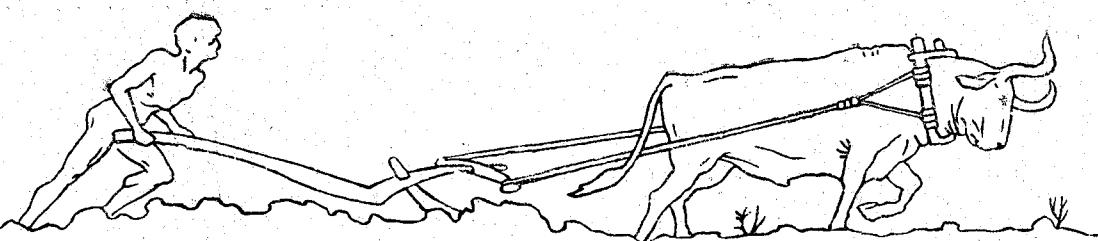

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

ΠΑΝΔΘΗΝΑΙΔ

ΕΤΟΣ Η' 80
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1908

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΙΚΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΗΣ "ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗΣ ΤΡΑΓΟΔΙΑΣ,,

Παράδοξοι λεπτομέρειαι, συνδεόμεναι μετά της «Φλωρεντινής Τραγῳδίας», μονοπράκτου ἔργου τοῦ μακαρίτου «Οσκαρ Ούάιλδ τὸ πρῶτον παρασταθέντος ὑπὸ τῆς Λέσχης τοῦ Φιλολογικοῦ Θεάτρου, ἐν Λονδίνῳ τῇ ιο Ιουνίου 1906.

Τὸ χειρόγραφον είχεν ὑπεξαιρεθῆ εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀποπεράτων του, καὶ μόλις πρότινος χρόνου δὲ φίλος καὶ ἐκτελεστῆς τῆς φιλολογικῆς κληρονομίας τοῦ "Οσκαρ Ούάιλδ Ροβέρτος Ρόσς, κατόρθωσε νὰ καταρτίσῃ τὸ κείμενον τῆς «Τραγῳδίας» ἐκ τῶν σχεδιασμάτων.

Ίδου τίνι τρόπῳ περιγράφει ὁ κ. Ρόσς τὴν τύχην τῆς «Φλωρεντινής Τραγῳδίας»:

Τὸ δρᾶμα τοῦτο ἔγραψε διὰ τὸν κ. Τζώρτζ Άλεξανδρο, ἀλλ᾽ ἔνεκα περιστάσεων τινῶν οὐδέποτε ἔδόθη παρ' αὐτοῦ πρὸς παράστασαν. Τὸν Απρίλιον τοῦ 1895 ὁ «Οσκαρ Ούάιλδ ἀπετέθη πρός με μὲ τὴν παρακλήσιν νὰ μεταβῶ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ λάβω ἀπόντα τὰ χειρόγραφα τοῦ ἔργου του. Μόλις εἶχε μηρυγδῆ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, ἐγὼ δὲ ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ λεπτά τινα τῆς ὥρας πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ διατοκοῦ κλητῆρος. Βεβαίως αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χειρόγραφα τοῦ Ούάιλδ δὲν θὰ ἀπεγράφοντο, ἀλλ᾽ ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸ οἰκημά του, ἀνεκάλυψα ὅτι ἡ «Φλωρεντινή Τραγῳδία» καὶ μαζὶ μὲ αὐτὴν δύο ἄλλα χειρόγραφα ἀνεκδότων δραμάτων καὶ ἔμμετρον «Ποοταίτο τοῦ W. H.» εἰς τὸ ὅπιον εἰργάζετο τότε ὁ «Οσκαρ Ούάιλδ, μυστηριωδῶς είχον εξαφανισθῆ.

Κάποιος, προφανῶς, μ' ἐπρόλαβε.

Οἱ κλέπτης δὲν ἔσταθη δυνατὸν ν' ἀνακαλυφθῇ καὶ δὲν ἡδυνήθημεν μέχρι τοῦδε νὰ ἰδωμεν τὰ χειρόγραφα τῆς «Φλωρεντινής Τραγῳδίας», τὸ «Ποοτραίτο τοῦ W. H.» καὶ τὸ ἔτερον τῶν δύο δραμάτων — τὴν «Δούκισσαν τῆς Παδούνης». Ἐκ παραδόξου συμπτώσεως τὸ χειρόγραφον τοῦ δευτέρου δράματος, — τραγῳδία ἐνθυμιζόμενον κατάπιον τὴν «Σαλώμην», — εὗρεν ὑπὸ φίλου τοῦ Ούάιλδ εἰς παλαιοπαλικὸν κατάστημα ἐν Λονδίνῳ τῷ 1897. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἀπεστάλη εἰς τὸν συγγραφέα εἰς Παρισίους ἀλλ' οὐδεὶς πλέον ἤκουσε τι περὶ τούτου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ούάιλδ ἐν Παρισίοις τῷ 1900, δὲν ἡδυνήθησαν νὰ τὸ εῦρον. «Οσον δ' ἀφορᾷ τὴν «Δούκισσαν τῆς Παδούνης» ἡ ἀπώλεια δὲν ἦτο τοσοῦτον αἰσθητή, καθόσον ἡ πεντάπτακτος αὐτὴ τραγῳδία παρεστάθη πρὸ τίνος ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐσώθη παρ' ἔμοι τὸ ἐκτύπωμα τῆς «θεατρικῆς» ἐκδόσεως.

«Αλλ' ἐπανέρχομαι εἰς τὴν «Φλωρεντινήν Τραγῳδίαν»: Ήκουσα περικοπάς αὐτῆς ἐξ ἀναγνώσεως ἐγνώριζα καλῶς τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ ὄφος της, ἐπὶ πολὺ

δμως εἶχα χάσει πᾶσαν ἐλπίδα νὰ τὴν ἐπανεύρω. Εσχάτως μόνον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ούάιλδ, ἔτυχε νὰ ἔξετάσω καὶ τακτοποιήσω πλῆθος ἐπιστολῶν καὶ ἐγγράφων, παραδοθέντων μοι παρὰ τῶν πληρεξούσιων τοῦ Ούάιλδ. Μετοὖν τούτων εὑρόν ἀπομονωμένα φύλλα πρωτογράφων σχεδιασμάτων δράματος τίνος εἰς τὸ δόπιον ἀνεγνώρισα τὴν «Φλωρεντινήν Τραγῳδίαν». Περιστολλέες ἐπιμελῶς ὀλας τὰς περικοπάς, κατόρθωσα νὰ συναρμολογήσω τὸ πλεῖστον μέρος τῆς «Τραγῳδίας». Εν τούτοις δὲν κατορθώθη ν' ἀνευθεύδωσι αἱ πρῶται πέντε σελίδες καὶ μία ἀκόμη, καίτοι ἔσπαστας τινὲς στίχων τοῦ Ούάιλδ διεσώθησαν. Ήδη δὲ ἐλλείπουσα πρώτη στιγμὴ ἐγράφη ἐκ νέου ἀπὸ μνήμης παρὰ τοῦ κ. Στέρτζ-Μούρ, καὶ ἡ «Φλωρεντινή Τραγῳδία» κατορθώθη νὰ δοθῇ ἀπὸ σκηνῆς πρὸ τῶν ὄγγιλων θεατῶν κατὰ πρῶτον ἐν Κίγγις Χόλ εἰς τὸ Κόβεντ-Γάρδεν, τὴν Κυριακὴν τῆς ιο Ιουνίου 1906.

Ἐν τῇ γερομανικῇ ἐκδόσει τοῦ «De Profundis» δὲ «Οσκαρ Ούάιλδ μετοὖν τῶν κρατίστων αὐτοῦ, πλήρων χρωμάτων καὶ μουσικῆς ἔργων του, γραμμένων παρ' αὐτοῦ μετ' ἴδιαζοντος θελγήτρου, ξεχωρίζει τὴν «Σαλώμην», τὴν «Φλωρεντινήν Τραγῳδίαν» καὶ «La Sainte Courtisane». Τὸ τελευταῖον ἔργον, δρῶν πρόσωπον τοῦ δοπίου εἶναι ἡ Μαρία Μαγδαληνή, προδήλως ἀπώλεσθη ἀνεπιστρεπτί τὰ λοιπά δόμως δύο, ἀτινα δογματικές μετά δικαιολογημένης δύνεος θέτει εἰς ἵσην μοῖραν, ἀποτελούση τὸ κορύφωμα τῆς δραματικῆς δημιουργίας του.

Οπως εἰς τὴν «Σαλώμην», καὶ εἰς τὴν «Φλωρεντινήν Τραγῳδίαν» κυρίᾳ δρᾶσις εἶναι ἡ καταστροφὴ τοῦ δράματος. Ἀν συγγραφεῖς τῆς «Τραγῳδίας» ἥτο ἔνας Σούδερμαν, Μπριέ ή Πίνερο, δὲν θὰ ἀπόκνουν κατὰ τὸ τέλος τῆς μονομαχίας, μεταξύ τοῦ λυσσαλέου συζύγου καὶ τοῦ κούφου ἑραστοῦ, νὰ βάλουν τὸν σύζυγον νὰ πληξεῖ τὴν σύζυγον διὰ τοῦ αἵμοβαφοῦς ἐγχειριδίου, ή, καλλίτερον, ν' ἀνοιξῃ σιωπῶν τὴν θύραν καὶ νὰ τὴν ἀποδιέξῃ. Εντυχῶς, δὲ Ούάιλδ ὑπῆρχε καλλίτερος ψυχολόγος. Ο Σιμόνε του, ἐπανακτῶν τὴν Μπιάνκαν του διὰ τῆς χύσεως τοῦ αἵματος, τὴν σφίργει ἐπὶ τὸν στήθους του, κυττών ἐνθουσιωδῶς πρὸ τῆς καλλονῆς, τὴν δόπιαν, νομίζεις, τώρα τὸ πρῶτον παρατηρεῖ, ὑπὸ τὸ φέγγος τοῦ φλογεροῦ πάθους τοῦ ὑπὸ αὐτοῦ φονευθέντος λατρευτοῦ.

Τοῦτο εἶναι λογικώτατον, καίτοι ὁ θεατής ίσως μένει κατάπληκτος ἐκ τῆς ταχύτητος μεθ' ἣς ἐκτυλίσεται ἡ δρᾶσις καὶ ἐκ τῶν καὶ ἐπανάληψιν ἀντηχουσῶν τελειωτικῶν ἀναφωνήσεων, διὰ τῶν δόπιων ἀποδίδεται τὸ πρός τὴν δύναμιν καὶ τὴν καλλονήν ἐγκώμιον. Ἄλλα

μήπως καὶ ἡ «Σαλώμη» δὲν τελευτᾶ ἐπίσης δι' ὀναφονῆσεως; "Ἡ μήπως ἡ ἔξελιξις τῶν γεγονότων εἶνε ταχυτέρα παρὰ εἰς τὴν μεγαλοπρεπή σκηνήν, ὅπου ὁ Ριχάρδος Γ' παρὰ τὸν τάφον τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου γίνεται κύριος τῆς Λαϊδης Ἀννας.

Δὲν εἶνε περιττόν γά παρατηρήσαμεν διὰ τὸ τελευταῖα σκηνήν, ἡ προξενήσασα ἀγανάκτησον εἰς τὸ κοινὸν καὶ τοὺς κριτικούς τοῦ Βερολίνου, ἐν Δονδίνῳ ἐπροξένησεν ισχυροτάτην ἐντύπωσιν καὶ οὐδεμίαν προύκαλεσε διαμαρτυρίαν.

Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ θεατρικοῦ τούτου ἔργου, προσαρμοσθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Τ. Στέρετς Μούρο εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς ἀπόστασιν, τὸ διασωθὲν ἐκ τοῦ πρωτοτόπου κειμένου τοῦ Οὐάιλδ, ἐρμηνεύθη διάγονον ὑποθέτικῶς. (Τὸ κείμενον τοῦ Οὐάιλδ ἀρχεται μὲ τὴν ἐμφά-

νισιν τοῦ Σιμόνε). Καὶ ἐν τῇ μεταφράσει δὲ αὐτῇ πρέπει νὰ εἶνε αἰσθητὴ ἡ διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐστοφίαν τοῦ στίχου. Ἡ σκοτεινή, ἡ ἀπαισιός ἀτμοσφάρα, ἡ περικαλύπτουσα τὴν σκηνὴν κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Σιμόνε, παρατηρεῖται ἀμέσως.

Ἡ «Φλωρεντινὴ Τραγῳδία» δὲν ἡδυνήθη μέχρι τοῦδε νὰ ἐκτιμηθῇ καὶ ἀξίαν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπειδὴ δὲν ἐδημοσιεύθη ἀκόμη, παρεστάθη δὲ μόνον ἀπὸ ἔραστέχνας. Ἀλλ᾽ ἐν τούτοις εἶνε ἔγονον τὸ δόπιον προώριστον γὰρ ἡσήσ παντοτενά, μὲ δῆλας τὰς ἐπικρατούσας προτίτηψες καὶ ἰδιοτρόπια τῶν γούστων. Εἶνε μία μεγαλοπρεπῆς πλοκὴ τραγικότητος καὶ πάθους, καίτοι ὥριζος μελοδραματισμού, ἀλλ᾽ ὅμως ἐντελῶς ἐλευθέρα τῶν λίαν ἐλαφρῶν ἐκείνων γραμμάδων, αἵτινες χαρατηρίζουσι τὰς κωμῳδίας τοῦ Οὐάιλδ.

[Λαονίνον, Δεκέμβριος 1906]

ΣΤΟΥΑΡΤ ΜΑΪΖΩΝ

ΦΛΩΡΕΝΤΙΝΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ *

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ — ΥΠΟ ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΪΔΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΓΟΥΙΔΟ ΜΠΑΡΔΗ φλωρεντινὸς ποίητης. — ΣΙΜΟΝΕ πραματευτής. — ΜΠΙΑΝΚΑ γυναῖκα τοῦ. — ΜΑΡΙΑ ὑπηρέτρια.

"Ἡ σκηνὴ στὴ Φλωρεντία

Ἡ σκηνὴ παριστᾶ δωμάτιον ἐνὸς παλαιοῦ σπιτιοῦ τῆς Φλωρεντίας, μὲ κρεμασμένα στοὺς τοίχους χαλιά, μὲ θύραν ποὺ βγαίνει στὸν ἔξωτην. Τραπέζη στρωμένο διά πτωχὸν δείπνον. Ἀργαλειός, ἀνέμη, σεντούκια, καρόκλες, σκαμνιά. Κατὰ τὸ ἀνοιγμα τῆς αὐλαίας, μπαίνει ἡ Μπιάνκα μὲ τὴν ὑπηρέτιαν τῆς Μαρίαν.

ΜΑΡΙΑ—Λουλούδι—χωρὶς ἄλλο εἶνε ἀπὸ τὸν δημιορφο τὸν ἀρχοντα Γουΐδο-Μπάρδη, ποὺ στὶς φιλέθες του γαλάζιο ρέει αἷμα.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ποῦ σ' ἔδεχθη;

ΜΑΡΙΑ—Πῶς—ποῦ μὲ ἔδεχθη; Στὸ παλάτι του, στὴν πλούσια σάλα του, ποὺ σ' ὅλους τῆς τοὺς τοίχους εἶνε διλόγυμνα ζωγραφισμένα γυναικεῖα σώματα, ποὺ κοκκινίζεις νὰ γυρίσῃς νὰ κυττάξῃς, μὰ ἀντός, σὰν ἀρχοντας ποὺ εἶνε, δὲν παρατηρεῖ.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ πῶς μποροῦσες σὸν νὰ ἔρεις, μὰ κανένας ὑπηρέτης του δὲν ἤταν ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους;

ΜΑΡΙΑ—Καὶ πῶς ἔρω πῶς στὸν οὐρανὸ Θεὸς ὑπάρχει; Τί, δὲν ἔχουν μήπως κ' οἱ ἀγγέλοι Κύριον; Ἐτσι κ' ἐμπρός του, δοῖς ἤταν ἐκεῖ, τὸν προσκυνοῦσαν δῆλοι μὲ βγαλμένα τὰ καπέλα καὶ ὥς τὸ μαρμαρένιο πάτωμα ἀγγιζαν τὰ φτερά. Κ' εἴτε ψυχρά, ὥπως συνήθως διμιλοῦν σὲ ἀνθρώπους δῆλον δὲν ὑὰ ξαναϊδοῦν: «Ἡ δέσποινα σου τὸ λοιπὸν μοῦ ἐπιστρέφει τὸ πουγγὶ

* Απαγορεύεται ἡ παράστασις ἀνευ τῆς ἀδείας τοῦ μεταφραστοῦ.

καὶ μὲ αὐτὸ καὶ τὶς σαράντα χιλιάδες; Αἴ, καλά, πενήντα ἵσως; "Ορίσε ἐσύ τιμὴ γιὰ ν' ἀγοράσω τὴν ἀγάπη τῆς.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Σαράντα χιλιάδες εἶχε μέσα;

ΜΑΡΙΑ—Ξέρω μονάχα πῶς χρυσάφι εἶχε καὶ πολύ.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἐκεῖνος εἶνε. "Άλλος ποιὸς νὰ δῶσῃ τόσα μποροῦσε;

ΜΑΡΙΑ—Αὐτὸς εἶνε, καλέ, αὐτός, ὁ "Αρχοντάς μας, ὁ Γουΐδος, ὁ Γουΐδο-Μπάρδη.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ σὺ τί εἴπες;

ΜΑΡΙΑ—Ποιός; Ἔγώ; «Ἡ κυρία μου, τοῦ εἴπα, τὸ χρυσάφι οὕτε γύρισε νὰ τὸ ἴδῃ, καὶ τὸ πουγγὶ δὲν τ' ἀνοίξει καὶ οὕτε τὰ φλουριὰ τὰ μετρητοῦ. Μὲ ωρτήσεις μονάχα, ἀρχοντα, ἀν εἰσθε νέος, ἔμορφος καὶ γιὰ τὶς καμιζόλες ποὺ φορεῖτε, γιὰ τὶς κάλτσες δῆλον στὰ σεβαστὰ τὰ πόδια σας φορεῖτε». Καὶ ἔγώ ὑπόκλισι τοῦ κάνω...

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ ἐκεῖνος τί σου εἴπε;

ΜΑΡΙΑ—Ἐγώ δῆλο καὶ τὸν προσκυνοῦσα. Καὶ ἐκεῖνος μ' ἐρωτᾷ: «Δὲν ἔχει ἀλλον ἔραστὴ ἐπτὸς ἀπὸ τὸ γέρο τὸν παράξενο τὸν ἄνδρα τῆς, ἡ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ αὐτὴ μπορεῖ; Θεέ μου! Νὰ τὸν ἀγαπήσῃ!

ΜΠΙΑΝΚΑ—Αἴ, λοιπόν;

ΜΑΡΙΑ—Λοιπὸν ἔγώ τοῦ ἔκαμα ὑπόκλισι, νά, ἔτσι δά, καὶ εἴπα: «Ἄρχοντά μου, μηδ' αὐτόν, μηδὲ ἔσας, καὶ μηδὲ ἄλλονε κανένα. Εἰσθε, ἀρχοντά μου, πλούσιος καὶ εὐγενής, κ' ἐκείνη πλούσια ἀν δὲν εἶνε, εἶνε δημως τίμια γυναῖκα.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Τὴν ἀνόητη! Καὶ μήπως ἔτσι ἔγώ σ' ἔμαθα νὰ πῆς;

ΜΑΡΙΑ—Μὰ ἔγώ. δὲν εἴπα ἔτσι, εἴπα μοναχά: «Δὲν ἀγαπᾶ τὸν ἄνδρα τῆς, οὕτε κανένα ἄλλον· ἵσως δημως ἐν βρισκότανε κανεὶς νὰ τῆς ἀρέσῃ,

ἢ μποροῦσε νὰ τὸν ἀγαπήσῃ. Εἶνε δὲ καὶ βαρεμός, μονάχη της στὸν ἀργαλειὸν νὰ καθεται. Ἄς ποῦμε, πλούσια δὲν εἶνε, δὲν εἶνε δημως καὶ πτωχή, μὰ εἶνε νέα, ἀρχοντά μου, καὶ σεῖς νέος... [Χαμογελά].

ΜΠΙΑΝΚΑ—Λοιπόν; "Επειτα;

ΜΑΡΙΑ—Ἄμεσως.... Ἔγὼ μόλις ἔδειξα πῶς χαμογέλασα μ' αὐτὰ τὰ λόγια μου πῶς εἶνε τάχα νέος. Τοῦτο τοῦ καλάρεσε καὶ μοῦ πέ: «Αἴ, καλά, μοῦ λέγει, ἀν μοῦ κατεβῆ στὸ νοῦ μου σήμερα τὴν νύχτα θεναρθῶ νὰ χαιρετήσω τὴ δικῆ σου, — τὴ δικῆ μας πιὸ σωστά, — σὺ ἔτσι νὰ τῆς πῆς! πῶς εἶπα: τὴ δικῆ μας—τὴν ἐράσμιον κυρίων — συμφωνεῖ νὰ μὲ δεχθῇ; » Τοῦ λέγω τότες «Ναί». — «Λοιπὸν δταν περάσω ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά της, κατί τι σημάδι ἀς μοῦ φένη πῶς μὲ δέχεται». — Άντος θὰ εἶνε τώρα πρὸ πλοῦ ἔδω. Κυττάξετε ἀπ' τὸ μπαλκόνι! Πρὸ πλοῦ θὰ εἶνε πιὰ ἔδω. Καὶ πράγματι, εἶνε ἔδω! Τὸν βλέπετε;

ΜΠΙΑΝΚΑ—Μὰ τί σημάδι; "Α, νά! Αὐτὴ τὴν κορδελίτσα μου μὲ τὴν πόρητη, τί καλά! Μαρία, σὺ νὰ εἶσαι ἔδω κοντά, μὴν ἔμπης δημως ἀν δὲν σὲ καλέσω. Τώρα πήγαινε, καὶ στεῖλε ἔδω τὸν ἀρχοντα. Σὲ τόσες μέσα δέσποινες ὀνομαστές, μπόρεσε νὰ διαλέξῃ, καὶ ἐλκύσθηκε ἐν τούτοις....

Πῶς φοβοῦμαι!... Τάχα νᾶνε ἔρωτας ποὺ τόνε σέρονε πρὸς δημένα, ἡ περίσσεια δύναμι τοῦ νεαροῦ του πάθους; Περὶ τούτου πρόκειται! » Αχ, καὶ νὰ μ' ἀγαποῦσε, θὰ μποροῦσα, καθὼς ἡ ἀρχόντισσες κυρίες, νὰ ἐκδικηθῶ τὸν ἄνδρα μου μαζί του, ποὺ στὸ καλλος τῆς γυναικας του μένει τυφλός. "Αν ἵσως δημως... μόνο, σὰν τὴ μέλισσα εὐχαριστήσαι τῶν φτωχῶν τῶν λουλουδιῶν τὰ κεφαλάκια νὰ γυρίζῃ.....

[Η Μαρία ἀνοίγει τὴν θύρα, εισάγει τὸν Γουΐδο-Μπάρδη καὶ φεύγει.]

ΜΠΙΑΝΚΑ—Κανένας λόγος περισσότερο νὰ μένετε ἔδω, δὲν βλέπω νὰ ὑπάρχῃ.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Σύ, σὺ εἶσαι ή αἰτία, θεσπεσία Μπιάνκα, σύ, δηπού καμια νὰ συγκριθῇ μαζί σου δὲν μπορεῖ, σὺ μόνη εἶσαι ή αἰτία ὅποιο μένω ἔδω! Σύ εἶσαι δῆλης τῆς ζωῆς μου δ' σκοπός, γιατὶ ἔγώ ἐπλάσθηκα νὰ ἀγαπῶ κάθε ὥραῖον.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ νὰ τ' ἀγοράξετε, ἀφοῦ πουλεῖται.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Σκληρά! Μὲ ἐκδικεῖσαι. Ἔγώ λέγω: ν' ἀγαπῶ ἐσε ἐπλάσθη, ἀν καὶ σὺ πωληθῆς δὲν εἶμπορεῖς, δῆλος δὲν εἶνε δηματὸν ποτὲ νὰ πουληθῶν τὰ φτερωτὰ τὰ πνεύματα ποὺ ἀνάμεσα εἰς τοὺς πλανῆτας εἶνε καὶ διοτρόγυρα φωλεύοντας τῆς σελήνης.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἔσυνήθισες μὲ χρήματα νὰ παίρνης τὴν ἀγάπη της, δρόθερεα, δὲν περιέχει τὴν θεραπείαν της σκηνῆς της. Τὸν έρωτα χωρίς τιμή. Τὸν έρωτα μου ἔγώ δὲν τὸν πουλῶ, ἀν κ' εἴμαι πουλημένη.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Πάλι αἰνιγμα τὸ ἔξυπνό σου πνεῦμα

μοῦ προβάλλει, διὰ νὰ συγχίσῃ τὸ δικό μου καὶ περιπατήσῃ πάλι.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Τώρα, ἄρχοντα, περὶ τοῦ γάμου μου μιλῶ, περὶ τῆς ἀτιμῆς ἐκείνης ἀγορᾶς, ποὺ δὲ ἄνδρας μου μὲν ἀγόρασε, γιὰ νάχη νὰ καυχᾶται γιὰ τὴν ἀγορά!

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Ο τιποτένιος κατεργάρης! Τὸν μισῶ.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ δῆμως ἡτον πιὸ τεχνίτης ἀπὸ σέ, τὸ πῶς καὶ ποιὸν νὰ καταφέρῃ ἥξενρε: σ' ἐμένα οὔτε λέξη διὰ χρήματα δὲν εἶπε, δῆμως τοῦ πατέρα μου τ' αὐτὶα ἀνάγκασε ν' ἀκούσουν τὸ κουδούνισμα τῶν νομιμάτων, καὶ σὲ μένα μοναχὰ γιὰ ἔρωτα ἀληθινόν, ἐλεύθερον καὶ ἔντιμον μιλοῦσε.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Ω λαμπρά μου Μπιάνκα, τῆς ψυχῆς σου τὸ καθάριο φῶς, τὸ πνεῦμα σου τὸ ἀκτινοβόλον τὴν αἰσχύνη μοῦ ἀποκάλυψαν τῶν τρόπων μου καὶ σὰν σκιὰ ἀνάγκασαν νὰ ἔξαφανισθῇ ἐκεῖνο δόπον ἥμουν πρὶν καὶ νὰ γινῶ δὲ τι εἴμαι τώρα.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἄς φανερωθῇ λοιπὸν αὐτό, ἄρχοντα, ποὺ ἔρωικε σκιά, καὶ ἀς μὴν ἐπιστρέψωμε σ' ἐκεῖνο, ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ σκιᾶς. Καὶ εἶνε δυνατὸν ποτὲ ἡ δύναμις, δὲ ἔρως, ἡ νεότης νὰ συγχωνται ἀπὸ φευδῆ σκιάν, ὅπερε νὰ λησμονοῦν τὸν ἑαυτόν τους καὶ νὰ εἰν' ἀδύνατον νὰ ἐπιστρέψουν πλέον;

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Ἡ εὐγένεια εἶνε ἕδω, καὶ δχι στὴν Αὐλήν. Ἐκεὶ πούλιες χρυσές, ἕδω φεγγάρι, ποὺ μὲ τὴ γλυκειά του ἐμορφιά τὴν νύκτα μεταβάλλει σὲ ἡμέρα. Μόνο δυνατώτερη κατόρθωσαν εἰς τὴν ψυχὴ μον δίψα νὰ μοῦ διεγέρουν ἡ χρυσές ἐκεῖνες πούλιες, ποὺ ἡ γυαλάδα των δὲν εἶνε τώρα τίποτε ἔμπρος στὸν φεγγαριοῦ τὴ λάμψι.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Τὸ χρυσάφι ἔγω ἀρνήθηκα, χωρὶς νὰ λογαριάσω ἀν νὰ μὲ πλανέσουν μποροῦν τὰ εὐτελῆ τῆς πούλιας λόγια.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Πρὸς τί, ὡραία Μπιάνκα, ἡ φιλονεικία μας; Πρὸς τί; Νά, κύττα, ἔφερα μαζί μου τὸ λαγοῦτο μου! Κλείστε λοιπὸν τὴν πόρτα. Θὰ δειπνήσωμε στὸν φεγγαριοῦ τὴ λάμψι, πάροντας παράδειγμα ἀπὸ τὰ βασιλόπουλα ἐκεῖνα τῆς Περσίας, ποὺ τραπέζι ἐστρωναν στοὺς κρεμαστὸς τῆς Βασιλῶνος κήπους. Ξέρω ἔνα τραγούδι ἔγω, ποὺ τὴν ψυχὴ ἀνυψώνει στὰ οὐράνια, ψηλότερα ἀπὸ τοὺς κρεμαστὸν ἐκείνους κήπους.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Μὰ μπορεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἄνδρας μου. Δὲν εἶνε τόσο ἀσφαλὲς ἕδω τὸ μέρος.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Μὰ σὺ εἶπες, πῶς αὐτὸς θὰ ξενυχτήσῃ ἔξω.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ δῆμως βέβαιον δὲν εἶνε. Εἶπε μόνο, πῶς μπορεῖ νὰ ξενυχτήσῃ ἔξω. Καὶ αὐτὸς δὲ ἕδιος δὲν ἥξενρε, δὲ ἡθέλει νὰ μοῦ στείλῃ τὴ γορὰ τὴ θειά μου νὰ μοῦ κάμη συντροφιὰ τὴ νύκτα, ἀν δὲ ἕδιος δὲ θὰ μποροῦσε νὰ γινόσῃ. Μὰ ἡ θειά δὲν ἥρθε.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—[Ξαφνίζεται]. Τί εἰν' ἐκεῖ;

[Άκροαται. Ἀκούεται ἐλαφρὰ ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας ποὺ λογοφέρει μὲ κάπιον].

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἡ Μαρία εἶνε μὲ καμιὰ γορὴ μαλώνει γιὰ κουσέγια.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Μοῦ ἐφάνη κάτι ἄλλο· ἡτον ἀνδρικὴ φωνή.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἐσώπασαν. Εἶνε βραχνὲς συνήθως ἡ γορῆς. Καὶ δῆμως, ἄρχοντα, εἶνε καιρὸς νὰ φύγετε.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Καὶ μπορῶ νὰ φύγω νὰ σ' ἀφήσω, Μπιάνκα; Ἡ ἐμορφιά σου στὴν ἀρχὴ ἐμάγευσε τὸ βλέμμα μου, καὶ ἐνέπνευσε στὰ μάτια μου τὴν τρέλλα τοῦ πόδου. Τώρα καὶ τὸ πνεῦμα σου. Τὸ ἔλευθερο ἀρωματα τοῦ λουλουδιοῦ ἐκείνου, πού, καὶ μπουμπούκια ὅντας, ἡτο πλέον τέλειον, μὲ διατάσσει τώρα νὰ ξεχάσω τί ἥμουνα. Ἐκεῖνος ποὺ τὸ λουλουδιοῦ τὸ φύλλο ἀγαποῦσε, τώρα πῶς νὰ φύγῃ νὰ τ' ἀφήσῃ; Ἐως σήμερα δὲν ἥμουν παρὰ πλούσιος τῆς Φλωρεντίας πρίγκηψή τώρα, μοναχὰ ἐρωτευμένος, πού θὰ ἥθελε τὸν κόσμο νάποφύγῃ καὶ τὴ λάμψι τῆς Αὐλῆς ν' ἀφήσῃ καὶ νὰ πάρῃ ναύρη καταφύγιο στὸ Μπελογούναρδο ἢ στὸ Φιέζολε, δῶν τὰ ρόδα μποροῦσαν νὰ σκευάσουν ἀφθονα τὴ μαρμαρόχιστη τὴ βίλλα, πού οἱ τοῖχοι τῆς θὰ ἀπαντοῦσαν μὲ εὐηγχον ἀντίλαλο στὰ γέλια τοῦ Δεκαημέρου, καὶ δῶν καὶ τὸ γέλιο σου θὰ ἀντηχοῦσε ἐπίσης τόσον εὐθυμα. Εἰπέ μου ν' ἀγαπήσῃς ἀν μπορῆς, —καὶ τότε μὲ ἔνα φίλημα ἀφωνο μὲς στὴν καρδιά μου βάλε τὸ «Ναί».

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἄγαπτη, εἶπε μου, τί θὰ εἰπῃ;

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Ἄγαπτη;—ἄρμονία, ἔνωσις δύο καρδιῶν, δύο πνευμάτων, δύο ψυχῶν εἰς ὄλας των τὰς σκέψεις, τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς ἐλπίδας.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Παρόμοιοι ἐρωτευμένοι θὰ μποροῦσανε βουβοὶ νὰ εἶνε, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ποὺ αἰσθάνονται καὶ σκέπτονται τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια, τί θὰ εἰμποροῦν δὲ ἔνας εἰς τὸν ἄλλον νὰ μεταδῷ;

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Ἄγαπτη... ή ἀγάπτη εἶνε συνάντησις δυὸ κόσμων μὲς σὲ μιὰ ἀτέλειωτη ἀμοιβαιότητα.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ο ἄντρας μου ἔλεγε: παζάρι εἰς τὰ σύνορα ποὺ ἡ Ἀνατολὴ καὶ ἡ Δύσις ἀνταλλάσσουν ἔμπορεύματα.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Λοιπὸν ἀφοῦ εἰν' ἔτσι, ἔγω λέγω—ή ἀγάπτη εἶνε καὶ ἀγάπτη, καὶ φίλημα καὶ σφικτοαγκαλιάσματα καὶ...

ΜΠΙΑΝΚΑ—Καὶ δὲ ἄνδρας μου τὰ ἴδια λέγει εἰς τὸ τέλος τῆς βδομάδος, δῶν στὸ κατάστιχο τοῦ κλείση τοὺς λογαριασμούς.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Τὸ πνεῦμα μου μὲ τὸ δικό σου δὲν ταιριάζει, δῶς δὲν ταιριάζεις σὺ στὸν γέρον ἄνδρα σου. Μὰ ἔρω ἔγω, πῶς ἡ νεότης μου, τὸ πάθος καὶ ἡ δύναμις ταιριάζουν περισσότερο στὴν εὐθυμη ταὶ λαμπερή σου ἐμορφιὰ παρὰ οἱ ἐργασία ἡ ἐλεεινὴ καὶ τὰ γεροντικὰ τὰ χρόνια. ΜΠΙΑΝΚΑ—Περίφημα τὸ εἶτες τοῦτο. Ἐγὼ

νομίζω πῶς αὐτὸς τὸ θράσος δὲν θὰ εἶχε γιὰ νὰ σὲ κυττάξῃ, δῶς δὲν τολμοῦν τὸν ἥλιο ἡ κούκουβάγης νὰ κυττάξουν. Εἶνε μία τερατόμορφη αὐτὸς σκιά, ποὺ τὸ ὀρατὸ ἀνάστημα σου θὰ ἔρωικε στὸ δρόμο, σὲ σωρὸ ἐπάνω κοποιάς. Κι ἀν τύχαινε νὰ πέσῃ ἡ σκιά αὐτὴ σὲ τὸ ισιομέρος, πάλι πιότερο θὰ ἔμοιαζε μὲ σχῆμα ἀνθρώπινο παρὰ αὐτός.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Πραματευτής ποὺ ζῆται μὲ ἀνησυχία γιὰ τὸ κέρδος, γίνεται χωρὶς νὰ θέλῃ φορητούς αὐθίλιος: πάντα ἡ φροντίδες τοῦ ἀπορροφοῦντες τὴν ψυχὴν ἡ ψυχὴ τῶν σκοτεινῶν ἐκείνων δῶπον εἶνε σὲ κλούβι καὶ μόνο μέσα ἀπὸ τὰ κάγγελα μποροῦν νὰ κυττάξουν καὶ φθονοῦντες τὴν ζωὴν καὶ τὴ χαρὰ τῶν ἀλλών. Φαγὶ νὰ ἀπολαύσουν δὲ μποροῦν: δὲ νοῦς των εἶνε πάντα ἀσχολημένος μὲ τὸ τί στοιχίζει.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Ἐγὼ στὰ μάτια του δὲν εἶμαι παρὰ κόρη τοῦ πατέρα μου, καὶ μιὰ κοπέλλα, ποὺ ἔμαθα μονάχα νὰ ψαίνων. Ποτέ του δὲν ἐσκέψθηκε, μοῦ φαίνεται, πῶς ἔχω πρόσωπο καὶ τέτοιο πρόσωπο, ποὺ ἀπὸ δύσιστον τοὺς καβαλέοντας ποὺ τὸ παντελῶν, νὰ στρέφουν ἀναγκάζει νὰ μὲ βλέπουν.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—“Ω! ἡ νύχτα σου εἶνε σκοτεινότερη παρὸ δι, τι τὴν ἐνόμιζα, ἀστρο μου λαμπρό!...

ΜΠΙΑΝΚΑ—Αἰώνια περιμένει, περιμένει κάτι κακό, σκυθρωπός καὶ ψιθυρίζων μέσα του καὶ μὲ γλυκό ποτὲ σ' ἀνθρώπους δὲ μιλεῖ. Καὶ δῶταν ἀντικρύσω κάποτε τὸ βλέμμα του μὲ κυριεύει τρόμος, γιατὶ ἔρω πῶς μετρῷ τὸ τί κοστίζουντες τὰ ροῦχα ποὺ φορῶ.

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Ἀηστόνηστ τον, φύγε ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτή, ἔλευθερώσουν, —ξέσχισε σὰν πεταλοῦδα τὴν ἀφάγην ποὺ σοῦ ἔχει περιπλέξει τὴν καρδιά καὶ ἔλα νὰ φωλιάσωμε μαζὶ σὲ κιόσκια μέσα ἀπὸ ωδὰ κόκκινα, ποὺ μόνο δ' ἀγαποῦμε, καὶ ἡ ζωὴ ποὺ πέρασε ἔως τώρα θὰ μᾶς φαίνεται σὰν δηνειρο, σὰν δηνειρο βαρὺ καὶ φοβερὸ ποὺ πνέει αὐγὴ νέας ζωῆς.

ΜΠΙΑΝΚΑ—Νομίζεις δὲν θὰ ἔφευγα;

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—Μὴν κάνης ἐρωτήματα, μὴ κάνης τὸν καρδὸ σὲ σκέψεις καὶ ἀποφάσισε! Στοὺς λόφους πάμε, ποῦνται καταστόλιστο ἀπὸ λουλούδια, ἀπὸ ωδὰ κόκκινα, ποὺ ἔνων οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι, ποὺ στὰ δισχημά μας δηνειρα μᾶς κυνηγοῦσαν, θᾶνται μακρού γιὰ νὰ μᾶς βλάψουν, θᾶνται μακρων τὰς ὁσάντα τὰ λεπτὰ ποὺ τρέμουν ἀπὸ τὸ φτερούγιασμα πουλιοῦ. Η φωνές των ποὺ ἀντηχοῦσαν τόσο δυνατά, στὴν ἀκοή μας δὲν θὰ φθάνουν θὰ τὸν βλέπωμε ἀπὸ μέσα ἀπὸ ωδὰς στηλιές στὶς πράσινες πλαγιές τῶν λόφων, θὰ δωτῷ δὲ εἰς τὸν ἄλλον: δόλα αὐτὰ ποὺ βλέπομε, δὲν εἶνε τάχα μία ζωγραφιά, καὶ ἡ ζωὴς κάποιων ἐκεῖ, στὴ λάσπη μέσα καὶ στὴ σκόνη, τάχα πνίγουν μὲ μανία ἡ μιὰ τὴν ἄλλη δῶπος δῆλοτε;

ΓΟΥΓΙΔΟΣ—“Ω, δχι! Η ἀξιόλογος γυναῖκα σας, δῶπο μπροστὰ στὴν ἐμορφιά της σβύνουν τ' ἀστρο, καὶ τὴ λάμψι της τὴν κάνει ἡ φαρέτρα τῆς Ἀρτέμιδος, μὲ τόση φιλοφρόνησι μὲ ἐδέχθη, ἀν, ἀν αὐτή, κανδὸς καὶ σεῖς, θὰ εἴγατ' ἔνχαροιστησι, συγχὰ θὰ εἰμποροῦσα νὰ σὰς ἐπισκέπτωμαι. Καὶ ἀν αἱ ὑπὸθέσεις σας σὰς ἀναγκάζουν κάποτε νὰ πάτε μακριά, ἔγω θὰ εἰμ' ἔδω μαζὶ της καὶ τῆς μοναξιᾶς τὴν πλῆξι θὰ γλυκάνω, γιὰ νὰ μὴ μελαγχολῇ πολὺ γιὰ λόγου σας. Τὶ λέγετε καὶ σεῖς, ἀγαπτὲ Σιμόνε;

ΣΙΜΟΝΕ—Αρχοντά μου εὐγενέστατε, τέτοια τιμὴ τὰ λόγια σας μοῦ κάνουν, ποὺ ἡ γλῶσσα μου ἐδένθη, σὰν γλῶσσα δούλου ἐλεεινοῦ. Εκεῖνο ποὺ ἥθελα νὰ πῶ, δὲν ἔχω δύναμι νὰ τὸ δικαίωμασύνη μου νὰ μὴν ἐκφράσω. Ομως τὴν εὐγενιώμασύνη μου νὰ μὴν ἐκφράσω, θέλει ἡτον χωριατικὰ μεγάλη: σᾶς εὐχαριστῶ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου. Φέρ-

σιμο παρόμιο στενής φιλίας είνε ίκανό του κράτους τ' ἀποχωρισμένα μέρη νά ένωση, ἀφοῦ πρίγκηπας ἐπιφανῆς, τέτοιας, ώς σεῖς, καταγωγῆς, καὶ τόσον ὑψηλῆς ἀνατροφῆς, περιφρονῶν τῆς μούρας τὴν σκληρὸν διαφοράν, στὸ σπίτι ἔχεται ἄπλοῦ ἀλλὰ τιμὸν φύλου μὲν δῆλα ταῦτα, σεβαστέ μου ἀρχοντα, νομίζω πᾶς ἐπῆρα πολὺ θάρρος. Ἐλπίζω νά σᾶς δῶ κι' ἀλλη φροὰ ἔδω, σὰν μουσαφίρη δύως σήμερα, δὲν εἰν' ἀλήθεια; — ἥρθετε ἔδω γιὰ ν' ἀγοράσετε ἀπὸ τὰ ἐμπορεύματα μου. Ἀπὸ δῆλα θαῦρετε βελοῦδα ἢ μεταξιάτα, ἡνταξιάτα, δὲν εἶρετε ἀκόμη καὶ ὑφάσματα μὲ τόσο λεπτὴ τέχνη ὑφασμένα, δόπον εἴμαι βέβαιος, καὶ τὸ λεπτότατό σας γοῦστο θὰ γοητευθῇ. Ἀς εἶνε, βέβαια, καὶ δῆλα περασμένη, — δ φτωχὸς πραματευτὴς ποὺ κυνηγᾷ τὰ χούματα, δουλεύει καὶ τὴ νύχτα καθός καὶ τὴν ἡμέρα. Μεγάλοι φόροι, βλέπετε! Καὶ κάθε πόλις παίρνει ἀπὸ τὸ ἐμπόρευμα καὶ νέο φόρο. Ἀπειροὶ οἱ ὑπάλληλοι, καὶ ἡ γυναικες τίποτε ἀπὸ ἐμπόριο δὲν νοιώθουν, οὔτε εἶνε δέξιες καθόλου, ἀν καὶ ἡ Μπιάνκα τὸ κατόρθωσε νά μοῦ τραβήξῃ σήμερα ἀγοραστὴ γερό. Ἔτσι δὲν εἶνε; Μπιάνκα, ψέματα; Μὰ φθάνει πιά. Ποῦ εἰν' δ μπόγος μου; δ μπόγος μου ποῦ εἶνε; εἴπα! Λύσε τον, γυναικα, λύσε τὰ σχοινά, — γονάτισε, σοῦ ἔχεται πιὸ βολικά! Ἔκεινον, δχι, τοῦτον! Γλήγορα! Πολὺ νὰ περιμένῃ δ ἀγοραστής, τὸ ξέρεις, δὲν τοῦ ἀρέσει. Εἶνε ἐπικίνδυνο νά δοκιμᾶς τὴν ὑπομονή του. Νά το, νά το! Δός μου τὸ ἔδω, — σιγά-σιγά! Εἶνε δέξια πρᾶγμα: νά τ' ἀγγίζῃς μόνο εἶνε φόβος. Κύτταξε το, ἀρχοντά μου!

ΓΟΥΙΔΟΣ — Μὰ γιατί; Πρὸς τί η τόσες σας φροντίδες, ἀφοῦ χρεία δὲν ὑπάρχει τόσο βιαστικά νά κάμω ἐκλογὴ ἀπ' τὰ μεταξωτὰ καὶ ἄλλα σας ὑφάσματα; Διαλέγω καμιὰ ἀλλη ὥρα.

ΣΙΜΟΝΕ — Μὲ συμπαθάτε, δχι! Νά, αὐτὸ δὲν δαμάσκο ἀπὸ τὴ Λούκκα, κέντημα ἀπὸ ἀσήμι καὶ τριαντάρυλλα, τριαντάρυλλα, μὲ τέτοια φίνα τέχνη κεντημένα, ποὺ μονάχα ἡ μυρωδιὰ τοὺς λείπει. Στὸ χέρι πιάστε το νά δῆτε: μιαλακὸ σὰν τὸ νερό, κι' ἀν τῆς γιὰ στερεότητα, — ἀτοσάλι μοναχό. Κι' ἀμὲ τὰ τριαντάρυλλα! — Τῆς τέχνης τὸ κορύφωμα. Νομίζω, πὼς τοῦ Φιέζολε οἱ λόφοι ἢ τοῦ Μπελοσγουάρδο, τῶν κόκκινων τριανταφύλλων ἡ πατρίδες, τέτοια λούλουδα δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ σκορπίσουνε στῆς ἀνοιξῆς τοὺς μυροβόλους πέπλους. Καὶ ἀν μποροῦσαν, τὰ λουλούδια ἔκεινα θὰ ἐμαραίνοντο σὲ θάνατο ἀναπόφευκτο, τὴ Μοῖρα ἀκολουθῶντας, δόπον κάθε πλάσμα τρυφερὸ δ ἀνεμος τὸ δέρνει καὶ δροχή. Αὐτὴ ἡ φύσις μὲ τὴν ἴδια τῆς παλεύει ἐμόρφια μὲ πεῖσμα, καὶ, καθός ἡ Μήδεια, ἀλύπητα σκοτώνει τὰ παιδιά της. Οχι, δχι, ἀρχοντα, κυττάξετε το μὲ περισσοτέρα προσοχή: εἰς τὸ δαμάσκο τοῦτο μέσα τὸ μεταξωτὸ ὑπάρχει καλοκαῖρι αἰώνιο καὶ τοῦ χειμῶνα ἡ πνοὴ τὰ ρόδα

αὐτὰ περνᾶ χωρὶς νὰ τὰ ἀγγίζῃ. Κάθε ἔνας θὰ ἐπλήρωνε γιὰ αὐτὸ τὴν πάχη ἔνα φλουρὶ, φλουρὶ διλοκόκκινο, ἀκέραιο στὸ βάρος καὶ καρπὸν μακρᾶς οἰκονομίας.

ΓΟΥΙΔΟΣ — Ἐντιμε Σιμόνε, ἀς τ' ἀφήσωμε αὐτὰ παρακαλῶ σε. Ἔγὼ εἶμαι εὐχαριστημένος. Αὔριο πωτὶ τὸν ὑπηρέτη μου σοῦ στέλνω καὶ θὰ λάβῃς τὰ διπλά.

ΣΙΜΟΝΕ — Πρίγκηψ γενναιόδωρε! Τὸ χέρι σας φιλῶ. Μὰ νὰ σᾶς δεῖξω ἀκόμη πρέπει ἔνα θησαυρό. Ὑπάρχει ἔνας μανδύας γιὰ τὰς ἐπισήμους τελετὰς καὶ ἔξοδους, κεντημένος ἀπὸ χέρι Βενετῆς ἀπάνω στὸ βελοῦδο, κεντημένα ρόδα ἔδω καὶ ἔπειτα πάτε, καὶ τὴν εὔνοιά σας μόνο κάθε μιὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὀνειροπολεῖ. Ἔχω ἀκούσει ἀκόμη γιὰ κερατοστολισμένους ἀνδρας μερικούς, ποὺ ὑπεριφαναντικούς, θαρρεῖς καὶ εἶνε μόδα σήμερα! Ωραία μόδα.

ΓΟΥΙΔΟΣ — Καιρὸς τὴ φλυαρία νὰ περιμαζέψῃ, φίλε μου Σιμόνε· ξέχασες πὼς εἰν' ἔδω μαζὶ μας καὶ κυρία ἔμορφη, ποὺ ἡ τρυφερὴ ἀκοή της ἵσως δὲν εἶνε συνειδημένη σὲ παρόμοια μουσική.

ΣΙΜΟΝΕ — Συμπάθειο· ἐλησμόνησα δλότελα. "Αλλη φροὰ δὲ θὲ νὰ σᾶς προσβάλω. Τὸν μανδύα θὰ τὸν ἀγοράσετε λαμπεῖ ἔνα ρουμπίνι, ὁσάν καρβουνο ἀναμμένο δ πανάγιος Πατήρ παρόμοιες πέτρες δὲ φροεῖ, καὶ ταῖρι τον—οὔτε στὰς Ἰνδίας εἰμπορεῖς νὰ βρῆς. Καὶ εἶνε ἡ πόρη κατασκευασμένη τεχνικάτα, ποὺ ὁ Τσελλίνης ὠραιότερη δὲν ἔχει κάμει ἀλλη σὰν κι' αὐτή, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν μέγαν Λορέντσο. Ἔσεις νὰ τὸν φορέσετε σᾶς πρέπει, εἶνε τὸ σωστό, γιατὶ ποιὸς ἀλλος εἶνε ἀπὸ σᾶς καλύτερος νὰ τὸν φορέσῃ; Πῶς θὰ σᾶς πηγαίνῃ! Ή μιὰ θηλειὰ τῆς πόρης εἶνε ἀπὸ χρυσάφι, ἔνας Σάτυρος μὲ κέρατα, εὐκίνητος καὶ ἐτοιμος ν' ἀποάξῃ μιὰ διητούμενια Νόμυμη. Τ' ἄλλο μέρος εἶνε ἡ Σιωπή· κρατεῖ στὸ χέρι κρύσταλλο, κι' αὐτή, σὰν στάχυ σφραγίου ποὺ γένει ἀπὸ φτερούγισμα πουλιοῦ καὶ τίποτε ἄλλο· εἶνε δύμως καμωμένη τόσο τεχνικά, ποὺ φαίνεται πὼς θέλει ν' ἀνασάνη, κι' σωστότερα, πὼς τώρα θ' ἀνασάνη καὶ κρατάει τὸν ἀνασασμὸ τῆς. Ψέματα, ἀκριβή μου Μπιάνκα, πὼς τὸ φόρεμα ἔκεινο τὸ πολύτιμο, πὼς καμωμένο εἶνε διὰ εὐγενεῖς, θὰ τοῦ πηγαίνῃ εἰς τὸ πρόσωπο τοῦ ἀρχοντα Γουΐδο-Μπάρδη; Παρακάλεσε τον νὰ τὸ πάρῃ, ἐσένα δὲν θὰ σοῦ ἀνηρθῇ, ἀν κι' εἶνε ἡ τιμὴ βαρειά, βασιλική. Στὴ δουλειὰ αὐτὴ τὸ κέρδος τὸ δικό σου δὲν εἶνε μικρότερο ἀπὸ τὸ δικό μου.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Ὑπάλληλός σου ἔγω δὲν εἶμαι. Καὶ δουλειὰ δική μου νὰ φροντίζω ἔγω γιὰ τὸν μανδύα σου δὲν εἶναι.

ΓΟΥΙΔΟΣ — Οχι, Μπιάνκα μου ἀγαπητή, τὸν ἀγοράζω· ὅσα μοῦ προτείνει ὁ ἔντιμος πραματευτὴς δῆλα τὸ ἀγοράσω. Πρέπει νὰ ἔξαγορασθῇ ὁ σκλαβωμένος πρίγκηπας, καὶ εἶνε εὐτυχεῖς ἔκεινοι οἱ ἀρχοντες ποὺ σκλάβοι ἔπεσαν στὰ χέρια ἔνδος τόσου λαμπροῦ ἔχθρου.

ΣΙΜΟΝΕ — Μὲ κυριεύει ταραχή. Λοιπὸν τὸν ἀγοράζετε; Ή δχι; Πενήντα χιλιάδες μοῦ στοιχίζουν δῆλα αὐτά, δύμως γιὰ σᾶς, σαράντα εἶμαι

κρύ, φασκιά, γιὰ βρέφος ποὺ γεννήθηκε σ' ὧρα κακή καὶ τὸ πετάξανε κρυφά· δῆς κλαίη τυλιγμένο μέσα ἔκει. "Η σεντόνι, δποὺ πρῶτα τ' ἀρωμάτισαν μὲ μυρωδάτα βότανα μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ σὲ νεκρὸ γιὰ σάβανο. "Υφανε δ, τι θέλεις!

ΜΠΙΑΝΚΑ — Η υλωστὴ ἐκόπη. "Απὸ τὸ αἰώνιο γυρισμα ἔβαρετη δ βουβός τροχός, δ ἀργαλείδς δ ἀψιχος γογγίζει στὴ δουλειά, — δὲ θὰ θέρανται.

ΣΙΜΟΝΕ — Καὶ τι τόχατε! "Υφαίνεις αὖτο. Κάθε καὶ νέα μέρα πρέπει νὰ σὲ βρίσκῃ στὴ δουλειά, δπως τὴ Λουκρητία ἀλλοτε τὴν εὐφορία δ Ταρκβίνιος, ἡ ἵσως τὸν Ταρκβίνιον ἡ Λουκρητία τὸν περίμενε. Ποιὸς ξεύρει; Αὐτὸ συμβαίνει!... Τί δὲν ἀκουσα γιὰ τὶς γυναικες τῶν ἀνδρῶν!... Λοιπόν, τι νέα, ἀρχοντα στὸν κόσμο; Νὰ σᾶς πῶ ἔγα μιὰν εἰδῆστι ποὺ ἀκουσα στὴν Πίζα. Οἱ Ἐγγλέζοι ἔμποροι συμφώνησαν καὶ ἀποφάσισαν νὰ δίνουν τὸ μαλλί τους πὸ φθηνά, παρὸ δ, τι δ νόμος ἐπιτρέπει. "Έχουν πιὰ στὴν ἀρχοντία ἀναφερθῆ. Καλὸ σᾶς φαίνεται αὐτό; "Ο ἔνας ἔμπορος νὰ βγάλῃ τὸ ἀλλων τὰ μάτια—πρέπει εἶνε; Εἶνε σωστὸ νὰ μᾶς στεροῦν οἱ ξένοι κέρδη νόμιμα ὑπὸ τὴν φανερὰν τοῦ νόμου προστασίαν;

ΓΟΥΙΔΟΣ — Σὲ μὰ παρόμοια ὑπόθεσι, εἰς τὶς ἔγω μπορῶ νὰ βιηθῆσω; Νὰ μαλώσω ἵσως μὲ τὴν ἀρχοντία, νὰ φορέσω ἐπίσημη στολή, ὁσὰν ἔκεινην ποὺ ἔσεις οἱ ἔμποροι ἀπὸ τὸν βλάκες ἀγοράζετε τὰ ἐμπορεύματα γιὰ νὰ πουλήσετε αὐτὸ εἰς ἄλλους πὸ κουτούς; "Α, δχι, φίλε μου Σιμόνε, τὸ ἐμπόριο τῶν μαλλιῶν εἶνε ἐπάγγελμά σου. Στὴν ἀξία τὴ δική μου ἀλλα πράγματα ταιριάζουν.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Καλέ μου πρίγκηψ, μὴ θυμόνης μὲ τὸν ἀνδρα μου. Ο νοῦς καὶ ἡ ψυχὴ του εἶνε πάντοτε στὴν ἀγορὰ καὶ καρδιά του δὲ κτυπᾷ παρὰ μὲ τὴν ἀξία τοῦ μαλλιοῦ. Εἰν' δύμως μολαταῦτα, δπως αὐτὸς κρίνει, τίμιος. Πρὸς τὸν Σιμόνε, τὸ ἐμπόριο τῶν μαλλιῶν εἶνε ἐπάγγελμά σου. Στὴν ἀξία τὴ δική μου ἀλλα πράγματα ταιριάζουν.

ΣΙΜΟΝΕ — Σᾶς παρακαλῶ, μὲ συγχωρεῖτε. Σήμερα δῆς μιλήσωμε γιὰ τίποτε ἄλλο. Λέγουν, πὼς δ ἄγιος πατήρ, στὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας γράμμα ἔστειλε καὶ τὸν παρακαλεῖ σὲ διασκελίσῃ μὲ στρατεύματα τὴ χιονισμένη ἀσπίδα, ποὺ "Αλπεῖς δνομίζεται, καὶ εἰς τὴν Ιταλία τὴν εἰρήνη νὰ μᾶς φέρῃ. "Εκείνη τὴν εἰρήνη, ποὺ εἶνε ἀπὸ καθεταὶς χωρὶς τὸν δικό σου τὸν χεριῶν, τῆς σκέψεως γεννᾶ τὴν ἀραξίαν. Κάτσε, εἴπα.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Νὰ θέρανται τί; ΣΙΜΟΝΕ — Νά ἀρχοντα χρῶμα, φίλε μου, γι' αὐτά; "Υπάρχουν ἄλλες ὑποθέσεις σοβαρώτερες γιὰ μέ, ποὺ μὲ ἐνδιαφέρουν.

ΜΠΙΑΝΚΑ [Πρός τὸν Σιμόνη]. — Καλὰ τὸ εἶπα, πῶς τὸ μουσαφίον μας θὰ τὸν κουράσῃς. Τὶ τὸν μέλει ἔκεινον γιὰ τὸν βασιλιὰ τῶν Γάλλων; "Οσο καὶ γιὰ τὸ μαλλί σου.

ΣΙΜΟΝΕ—Δὲν ἔχεις ἀδικο. Τῶν ἡγεμόνων, ὅπως βλέπω, οἱ δρῖζοντες ἐστένεψαν εἰς τοῦ κελλιοῦ αὐτοῦ ἐδῶ τὰ σύνορα, καὶ εἰς τρεῖς ψυχὲς ἐκλείσθη ὅλος ὁ κόσμος. Καθὼς τοῦ ἄτεχνου βαφεῖ. ή τούχα μὲς στὸν κάδο σφίγγεται, παρόμοια καὶ ἡ ἀτέλειωτη ἡ οἰκουμένη πολλὲς φορὲς μαζεύεται σὲ μίας παλάμης ἔκτασι. Τὶ τάχατες; μπορεῖ καὶ τώρα νᾶναι οἱ ἴδιοι οἱ καιοῦσι. Ἀς εἶνε καὶ ἡ κάμαρα αὐτὴ ἡ σκηνὴ ἔκεινη ἡ μεγαλοπρεπής, ποὺ βασιλειάδες χάνονται καὶ ἡ ζωές μας ἡ μηδαμινὲς πετιοῦνται σὰν τὸν πόντους στὸ παιγνίδι δόπον παῖζει ὁ "Υψιστος. Γιατὶ τὰ λέγω αὐτὰ—καὶ ἔγω δὲ ξέρω. Ἐκουράσθηκα στὸ δρόμο. Τὸ ἄλογό μου τρεῖς φορὲς ἐσκόνταψε κακὰ σημάδια! Καί, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ἀρχοντα, ἡ ζωή μας ὅλη δὲν ἀξίζει τίποτε, λεπτό. Κανένας δὲ μᾶς λογαριάζει. Γεννιμαστε—ἀπάνωθεν μας κλαίει ἡ μάνα μας. Πεθαίνομε—κανένας δὲν θὰ κλάψῃ ἀποτάνω μας, κανένας! [Πηγαίνει πρὸς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς].

ΜΠΙΑΝΚΑ — Νὰ λόγια ἀντάξια πραματευτῇ. Συχαίνομαι καὶ τὴν ψυχὴν του καὶ τὸ σῶμα του, στὸ μέτωπό του τὸ χλωμὸ τὸ στίγμα φέρει τῆς δειλίας, καὶ τὰ γέρια του, καὶ ἔκεινα εἶνε χλωμά. Σὰν λεύκας φύλλο σὲ φθινόπωρο ψυχρὸ ἀδύνατα ἀπὸ κάποια ἀρρώστεια τρέμουντε. Τὸ σῶμα του ὀσύνετον ἀφρό λόγων τιποτένιων σὰν ἀπὸ βρύσι ξεπετᾶ καὶ φτύνει.

ΓΟΓΙΔΟΣ—Σὲ βεβαίων, Μπιάνκα, πῶς αὐτὸς οὔτε τὰ λόγια σου οὔτε τὰς σκέψεις σου ἀξίζει. Εἶνε ἔνας κατεργάρης ἔντιμος. Στὸ πανηγύρι τῆς ζωῆς νὰ δικαιολογήσῃ κάθε πρᾶξι του δὲ δυσκολεύεται καθόλου καὶ μὲ ὀφέλεια πουλεῖ δι, τι μὲ κέρδος ἀγοράζει. Μέσα σὲ πρόστυχους λογάδες φωναλάς αὐτὸς μωρὸς πρωτεύει καὶ εἶνε τύπος στάνιος μωροῦ εὐγλώττου.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Μακάρι δὲν θάνατος στὸν τόπο νὰ τὸν ἀφίνει!

ΣΙΜΟΝΕ [έπιστρέψει] — Τὸ θάνατο ποιὸς τὸν ἀνέφερε; "Ω, κανεὶς, κανεὶς ἀς μὴ μιῆς γιὰ θάνατο! Νὰ κάμῃ τί δὲν θάνατος ὁ αὐτὸς τὸ σπίτι τὸ χαρούμενο, ποὺ δὲ θὰ τὸν ὑποδεχθοῦν παρὰ γυναῖκες, καὶ ἡ ἐμορφιὰ εἰν̄ ἔνα ἀπὸ τὰ στολίδια, ποὺ γραφτὸ δὲν εἶνε γὰ φορέσῃ, μὰ καὶ ζως νᾶναι γιὰ καλὸ τῆς. Τώρα δέ, ἀφοῦ δὲν θέλετε τὴν πικραμένη μου ἀκοή μὲ τοῦ λαγύτου σας τὴ μελῳδία νὰ γλυκάνετε, τούλαχιστον μαζὶ νὰ ποῦμε. [Βλέπει τὸ τραπέζι]. Τὸ τραπέζι εἶνε στρωμένο καὶ βαλμένο πιάτο διὰ σᾶς. Μπιάνκα, δόσε μου καρέκλα, ηλεῖσε τὸ παράθυρο, τὸ σύρτη βάλε, ηλεῖσε τὰ παραμυθόφυλλα, δὲ θέλω οἱ χασομέρηδες μὲ τὴν ἀδιάκριτή των ξέρω. Ἄλλοι μόνο, ἡ γνῶσι μόνο μὲ τὰ χρόνια

ἔχοχεται. Ασπρίσαν τὰ μαλλιά μου πιὰ καὶ νειότη δὲν ὑπάρχει μὲς στὸ σῶμα μου. Μὰ δχι! φθάνει νὰ μιλοῦμε δι' αὐτά. Ἀπόψε ἡ νύχτα λαύμαργα φαιδρότητα ζητεῖ. Θὰ γίνω εἴδημος, ὅπως ταιριάζει νᾶναι ὁ νοικοκρηγης, δόπον δέχθηκε στὸ σπίτι του ἐράσμιο μουσαφίον καὶ ἀναπάντεχο, δόπον χαρετισμὸ προσμένει. Μὰ τί εἶνε τοῦτο ἀρχοντα; Λαγοῦτο ἔχετε μαζὶ σας; Παίζετε μας ἔνα τραγουδάκι, πρίγκηπα! Μὲ συμπαθᾶτε γιὰ τὸ θάρρος, μὰ παρακαλῶ σας, παίζετε!

ΓΟΓΙΔΟΣ—Δὲν παῖζω τώρα, ἀλλη φορά. [Πρὸς τὴν Μπιάνκα] "Οταν οἱ δυο μας μείνωμε, ἐσὺ καὶ ἔγω, καὶ δὲ θὰ μᾶς ἀκούνουν ἄλλοι, παρὰ μόνο τὸ ἄστρα τὸ οὐρανοῦ καὶ τὸ ζηλότυπο φεγγάρι....

ΣΙΜΟΝΕ—"Οχι, δχι ἀρχοντά μου! Σᾶς παρακαλῶ. "Ω, πολλὲς φορὲς ἔχω ἀκούσει, πῶς ἔνα ἀγγιγμα μονάχα τῶν δακτύλων στὶς χορδές, ἡ φύσημα ἐλάφρο στὴν κάννα παλαμιού, ἡ στεναγμὸς στὸ στῆθος βροντεροῦ χαλκοῦ ἀπὸ τεχνίτην ἔμπειρον, ἀπὸ τῆς φυλακῆς τοὺς τοίχους εἰπυροῦν ψυχὲς θλιψμένες ν' ἀποσπάσουν. "Ακουσα ἀκόμη, πῶς τὰ μάγια εἶνε κρυμμένα μέσα εἰς αὐτὰ τὰ δργανα, δόπον στὴ δύναμι των κάθε μάνταλο τῆς φυλακῆς ν' ἀνθέξῃ δὲν μπορεῖ, ἡ ἀδωτής στὸ τσαμπι τοῦ σταφυλιοῦ μπεδεύεται καὶ ἀποπλανᾶται σὰν μαινάδα.... Τὸ λαγοῦτο δμως τὸ δικό σας, ξέρω, εἶνε καθαρό, γιὰ τοῦτο, παίζετε, εὐφράντετε μὲ κάποια μελῳδία σας γλυκειὰ τὴν ἀκοή μου, ἡ ψυχὴ μου βρίσκεται στὴ φυλακὴ κλεισμένη καὶ ἀνάγκη ἔχει μουσικῆς, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν τρέλλα. Μπιάνκα, παρακάλεσε τὸ ξένο μας νὰ παίξῃ.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Μὴ βιδίζεσαι. Χωρὶς παράκλησι, γνωρίζει δ. καλός μας ξένος καὶ τὸν τόπο καὶ τὴν ώρα. Ἀκόμη δὲν εἶνε καρός, — μὴν ἐπιμένης ἀδικα.

ΓΟΓΙΔΟΣ — Σιμόνε, φίλε μου! Μιὰ ἄλλη ώρα, ἄλλοτε. Ἀπόψε ἔγω εὐχαριστοῦμαι μὲ ἄλλη μουσική: μὲ τῆς φωνῆς τῆς τὴ γλυκειὰ τὴ μελῳδία, ποὺ μαγεύει μὲ τὰ λόγια τῆς τὴν ἀτμοσφαῖρα, καὶ τὴ φορὰ τῆς γῆς ἀπὸ τὴν τροχιά τῆς παρεκκλίνει σὲ νέο κύκλο, ποὺ τὸ κέντρο του ἡ καλλονή τῆς εἶναι.

ΣΙΜΟΝΕ — Τὴν κολακεύετε. Η ἀρετή, βεβαίως, τὸ χαρακτηριστικόν της εἶνε, δπως καὶ στὶς περισσότερες γυναικες, καὶ ἡ ἐμορφιὰ εἰν̄ ἔνα ἀπὸ τὰ στολίδια, ποὺ γραφτὸ δὲν εἶνε γὰ φορέσῃ, μὰ καὶ ζως νᾶναι γιὰ καλὸ τῆς. Τώρα δέ, ἀφοῦ δὲν θέλετε τὴν πικραμένη μου ἀκοή μὲ τοῦ λαγύτου σας τὴ μελῳδία νὰ γλυκάνετε, τούλαχιστον μαζὶ νὰ ποῦμε. [Βλέπει τὸ τραπέζι]. Τὸ τραπέζι εἶνε στρωμένο καὶ βαλμένο πιάτο διὰ σᾶς. Μπιάνκα, δόσε μου καρέκλα, ηλεῖσε τὸ παράθυρο, τὸ σύρτη βάλε, ηλεῖσε τὰ παραμυθόφυλλα, δὲ θέλω οἱ χασομέρηδες μὲ τὴν ἀδιάκριτή των ξέρω. Ἄλλοι μόνο, ἡ γνῶσι μόνο μὲ τὰ χρόνια

Τώρα ἀρχοντα, σηκωστε τὸ ποτῆρι σας, γεμάτο δέν τὰ χειλή ἀπὸ κρασί, καὶ πιήτε εἰς τὸ θέρετρον.

[Γεμίζει δυὸ ποτήρια, ἐνῷ δὲ μποτίλια φαίνεται πῶς τρέμει στὸ χέρι του, καὶ δὲν δὲν οὐρανός σηκώνεται τὸ ποτῆρι, στὸ τραπέζιον ἀπομείνει κηλίς ἀπὸ τὸ βρεγμένον κάτω μέσος τῆς μποτίλιας. Παρατηρήσας τοῦτο διαμένει ἀνατοιχιάζει καὶ ἀποθέτει εἰς τὸ τραπέζιον τὸ ποτῆρι του χωρὶς νὰ τὸ έγγιξῃ].

Τὶ εἶνε αὐτὴ ἡ κηλίδα ἀπάνω στὸ τραπέζιον τηλό; "Ωσάν πληγὴ εἰς τὸν Χριστοῦ τὴ μέση, — κόκκινη πληγὴ! "Η μήπως εἶνε ἀπλούστατα κρασί; "Έχουν νὰ ποῦν, πῶς δπον χύνεται κρασί, καὶ αἷμα θὰ χυθῇ. Γυναίκεια παραμύθια βέβαια! Πιστεύω τὰ σταφύλια μου νὰ σᾶς ἀρέσουν, ἀρχοντά μου; Τὸ κρασί τῆς Νεαπόλεως, σὰν τὰ συγγενικά του τὰ βουνὰ στιθοβούλη, εἰς τὴν Τοσκάνα δμως τὰ σταφύλια μας χυμὸν γιὰ τὸ ποτῆρι δίνονταν θέρετρον καὶ πλέον δυνατόν.

ΓΟΓΙΔΟΣ — Σωστά. Μ' ἀρέσει τὸ κρασί αὐτό, καὶ μὲ τὴ δική σου συγκατάθεσι θὰ πιῶ εἰς δέν γείσαν τῆς ὀραΐας Μπιάνκας, ξέρω δμως ἀρέσλα προτήτερα, τὰ χειλή της ποὺ μοιάζουν σὰν τὰ ἄλικα τριαντάφυλλα, ν' ἔγγιξουν τὸ ποτῆρι γιὰ νὰ κάμουν τὸ κρασί γλυκύτερο. Πιέ, Μπιάνκα! [Η Μπιάνκα πίνει]. Μπρόστα σὲ τοῦτο τὸ πιοτό, τῶν μελισσῶν τοῦ Υμηττοῦ τὸ μέλι εἶνε πικρὸ φαρμάκι! Μὰ γιατί, έσύ, Σιμόνε, δὲν πλησιάζεις στὸ τραπέζι;

ΣΙΜΟΝΕ — Καὶ μένα, ἀρχοντα, μοῦ φαίνεται παραξένο, — οὔτε νὰ φάγω, οὔτε νὰ πιῶ μπορῶ μαζὶ σας σήμερα. Δὲν εἶμαι στὰ καλά μου, σὰν νάχω πυρετό στὸ αἷμα μου, ποὺ πάντα εἶνε ἡρεμάτατο, ἡ σκέψης στὸ κεφάλι μου ἐπίμονος σὰν φεῦδι ἔρπει, στὸ μυαλό μου μέσα ἀπὸ σημεῖο σὲ σημεῖο σὰν τρελλὸ πλανᾶται μὲς στὸν γύρουν, τὸ στομάχι φαρμακόνει, καὶ ἀντὶς ὀρεξίας κινεῖ τὴν ἀρδίαν. [Ἀποσύρεται κατὰ μέρος].

ΓΟΓΙΔΟΣ — Αγαπημένη Μπιάνκα, δι βαρετός σου δ πραματευτής μού εἶνε ἀνιπτόφορος καὶ σκέπτομαι νὰ φύγω. Αὔριο πρωὶ θὰ ἔλθω, δρισέ μου τὴν ώρα.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Τὰ ξημερώματα. "Ως νὰ συναντηθοῦμε πάλι, ἡ ζωή μου ὅλη θάναι νὰ δέσια.

ΓΟΓΙΔΟΣ — Τῶν φειδωτῶν μαλλιῶν σου τὰ μεσανυκά, δ, ἀφησεις νὰ διαλυθοῦν σὰν μέσα εἰς τὸ ἀστέρια, νὰ κυττάξω τὴ γλυκειὰ τὴ μελῳδία, ποὺ μαγεύει μὲ τὸν τρελλὸ πλανᾶται τὸν γύρουν, τὸ στομάχι φαρμακόνει, καὶ ἀντὶς ὀρεξίας κινεῖ τὸν γύρω σὲ ἀντικείμενα δποὺ πληξεις στὸν πορειαν, ποὺ δὲ μποροῦν ἐμὲ νὰ σοῦ θυμίζουν. Κάθε πρᾶγμα ποὺ τὸ βλέμμα σου μπορεῖ ν' ἔγγιξῃ, τὸ ζηλεύω.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Τὴν εἰκόνα σου, νὰ είσαι βέβαιος, γιὰ πάντα ἀπὸ σημεῖο μαζὶ μου θὰ τὴν ἔχω. "Ορώτας καὶ στὰ παραμικρὰ τὰ πράγματα μᾶς κάνει, γνῶμων γλυκες ἔνθυμισες. Εὐθύνεις λοιπὸν ποὺ δι κροδαλός στὸν οὐρανὸ μὲ τὸ τραγούδι του τὸ λυγερὸ τὸ κόσμο ποὺ κοιμᾶται ξεπινήσῃ, εἴλα· στὸ μπαλκόνι ἐδῶ τὸ φύλο μου θὰ περιμένω.

ΓΟΓΙΔΟΣ — "Επειτα σὲ μένα ἀπὸ τὴ σκάλα, ἀπὸ μετάξι καὶ μαργαριτάρια σὲ χρῶμα κεντημένα ἀλλικο, θὰ κατεβῆς, πατῶντας τὸ λευκό σου πόδι σὰν τὸ χιόνι τὸ ἀλαφρό ἀπὰ σὲ φθινοπωρινὴ τριανταφυλλά.

ΜΠΙΑΝΚΑ — Θὰ κάμω δπως θέλεις. Μάθε, ἀπὸ σήμερα δική σου εἶμαι, στὴν ἀγάπη καὶ στὸ θάνατο!

ΓΟΓΙΔΟΣ — Καιρὸς νὰ φύγω πιά, Σιμόνε.

ΣΙΜΟΝΕ — Τόσο γλήγορα; Γιατί; Τῆς μητροπόλεως ἀκόμη ἡ καμπάνα δὲν ἐσήμανε μεσανυκά, καὶ οἱ φρουροὶ ποὺ η σάλπιγγές τους εἰς τὰ ἔρημα σοκάκια τὴ σελήνη ἐνοχλοῦν, κοιμούνται ἀκόμη ἡσυχα στὸν πύργον των τον. "Ολίγο περιμένετε. Φοβοῦμαι, μήπως ἄλλη μιὰ φορὰ ἐδῶ δὲν θὰ σᾶς ξαναίδομε. Καὶ αὐτὸς δ φόβος τὴν καρδιά μου θλίβει.

ΓΟΓΙΔΟΣ — "Άδικος δ φόβος σου, Σιμόνε, ξέρω πάντοτε πιστὸς θὰ μένω στὴ φιλία μας. Μὰ τώρα πιὰ καρός εἶνε νὰ φύγω! Μπιάνκα! Αὔριο λοιπόν!

ΣΙΜΟΝΕ — "Άφοῦ τὸ θέλετε, δς εἶνε! "Αν καὶ εἶχα εὐχαριστηση μαζὶ σας νὰ μιλήσω πιότερο, μὲ σᾶς, τὸ νέο φίλο ποὺ ἀπόκτησα, τὸν εὐγενῆ μου ξένο, μὲ δὲν ἔταν τυχερό. Καὶ ἔπειτα, τὸ ξέρω, θὰ σᾶς περιμένη δ πατέρας σας, θὰ πλήττη χωρὶς σᾶς, χωρὶς εἰς ἀκούνη τὴ φωνή σας, τὸν ήχο τῶν σπιρούνιῶν σας. "Ενα γιατὶ τὸν ξέρει, μόνο στήριγμα, μοναδικὸ λουλούδι μέσα σ' ἀγριόχορτα. "Τὸ ἀνήψια... — μὰ ἔκεινα δὲν τὸν ἀγαποῦντε. "Ετοι λέγουν καὶ ξέρω καθὼς ἀκούω, κρίνω. "Η κληρονομία σας τὸν φθόνο διεγέρει στὴν καρδιά των, στὸ ἀμπέλι σας μὲ τέτοιο μάτι βλέπουν, δπως δ Ἀχάρι δ βασιλιᾶς τοῦ Ναβονθέου τὸν ἀγρόν. Σπεριολογίες εἶνε, βέβαια, δλα αὐτά, δ κόσμος λίγα τάχα φιλοφρεῖ;! Καλή σας νύκτα, πρίγκηψ! Μπιάνκα, τὸ κερί! Εἶνε παλὴ ἡ σκάλα, ποὺ καρδιά των, στὸ τραπέζιον μέτροισε στὴν οργάνωση την πιοτό, τὸ φιλάργυρο, λυπάται τὶς ἀκτῖνες του καὶ τὴ μορφή του κρύψει πίσω ἀπὸ μάστικα τούλινη, σὰν τὶς ἑταῖρες, δταν βγαίνουν παγανιά, στὴν ἀμαρτία γιὰ νὰ σύ

μᾶς μαθαίνουν, μᾶς μαθαίνουν τὸ λαιμὸν νὰ σκύψωμε κατώ ἀπὸ βαρὺ φορτίο, εἰς τοῦ κόσμου τὸ ἄδικα νὰ μὴ γογγύζωμε, μὲ σιωπὴ τὶς ἄδικες τὶς προσβολές νὰ ὑποφέρωμε, καὶ σὰν τοὺς Ἰουδαίους ποὺ αἰώνια ὑπομένουν, βρίσκομε στοὺς πόνους ἀνακούφισι. Θυμοῦμαι ὅμως μιὰ φορά στὴν Πάδουα κοντά, ἔνας ληστὴς στὸ δρόμο ἥθελε τὸ ἄλογο νὰ μοῦ πάρῃ μὲ τὰ ἐμπορεύματα. Λοιπὸν ἔγω τούκοψα τὸ λαρύγγι. Ναί, μπροῦ νὰ ὑποφέρω τὴν ἀτίμωσι, τὴν προσβολὴν καὶ καθέ λόγο ὑβριστικὸν καὶ περιφρόνησι στὸν ἑαυτό μου φανερή, ἐκεῖνος ὅμως ποὺ στὸ νοῦ του βάλῃ νὰ μοῦ κλέψῃ, ἔστω κάτι τι, δικό μου, κ' ἔνα πήλινο ἀγγεῖο νάναι, ποὺ ἀπὸ αὐτὸν τὴ δίκια σβύνω—τὴ ψυχὴ του καὶ τὸ σῶμα διακινδυνεύει, εἰς τὸ κλέψυμο αὐτό. Ἀπὸ ἀλλόκοτο πηλὸν πλασμένοι εἴμαστε οἱ ἄνθρωποι.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Πρὸς τί τὰ λόγια σου αὐτά;

ΣΙΜΟΝΕ—Νὰ μάθω θέλω, ἀρχοντα, ἀν τοῦ σπαθιοῦ μου ἡ βάφῃ εἶνε καλύτερη ἢ τοῦ δικοῦ σας λεπιδιοῦ; Δὲν κάνομε μιὰ δοκιμὴ ἀν θέλετε; Ἡ μήπως εἶνε ἀτιμία τὸ λεπίδι σας μὲ τὸ δικό μου νὰ σταυρώσετε, στὰ χωρατὰ ἢ καὶ στὸ ἀλήθεια;

ΓΟΥΙΔΟΣ—Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα πιὸ εὐχάριστο παρὰ ἀντιμέτωπος μαζὶ σου νὰ σταθῶ, καὶ τὸ σπαθί μου νὰ σταυρώσω ἢ στὰ χωρατὰ ἢ καὶ στὸ ἀλήθεια. Δός μου τὸ δικό μου, πάρε τὸ δικό σου γλήγορα. Αὐτὴ ἡ νύχτα δὲς λύσῃ τὸ μεγάλο ξῆτημα, ποιὸ ἀτσάλι εἶνε καλύτερα βαμμένο τοῦ ἐμπόρου ἢ τοῦ πρόγκηπα. Δὲν εἴπεις ἔτσι; Τί ἀργεῖς λοιπόν;

ΣΙΜΟΝΕ—Ἄπ' ὅσες χάρες εἰς τὸ σπίτι μου είχες τὴν καλωσύνη νὰ σκορπίσῃς, ἀρχοντα, αὐτὴ ἡ χάρη εἶνε ἡ μεγαλείτερη. Φέρε μου τὸ σπαθί μου, Μπιάνκα! Εξοχα! Καρέκλες καὶ τραπέζια παραμέρισε τα. Μᾶς χρειάζεται ἐλεύθερος γιὰ τὴ μονομαχία κύκλος. Πάρε τὸν πυρσὸν καὶ φέξε μας, μὴν τύχῃ ἡ πάλη ἀπὸ τὸ ἀστεῖα ἔξαφνα στὰ σοβαρὰ γυρίση.

ΜΠΙΑΝΚΑ [πρὸς τὸν Γουΐδο] — Σκότωσέ τον! Σκότωσέ τον!

ΣΙΜΟΝΕ—Μπιάνκα, φῶς! [Κτυποῦντα].
Μιά! Ἀ! Ἀά. Πῶς; Ἐτσιδά! Τί τάχα;
[Τὸν πληγώνει ὁ Γουΐδος]

Ἐγδαρμα καὶ τίτοτε ἄλλο. Ὁ πυρσὸς ἥτον πολὺ κοντὰ στὰ μάτια μου. Ἀλλά, γυναῖκα μου, μὴν βλέπῃς ἔτσι μελαγχολικά, δὲν εἶναι τίτοτε. Πληγώθηκα, μὰ ἐλαφρά, ἔνα κουρέλι φέρε, δέσε μου τὸ χέρι, ὅχι δυνατά, πιὸ κάτω, ἀγαπημένη μου! Γιατί λυπᾶσαι; Μὴ λυπᾶσαι.... Ὁχι, πέταξε το, δὲν χρειάζεται! Τί τάχα καὶ ἀν τρέξῃ αἷμα! [Ἀποστὰ τὸν ἐπίδεσμον].

Ἀκόμη, ἀκόμη! [ὁ Σιμόνη σπάζει τὸ ξίφος τοῦ Γουΐδου] Βλέπετε, ἀρχοντα, ἀλήθεια εἶπα, τὸ λε-

πίδι μου καλύτερα ἥτον βαμμένο καὶ τὸ ἀτσάλι του πιὸ στερεό. Ἀς δοκιμάσωμε ὅμως τὰ στιλέτα.

ΜΠΙΑΝΚΑ [πρὸς τὸν Γουΐδον] — Σκότωσέ τον!

ΣΙΜΟΝΕ—Μπιάνκα, σβύσε τὸν πυρσό σου! [ἢ Μπιάνκα σβύνει τὸν πυρσὸν] Τώρα, ἀρχοντα, μέχρι μανάτον, ὃς νὰ πέσῃ ἔνας ἀπὸ μᾶς ἢ καὶ οἱ δυό, ἢ καὶ δλοὶ μας, κ' οἱ τρεῖς μας ἵσως. [Μάχονται] Ἔτσι, κ' ἔτσι, κ' ἔτσι! Διάβολε! Μὰ τώρα σ' ἔχω εἰς τὸ χέρι μου. [Ο Σιμόνης καταβάλλει τὸν Γουΐδο καὶ τὸν ἀνατρέπει].

ΓΟΥΙΔΟΣ—Ἄνούτε, μὴ σφίγγης τὸ λαιμὸν μὲ τὶς τανάλιες σου. Ἀλλο παιδί, τὸ ξέρεις, διατέρας μου δὲν ἔχεις καὶ τοῦ κράτους ἔνας εἷμαι διδόδοχος. Ὁ δόλιος ἐχθρός μας, ἡ Γαλλία, περιμένει τὴ στιγμή, ποὺ θὰ ἐκλείψῃ τοῦ πατέρα μου τὸ γένος, γιὰ νὰ ἐπιπέσῃ ἔξαφνα στὴν πόλι μας.

ΣΙΜΟΝΕ—Σιωπή! Χωρὶς παιδί δὲν μείνη διατέρας σου, πιὸ εύτυχης θὰ εἶνε. Καὶ ἡ Φλωρεντία στὸ τιμόνι της μοιχὲ πηδολιούχον δὲν χρειάζεται. Μὲ τὴ ζωὴ ποὺ κάνεις σύ, μολύνεις τὰ ιερὰ τῶν κοίνων μας.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Τὰ χέρια κάτω! Κάτω τὰ καταραμένα χέρια σου, σοῦ λέγω! Ἀφρσέ με!

ΣΙΜΟΝΕ—Ἄ, μπά! Μοῦ ἔπεισες στὰ χέρια τόσο εὔκολα, ποὺ δλες ἡ ἐλπίδες μάταιες. Σὲ μιὰ στιγμή δινέδους ἔμαζεύθη τώρα ὅλη ἡ ζωὴ σου καὶ μὲ δινείδος θὰ τελειώσῃ.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Πρὸιν ἀποθάνω, φώναξε τὸν ιερέα...

ΣΙΜΟΝΕ—Νὰ κάμη τί; Τὰ κρίματά σου ἔξομολογήσου στὸ Θεό, ποὺ θὰ τὸν δῆς αὐτὴ τὴ νύκτα, καὶ ποτέ σου πιὰ δὲν θὰ τὸν ξαναῦδης σ' αὐτόν, ποὺ εἶνε δίκαιος ἀλλὰ ἀνηλεῖς, καὶ εὐσπλαχνος ἀλλὰ καὶ δίκαιος... Κ' ἔγω:...

ΓΟΥΙΔΟΣ—Βοήθησέ με σύ, ἀγάπητή μου Μπιάνκα, σὺ πολὺ καλὰ τὸ ξέρεις, πῶς κακὸ δὲν ἔκαμα πανένα.

ΣΙΜΟΝΕ—Πῶς! Ο θάνατος τὰ φεύγικά σου χείλη δὲν σοῦ σφάλησε ἀκόμη; Ἀπόθανε σὰν σκύλος, μὲ τὴ γλώσσα κρεμασμένη! Πόθανε! Ο ποταμὸς τὸ σῶμα σου ἀμύλητα θὰ παραλάβῃ καὶ στὴ θάλασσα ἀγνώριστο θὰ τὸ κυλήσῃ.

ΓΟΥΙΔΟΣ—Δέξου, Κύριε, τὸ δύνστυχό μου πνεῦμα ἐν εἰρήνῃ!

ΣΙΜΟΝΕ—Αμποτε! Τώρα εἶνε ἄλλου ἡ σειρά!

[Ο Γουΐδος ἀποθνήσκει. Ο Σιμόνης σηκώνεται καὶ πορεύηστη τὴν Μπιάνκα. Ἐκεῖνη τὸν πλησιάζει, σὰν δαμιβωμένη ἀπὸ κατάπληξιν μὲ ὄρθρανοικτὰ τὰ χέρια].

ΜΠΙΑΝΚΑ—Γιατί νὰ μὴ μοῦ πῆς πῶς εἶσαι τόσο δυνατός;

ΣΙΜΟΝΕ—Γιατί νὰ μὴ μοῦ πῆς πῶς εἶσαι τόσο ωραία; [Τὴν φιλεῖ εἰς τὰ χεῖλη].

ΑΥΛΑΙΑ

Ἐκ τοῦ φωσικοῦ ὑπὸ ΑΓΑΘ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΖΗΛΕΙΑΣ

Σ' ΤΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Σ' τὸ σκιερὸ κοιμητῆρι
τῆς Ἀγάπης, ποὺ ἡ ζήλεια
μηῆματα ἔσκαψε χίλια,
ἐπηγαίναμε χθές.

Κάπι ἐφέρναμε οἱ δυό μας
σὰ νεκρόν, ἀπὸ πέρα,
σ' τὴ θαυμβόχλωμη ἐσπέρα
νὰ φαρτῇ στὴς ἵπες.

Τσικιον πρώτης ἀγάπης!
Τότες μ' ὅψι ἀσπρον πρίνον,
τώρα μ' ὅψι πιτρίνον
τρανταφύλλον, — καρδιά.

Κ' ἐπηγαίναμε οἱ ἴδιοι
σὲ κηδεία, ποὺ ἡ κάνια
κ' ὑπογίας φαρμάκια
ἀργοετούμασαν πειά...

Τῶν καῦμῶν ἡ καμπάρες,
— παλμοὶ στήθοντας — χτυποῦνσαν
τὰ ποντιὰ τραγουδοῦσαν
φυγιοπώρου σκοπό...

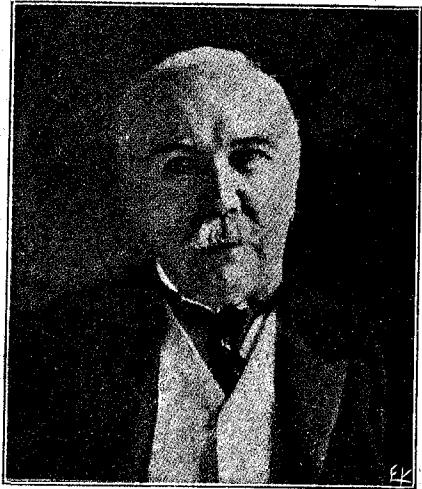
ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΡΙΝΟΝ ΤΟΠΙΟΝ — Ε. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΑΠΗΕΙΟΥ

ΣΙΡ ΕΠΡΙΚΟΣ ΚΑΜΒΕΛΛ-ΒΑΝΝΕΡΜΑΝ

ΕΚ

λης ίκανότητος είχεν είλικρινειάν, πίστιν εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ κόμματός του καὶ ἔμμονήν εἰς τὰς ἰδέας του, τρία δῶρα ἀτινα μωρῶς φερόμενοι περιεφρόνησαν τινὲς τῶν ἡμετέρων, μὴ διδόντες διταύτα εἶναι ἀπαραίτητα ὅπως πολιτικὸς ἀνὴρ κατακτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν δοπιδῶν του. Εἶναι ἀληθὲς πρὸς τούτοις διτι ὁ ἀσπιλος οἰκογενειακὸς καὶ ἀτομικὸς του βίος ὡς καὶ τὸ εἰλικρινὲς ἔξωτερικόν του, ὅπερ ἦτο μᾶλλον ἐκεῖνο συνταγματάρχον τῆς παλαιᾶς ἀγγλικῆς σχολῆς ἢ πολιτευτοῦ, κατέκτων τὰς συμπαθείας τῶν πολλῶν. Πλὴν παρ' ὅλα ταῦτα καὶ οἱ θεομότεροι του θαυμασταὶ ἥναγκάζοντο ν' ἀνομολογήσωσιν διτι ὁ Κάμβελ - Βάννερμαν, δ Σ - Β διπλως κοινῶς ἐκαλεῖτο, ἦτο ἀστήρ δευτέρου μεγέθους καὶ ἀνὴρ δευτέρας γραμμῆς.

Οὐδὲν ἄλλως τε κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ πολιτικοῦ σταδίου προσοώνιζε τὸ ὄψιλαμπρὸν του μέλλον. Ἐκλεγεὶς βουλευτὴς τῷ 1868 εἶχε μὲν ἀπὸ τοῦ 1871 καταλάβῃ μίαν ἀπὸ τὰς μικρὰς ἐκείνας ὑπουργικὰς θέσεις ὑφυπουργῶν καὶ κοινοβουλευτικῶν γραμματέων, δι' ὃν ἡ σοφὴ ἀγγλικὴ πολιτικὴ μηχανὴ ἀνταμείβει τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀνικάνων ἡ καταπραῦνει τὰς ἀνησυχίας τῶν φιλοδόξων, ἀλλ' εἰς τοιαύτας δευτερευούσας θέσεις δ Σ - Β ἐμεινε μέχρι τοῦ 1884. Τὸ ἔτος τοῦτο ἡ αἰφνίδιος παραίτησις τοῦ Sir George Trevelyan τὸν ἔφερεν εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον τῆς Ἱρλανδίας. Ἡ κατάστασις τότε ἐν τῇ σμαραγδείᾳ νήσῳ ἦτο λίαν ἀνησυχητική. Ὁ ἀντιβασιστεὺς Λόρδος Φρειδερίκος Κάβενδις εἶχε πρὸ διλίγου δολοφονηθῆ, καὶ τὸ Ἱρλανδικὸν κόμμα ἀναδιοργανωθὲν ὑπὸ τὸν Πάρονταλ ἦτο λίαν ἐπίφοβον ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων. Ἐν τούτοις δ Κάμβελ - Βάννερμαν κατώρθωσε διὰ τῆς ψυχραίμας καὶ τῆς εὐσύνειδησίας του νὰ περικάμψῃ πολλοὺς σκοπέλους. Οἱ Ἱρλανδοὶ τὸν εἶχον ἐπονομάσῃ the scottish sandbag, παραβάλλοντες αὐτὸν πρὸς σάκκου ἔξ ἄμμου, ἐν τῷ δοπιώ ἔχάνοντο αἱ σφαῖδαι των. Ο δὲ εὐφυέστερος τῶν διπαδῶν τοῦ Πάρονταλ, δ Τόμ Healy ἐλεγεν διτι δινέος ὑπουργὸς εἶχε τὸ δέρμα ὁινοκέρωτος καὶ τὴν καρδίαν παγετῶνος.

Ο Γλάδστων δὲν ἦδύνατο νὰ παδαγγωρίσῃ τὰς σπανίας ταύτας φυσιολογικὰς ἰδιότητας, ἐπ' ἀνταμοιβῇ δὲ προήγαγε τὸν C - B κατὰ τὸ βραχύβιον ὑπουργεῖόν του τοῦ 1886 εἰς τὸ χαρτοφυλάκιον τῶν στρατιωτικῶν, ὅπερ τῷ ἐπανέδωκεν, διτι 1892 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔξουσίαν. Ἐπίσης κατὰ τὸ 1888 δ Σαλισβουργῆς τὸν διώροισε καίτοι ἀντίπαλόν του μέλος τῆς περὶ τῆς στρατιωτικῆς θέσεως τῆς χώρας μεγάλης ἐξετασικῆς ἐπιτροπῆς.

Εἶναι ἀληθές, ἔξ ἄλλου, διτι ἐλλείψει εὐγενείας εἶχε, ηληρονομήσας τὸν πρὸς μητρὸς θεῖόν του Βάννερμαν, οὗτινος προσεκόλλησε τὸ δύνομα εἰς τὸ πατρικόν, μεγάλα πλούτη. Οτι ἐλλείψει μεγά-

κατὰ τὴν περίοδον ταύτην 1886 - 1895 δ

Βάννερμαν ἐδειξε τὰ συνήθη του δῶρα θάρρους καὶ φιλοπονίας. Δὲν ἐδίστασε νὰ καταδείξῃ ἐν τῇ ἐξετασικῇ ἐπιτροπῇ τὰ πολλὰ τρωτὰ τῆς ἀγγλικῆς στρατιωτικῆς ὁργανώσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ 1892 - 1895 ἐπεχείρησεν εὐθαρσῶς νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς μεταρρυθμιστικὰς ἰδέας του. Ἐν ἀπὸ τὰ κατορθώματά του εἶναι διτι ἐξεβίασε τὴν A. B. Y. τὸν Δουκα τοῦ Κάμπριτς εἰς παραίτησιν. Ἡ A. B. Y. ἦτο ἀπὸ τριακονταεννέα ἐτῶν ἀρχιστράτηγος τῶν βρετανικῶν δυνάμεων, ἔξ ἀρρενογονίας ἔγγονος τοῦ Γεωργίου τοῦ τρίτου, πρῶτος ἔξαδελφος τῆς βασιλίσσης, ἀνίκανος μὲν ἀλλ' εὐσυνείδητος στρατιώτης. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ τὸν θίξῃ. Ὁ Κάμβελ - Βάννερμαν τὸ ἐτόλμησεν. Ἐπέτυχε δὲ τὴν ἀρωγὴν τῆς βασιλίσσης, ἡτις θυσιαζούσα τοὺς δεσμοὺς τοῦ αἵματος εἰς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἔγραψεν αὐτῇ ἡ Ἰδία εἰς τὸν γέροντα δούκα προκαλοῦσα αὐτὸν εἰς παραίτησιν.

Ἄλλα παρὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην καὶ τὴν εὔστοχον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαχείρισιν τῶν τοῦ διπουργείου, δ Σ. B. ἔξηκολονθεὶται νὰ ἐπισκιάζεται ὑπὸ τῶν δύο λαμπρῶν ὑπασπιστῶν τοῦ Μεγάλου Γέροντος, τὸν Λόρδον Ρόζβερυ δηλαδὴ καὶ τοῦ Σίρ Οὐνίλιαμ Χάρκουρτ.

Οἱ ἀναγνωσταὶ τῶν «Παναθηναίων» ἐνθυμοῦνται πῶς δ Λόρδος Ρόζβερυ παρηγήθη ἀπὸ τοῦ 1896 τῆς ἀρχηγίας, εἰς ἥν τῷ 1894 εἶχε ἀνέλθῃ, καὶ πῶς δ Σίρ Οὐνίλιαμ, διαδεχθεὶς αὐτὸν, καίτοι τὸ κόμμα ἦτο ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει, μόνον δύο ἔτη ἡδυνήθη, νὰ κρατήσῃ τὰς ἡνίας. Ὁ Ρόζβερυ παρηγήθη λέγων διτι δὲν συνεφόνει πρὸς τὸ κόμμα του ὃς πρὸς τὸ Ἀρμενικὸν ζήτημα, δ δὲ Σίρ Οὐνίλιαμ ἀπεχώρησε παραπονούμενος διὰ τὴν ἀπειθαρχίαν, ἡτις ἐκράτει ἐν ταῖς τάξεις τῶν φιλελευθέρων. Οἱ λόγοι διμόνοια τῆς ἀποτυχίας ἀμφοτέρων τῶν ἔξοχων τούτων ἀνδρῶν ἦσαν ἄλλοι πολὺ τούτων βαθύτεροι. Ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου τὸ πρώην whig party εἶχε χάσῃ τὴν ἡθικήν του ἐνότητα. Εἰς τὸν ἀρχαίους οὐνίγους, ὃν δ φιλελευθερισμὸς συνεκινάτο πρὸς συντηρητικὰς τάσεις, εἶχον προστεθῆ ὁ ἀντιπρόσωποι τῶν κατωτέρων στρωμάτων, οἵτινες ἐνεφοροῦντο ἰδεῶν ὁμοσπαστικῶν. Ἐφ' δισον ἡ μαγνητικὴ προσωπικότης τοῦ Γλάδστωνος ἐκράτει τὸ πηδάλιον, ἡ μεγάλη ἡλικία καὶ τὸ ἀτομικὸν γόνητρον τοῦ ἀρχηγοῦ ἐπέβαλλε σιωπήν εἰς τὰς διχογνωμίας. Πλὴν οὐδὲ αὐτὸς ἡδυνήθη νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς ἀναπτυχθείσας φυγοκέντρους φοπάς, ὃς μαρτυρεῖ ἡ τῷ 1886 συντελεσθεῖσα ἀποχώρησις τῶν κληρονομούσων φιλελευθέρων ἐνωτικῶν, δινήσει τοῦ 1832. Τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ Βουλῇ μετατροπὴν μαρτυρεῖ καὶ δ ἔξης πίναξ:

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην 1886 - 1895 δ

Ἐκλιπόντος τοῦ Γλάδστωνος, αἱ διαιρέσεις μεταξὺ τῶν συντηρητικῶν φιλελευθέρων δινήσει τὸ Ρόζβερυ καὶ τῶν ὁμοσπαστικῶν οὓς ἀντεπροσώπευεν δ Χάρκουρτ, ἀρίθμητοι πλέον, καὶ οὐσιώτατον ἀδύνατον τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀρχηγίας εἰς ἑκάτερον τῶν κορυφαίων τούτων πολιτευτῶν, δὲν ἦσαν διμόνοι ἀρκετά ἴσχυρα, εἰς χώραν συντηρητικήν, ὃς ἡ Ἀγγλία, διπλως διασπάσωσι κόμμα, διπερ εἶχε τελείαν ἐκλογικὴν ὁργάνωσιν καὶ ἐνδοξὸν ποινοβουλευτικὴν ιστορίαν. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ ἐξευρεθῇ ἡγέτης ἀρκούντως ἵκανὸς διπλως συγκρατήση τοὺς φιλελευθέρους, ἀλλ' ἀρκούντως ἀχρόσιος συνάμα, διπλως μὴ ὑπάρχῃ φόβος νὰ θελήσῃ νὰ ἐπιβιῃθῇ εἰς τὴν μίαν ἥ τὴν ἄλλην τῶν πτερούγων. Ὑπὸ τοιούτους δ δρούσας ἀνηγορεύθη μεσοῦντος τοῦ 1898 δ Κάμβελ Βάννερμαν οὐχὶ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος, ἀλλ' ἡγέτης τῆς μειονοψηφίας ἐν τῇ Βουλῇ.

Τὸν τίτλον τοῦτον ἐκράτησε μέχρι τοῦ 1905, ἔτος, καὶ διμόνοι ἐξάσκησις τῆς ἀρχηγίας, δ θάνατος τοῦ Χάρκουρτ καὶ ἡ ἀλλοπρόσωπος στάσις τοῦ Ρόζβερυ, διτις οὐδέποτε ἡδυνήθη νὰ εἴπῃ σαφῶς τι θέλει, τὸν ἀνύψωσαν εἰς τὴν πρωθυπουργίαν.

Κατὰ τὰ ἐπτὰ ἔτη, καὶ δ ἡδυνήθη τῆς ἀντιπολιτεύσεως, δ Βάννερμαν ἐδειξε τὰ προμηνυσέντα τοῦ δῶρα φιλοπονίας, εἰλικρινείας καὶ εὐσταθείας εἰς τὰς ἰδέας του, ἀλλὰ πλέον οὐ. Δὲν κατώρθωσε καρδίας νὰ ἐπιβάλῃ αὐτησηρὸν πειθαρχίαν εἰς τὸ κόμμα, οὐ τὰ ἐπιφανέστερα μέλη ἔξηκολονθούσιν διχογνωμοῦντα ἐπὶ τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων, ὃς λ. χ. τοῦ Νοτιαφρικανικοῦ πολέμου. Τῷ 1901 τὸ πρᾶγμα εἶχε φθάση εἰς τὸ ἀπροχώρητον. Ὁ Βάννερμαν ὑπέβαλε τὴν παραίτησιν καὶ αὕτη μὲν ἀπεροίφητη διμούρως, πλὴν ἡ διμόνοια δὲν ἀποκατέστη. Ὅπως δ ἀποκαταστῆ, ἐδέησε νὰ φέρῃ δ Chamberlain εἰς τὸ μέσον τὸ σχέδιόν του περὶ ἐπανόδου εἰς τὸ προστατευτικὸν σύστημα. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐδωκεν εἰς τοὺς φιλελευθέρους ἀρνητικὸν πρόγραμμα, πέριξ τοῦ διποίου ἡδυνήθησαν νὰ συνασπισθῶσιν. Αἱ ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, ίδια τῆς πρὸ τῆς τελωνιακῆς μεταρρυθμίσεως ἀκριβεῖας τῆς ζωῆς, δ ἀνικανότης τοῦ Βάλφουρ, διτις διποίου οὐδέποτε διειπύτωσε σαφές πρόγραμμα δράσεως, ἡ γοητεία ἦν ἀσκεῖ ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας, ταῦτα πάντα συμπαρέσυναν τὸν Ἀγγλικὸν λαὸν καὶ αἱ ἐκλογαὶ τοῦ 1901 ἡδυνήθη νὰ ἐκμηδενίσῃ τὰς ἀναπτυχθείσας φυγοκέντρους φοπάς, ὃς μαρτυρεῖ ἡ τῷ 1886 συντελεσθεῖσα ἀποχώρησις τῶν κληρονομούσων φιλελευθέρων ἐνωτικῶν, δινήσει τοῦ 1832. Τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν τῇ Βουλῇ μετατροπὴν μαρτυρεῖ καὶ δ ἔξης πίναξ:

Συντηρητικοὶ Φιλελευθεροὶ

Εκλογαὶ 1901	369	218
» 1906	157	379

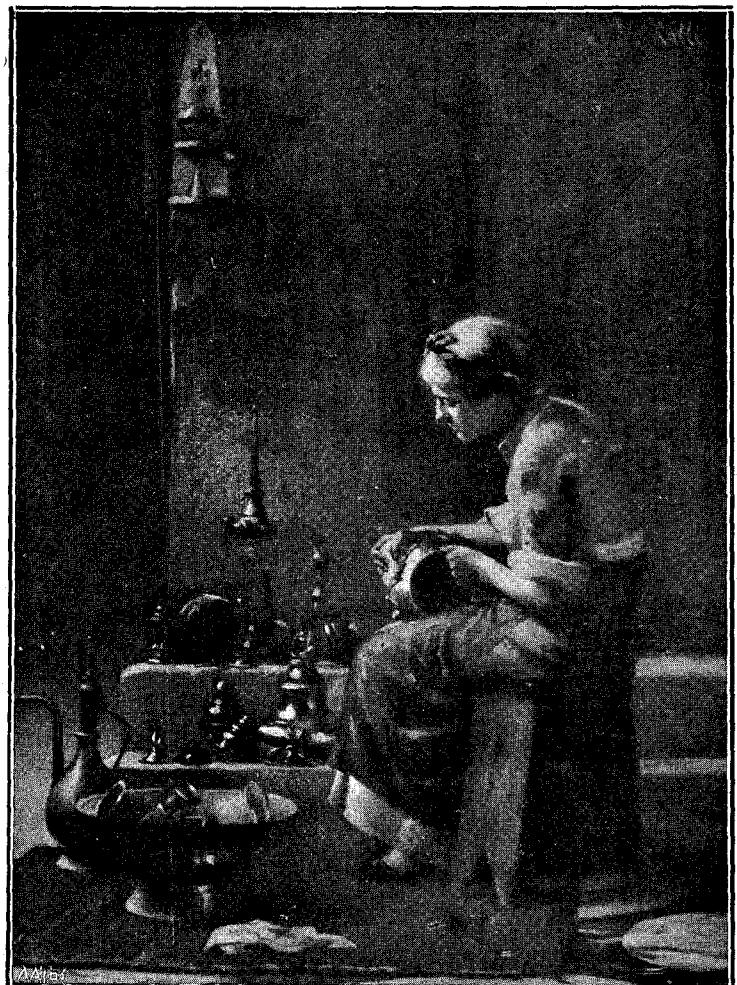
Εἰς δὲ τοὺς 379 φιλελευθέρους δέον τις νὰ προσ-

θέση καὶ τοὺς 51 ἀντιτροσώπους τοῦ ἔργατος κοῦ κόμματος.

Μὲ τοιαύτην πλειονοψηφίαν ἄλλος ἀρχηγὸς θὰ ἔκαμεν θάυματα, δὲ Βάννερμαν κατάρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἵκανάς μεταρρυθμίσεις, (εἰν αἷς καὶ τὴν μεταρρυθμίαν ἐπὶ τὸ ἀντιτροσώπον τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, δὲν αὐτὸς δὲ ἄγαν φιλελεύθερος ἔκρινεν ἐν τούτοις ἐπιζήμιον ὡς παρέχοντα ὑπερβολικὰς ἔλευθερίας εἰς τὸν δῆμον) καὶ νὰ συγκρατήσῃ ποιάν τινα διμόνοιαν μεταξὺ τῶν ὅπαδῶν του.

Ἡ πίστις του εἰς τὰς παλαιὰς φιλελευθέρους ίδεας ἀνεφάνη κατὰ τὴν ὑποδοχὴν ἦν ἔκαμεν εἰς τὰ μέλη τῆς διαλυθείσης ρωσικῆς Δούμας, δπότε ἀνέκραξεν ἡ Δούμα ἀπέθανε, ζήτω ἡ Δούμα,

A. M. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΕΩΡΤΗΣ — Θ. ΡΑΛΛΗ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

καὶ εἰς τὸν ξῆλον μὲ τὸν ὅποιον ἐπεδίωξε τὴν διὰ διεθνοῦς συμφωνίας ἐλάττωσιν τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν. Οἱ ξῆλοιοι οὗτοι ἐφάνη κάπως νεανικός, ἔξεμθηκε δὲ τὴν Ἀγγλικὴν διπλωματίαν εἰς ἐκ τῶν προτέρων προβλεπομένην ἀποτυχίαν. Πλὴν οἱ φιλελεύθεροι ἡρέσκοντο βλέποντες τὸν ἀρχηγὸν των συμμεριζόμενον καὶ αὐτὸς τὰς οὐτοπίας τοῦ κόμματός του. Οἱ δὲ συντηρητικοὶ σεβόμενοι τὰς οἰκογενειακὰς ἀρετὰς τοῦ ἀντιπάλου των, τὰς δποίας ἐμαρτύρει καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς τὴν πάσχουσαν σύζυγόν του, ἡς δὲν ἔπαισε καὶ πρωθυπουργὸς ὃν νὰ εἶναι δ νοσοκόμος, καὶ ἐκτιμῶντες τὴν εἰς τὰς πεποιθήσεις του πίστιν τὸν ἔκλαυσαν, παραβλέποντες τὰ μειονεκτήματά του, ἐπίσης εἴλικρινῶς ὅσον καὶ οἱ ὅπαδοί του.

ΠΑΠΑΣ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΗΣ *

Η λειτουργία τελείωσε. Εἶχε ἀρχίση μὲνα μαρτύριο καὶ ὅταν τελείωσε, τελείωσε μὲ μιὰ ἀπόφασι.

Ἡ μυρουδιὰ τοῦ λιβανιοῦ τὸν ἐνοχλοῦσε, τὸν πείραζε, τὸν ἔδιωχνε. Δὲν ὑπῆρχε καμὶ σχέσις μεταξύ των πιά, δὲν μποροῦσαν νὰ φιλιωθοῦν. Καὶ πάνω στὸ μάλωμα κεῖνο, βγῆκε ἀπ' αὐτὸν ἡ ἀπόφαση.

Οἱ ψαλμοὶ δὲν τὸν ἐνόχλησαν πολὺ ὅσο ἡ μυρουδιὰ τοῦ λιβανιοῦ. Γιατί; Σὰν ἡ μυρουδιὰ κείνη νὰ εὔρισκε σ' αὐτὸν ἀλλη ἐχθρική της μυρουδιὰ!...

Ο κόσμος ἔφευγε. Κάτι γρηγὲς εἶχαν μείνη ἀπόμα κάνοντας ἀτελείωτες μετάνοιες ἐμπρὸς στὶς εὐνοούμενές των εἰκόνες. Ἡ Ἔκκλησιά ἔπαιρνε τὴν πρώτη της ἡσυχία μὲ κάτι κρότους, ποὺ ἀντηχοῦσαν πένθιμα.

Ζαλισμένος σχεδὸν πήγε στὸ σπίτι του χωρὶς νὰ ἀνταποδώσῃ πολλοὺς χαιρετισμοὺς καὶ σεβασμούς γυναικῶν καὶ γερόντων ποὺ ἀπαντοῦσε. Καὶ καθὼς πήγαινε, παρατήρησε ὅτι δχι δὲν τοὺς ἔβλεπε, ἡ δὲν ἐπρόσεχε, ἀλλὰ δὲν ἥθελε πιά, τῷρα ποὺ θὰ ἔπαινε νὰ εἶνε ἱερεύς, νὰ τοὺς μιλᾷ μὲ γλυκύτητα καὶ νὰ τοὺς χαιρετᾷ ταπεινά!

— Υποκριτή! εἶπε στὸν ἑσυτό του. Σταμάτησε στὸν κῆπο. Ἡ μυρουδιὰ τῶν λουλουδιῶν τὸν κύκλωσε καὶ μὲ ἀπληστία τὴν ἀνέπνευσε. Καὶ τοῦ φάνηκε νὰ ἥταν αὐτὴ ἡ μυρουδιὰ σὰν ὅμνος, σὰν ψαλμὸς σὲ ἀλλον θεόν, σὲ ἀλλη θεά, στὸν θεόν τοῦ ἔρωτος, τῆς ζωῆς! Τὸν εἶχε διώξει τὸ λιβάνι, ἡ μυρουδιὰ του, καὶ τὸν δεχόνταν τὰ λουλούδια, ἡ μυρουδιὰ των.

Καὶ μία σκέψη παχνιδιάρα ἔπεσε στὸ νοῦ του. — Τί θὰ πῇ! Μὴ λυπᾶσαι! Πάλι παπᾶς θὰ μείνης! Τοῦ ἔρωτος!

Μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ χαμογέλασε, καὶ τὸ χαμόγελο ήταν σὰ φῶς ξαφνικὸ σὲ σκοτεινή βαθειά νύχτα.

“Οταν ἡ ἡμέρα, ποὺ ἔφευγε, στεφάνωνε τὴν δύσι, ἡ λέξ καὶ ἔδινε φίλημα ἀποχαιρετισμοῦ στὴ γῆ, στὰ σύννεφα, δ παπᾶ-Ιερώνυμος βγῆκε ἔξω.

Ἡ ἡμέρα τοῦ εἶχε φανῆ μεγάλη καὶ οἱ ὥρες περισσότερο ἀπὸ ἄλλοτε ἀργοῦσαν νὰ περάσουν. Ο ἥλιος ποὺ δὲν εἶχε φανῆ δῃ τὴν ἡμέρα, ὅταν πλησίαζε στὸ τέλος του, φάνηκε, ἔλαμψε. Καὶ τὸν εἶδε μὲ χαρὰ νὰ κάνεται πίσω ἀπ' τὸ ἀνώμαλο, ἀγριο βουνὸ ποὺ ὑψωνόταν ἀντικρύ.

Τότε βγῆκε. Χωρὶς νὰ θέλῃ, κύτταξε τὴ δύσι, τὴ λαμπρὰ δύσι, τὴν δποία ἔνας ἥλιος, ποὺ δὲν εἶχε φανῆ δῃ τὴν ἡμέρα, ἔκανε. Καὶ ἥλθαν στὸ νοῦ του

* Τέλος.—«Παναδήνα» ἀπὸ 31 Μαρτίου.

ἔξαφρα τὰ λόγια ἐνὸς περαστικοῦ, ἐνὸς ξένου, τὸν ὅποιον εἶχε φιλοξενήσῃ.

— Ἐδῶ ἡ φύσις δύσκολα δέχεται, ἡ δὲν δέχεται διόλου τὸν πένθιμο θεό σας! Ἀλλους θεοὺς φαίνεται νὰ ζητᾶ! Καὶ τοὺς ζητᾶ ἀκόμα πιὸ πολὺ σὲ μιὰ ὥραιά δύσι, ὅπου τότε μπορεῖ νὰ κάνῃ καὶ σένα τὸν φανατικὸ χριστιανό, ξαφνικά, νὰ ἀναζητᾶς στὴν πομπὴ τῶν συννέφων, ποὺ περνᾶ σιγά, ἐπιβλητικὰ πάνω ἀπ' τὰ βουνά, τὰ δποῖα λές καὶ χαμηλώνουν στὸ πέρασμά της, τοὺς διωγμένους θεούς σου!

Εἶχε θυμώσῃ τότε πολύ, ἀλλὰ καὶ εἶχε φοβηθῆ.

Τὰ λόγια αὐτὰ ζητοῦσαν θέσι νὰ πάσουν στὸ νοῦ του, γιὰ νὰ ποῦν, νὰ συζητήσουν! Μὲ δυσκόλια τὰ ἔδιωξε.

Τώρα στὰ λόγια αὐτὰ αἰσθάνεται κάποια χαρὰ δημοια μὲ χαρὰ ἀρνητιθρησκού, ποὺ βλέπει στὴ νέα του θρησκεία κάτι, τὸ δποῖον τοῦ φαίνεται, πιὸ ἀληθινό, καὶ τὸ δποῖο θὰ τὸν κάνῃ ὅχι μόνον νὰ στερεώσῃ τὴ νέα του πίστι, ἀλλὰ καὶ νὰ διώξῃ μαντὸ τὴ μετάνοια!

Προχωρήσε σιγὰ γιὰ τὴ λίμνη.

Τὰ σύννεφα τὰ κόκκινα, τὰ λαμπτερά, τὰ κιτρινωπά ἐγίνονταν μαῦρα σὰ νὰ ἔσβιναν τὶς λαμπταδες, ποὺ εἶχαν ἀνάψη γιὰ κάποιαν ἑορτή.

Ἡ μελαγχολία ἀρχίσε νὰ πετᾶ μαζὶ μὲ τὶς νυχτερίδες, ποὺ φάνηκαν νὰ γυρίζουν, γρήγοροι ἀγγελοι τῆς νύχτας.

Ο Ιερώνυμος ἀμα εἶδε τὸ σκοτάδι νὰ ἔρχεται, ἀφῆσε τὸν δρόμο τῆς λίμνης καὶ στράφηκε γιὰ τὸ σπίτι τῆς Ελένης.

Προχωροῦσε σιγὰ γιὰ νὰ πέσῃ πιὸ πολὺ σκοτάδι ἀκόμα. Στὸ νοῦ του στερεὰ ἔμενε ἡ ἀπόφαση, ἀλλὰ πιὸ αὐτὴν πληθυσμοῦ σκέψεις ἔκαναν νὰ κινηθοῦνε, ἡ ἐκινοῦντο. Αὐτὸς δὲν ἀκούγεται πέποιτα. Η σκέψη, ἡ ἡ ἀπόφασή του ἔμενε στερεὰ μπρὸς ἀπ' ὅλα!

Οταν πλησίασε στὸ σπίτι της, εἶχε πιὰ νυχτώση. Χτύπησε, καὶ γρήγορα ἡ ὑπηρέτρια ἔκεινη ἡ ἀσχημη ἔτρεξε καὶ τοῦ ἀνοίξε.

— Σᾶς περιμένει! τοῦ εἶπε πίσω καὶ πάνω ἀπ' τὸν δρόμο του καθὼς αὐτὸς προχωροῦσε μέσα στὸν κῆπο καὶ αὐτὴ ἀκολουθοῦσε.

Ανέβηκε τὴ σκάλα καὶ πάλι αὐτὴ ἀντίκρυσε τὰ χωματιστὰ γυαλιά, ποὺ τοῦ θύμιζαν τὰ γυαλιά τῆς Εκκλησίας.

— Ἐλά ἀπ' ἔδω!

Ἄκουσε τὴ φωνὴ της χωρὶς νὰ τὴν βλέπῃ καὶ προχωρήσε πρὸς τὴν σάλα. Ἡ πόρτα ἦταν μισοκλεισμένη. Τὴν ἔσπρωξε, καὶ αὐτὴ ἀνοίξε μὲ δυσκολία ἀπ' τὸν τάπητας, ποὺ ἦσαν κάτω.

Στὸν καναπὲ ἦταν ξαπλωμένη ἔκεινη. Μιὰ λάμπα στὸ τραπέζι τῆς μέσης φωτίζε δυνατά.

Έκανε δυό βήματα και στάθηκε. Τα μάτια της τά μαγικά, τὸν κύτταζαν σὰ νὰ είχαν κείνη τὴ στιγμὴ σηκωθῆ ἀπὸ δύνειρο λάγνο. "Ο λαϊμός της, ποὺ πιὸ ἀσπρος φαινόταν ἀπ' τὸ ἀνοιχτὸ και μαῦρο βελουδένιο πολκάκι της, τὸ σῶμα της καθὼς ἦταν ξαπλωμένη....

—Λοιπόν τί ἔπαθες και στέκεσαι; τοῦ εἶπε κείνη.

Πήγε κοντά της. Εἶδε νὰ ἔχῃ μιὰ ωχρότητα στὸ πρόσωπό της ποὺ τοῦ θύμισε τὴν ἥδονή. Και γιὰ μιὰ στιγμή, σὰ νὰ μήν μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν εἰκόνα της, κύτταξε ἄλλον.

—Μὰ τὶ ἔπαθες; "Ελά, κάθησε!...

Τὴν εἶδε νὰ τὸν κυττάζῃ καλά, προσεχτικά, ἀλλὰ και ἔτοι μαυτὸν τὸν τρόπο πάλι τὸν κλόνιζε.

—Ἐκάθησε κοντά της.

—Νὰ σοῦ πῶ. Δὲν σὲ περίμενα!... "Ελεγα ὅτι δὲν θᾶλθης ἀπόψε!.. Εἶχα και ἐπισκέψεις! Εἶχαν ἔληθη ἀπ' τὴ χώρα κατὶ γνωστοί μας και δὲν εἶνε πολλὴ ὡρα ποὺ ἔφυγαν.

Αὐτὸς σκεπτόταν βλέποντας στὴν καρδιά του μιὰ χαρά, γεμάτη ἥδονή, ποὺ τὴν τάραζε...

Τώρα εὐχαριστεῖται πιὸ πολὺ και ὑὰ πῆ τὴν ἥδονή, τὴν ἀγάπη, χωρὶς νὰ βρίσκεται κείνο κεῖ, ποὺ πέταξε, νὰ δίχνη φαρμάκι μέσα στὲς γλυκὲς ὠρες, στὲς θεῖες στιγμές, ποὺ ὑὰ περάση! Αὐτὴ φλυαροῦσε... "Εξαφνα τὸν δύνατος.

—Μὰ δὲν μιλᾶς και σύ!... "Ολο ἔγω, ἔγω! Και ἀνάθεμα σὺ ἀν μάκονθη!... Τί ώραία!

—Ἀκούω!...

—Μὴ τὸ λέσ! γιατὶ ὑὰ σὲ βάλω νὰ μοῦ πῆς τί ἔλεγα!

Ο Ιερώνυμος χαμογελοῦσε.

—Τί σκεπτόσουν; τὸν δύνατος κείνη.

—Κάτι!...

—Πέ μου το!

Σὰν κουρασμένος ἀπάντησε.

—Σιγά, σιγά!

—Όχι! Θὰ μοῦ τὸ πῆς!.. "Εμένα;

Και τὸν κύτταξε γλυκὰ μὲ κάποιο παιδιάστικο χάδι.

—Καλά!..

Τὰ μάτια του πῆγαν στὴν λάμπα, στὸ φῶς της και ἔπεσαν σὲ μιὰ πολυνθόρνα δποὺ ἦταν διχιμένος δ μποᾶς της, δλόκληρη μεγάλη ἀλεποῦ, ποὺ ἔδειχνε ἀπ' τὸ ἀνοιχτὸ στόμα της σειρές ἀσπρων δοντιῶν.

—Ελα!..

Ορθώνυμος. "Επερέπε νὰ σηκωθῆ λίγο, δὲν ὑὰ μποροῦσε ξαπλωμένος νὰ τῆς ἔλεγε αὐτό. Δὲν ἦταν χάδια, οὔτε λόγια ἀγάπης... Εκείνη ἐπόρσεχε, ἦταν ἔτοιμη νὰ ἀκούσῃ.

Κύτταξε αὐτὸ τὸ λαϊμό της, τὰ χείλια της ποὺ προκαλοῦσαν τὸ φύλημα, και ἀντίκρυσε τὰ μάτια της... Εἶχαν τὴ φλόγα κείνη πάλι τὰ μαῦρα της μάτια, τὴ φλόγα ποὺ ἦταν σὰ νάταν δοσμένη σαντὰ ἀπὸ κάποιο μάγισσα θεά, μάγισσα κακῶν λάγνων ὀνείρων!

Τὴ φλόγα αὐτὴ ὅταν τὴν ζητοῦσε δὲν τὴν εὑρίσκει ἀλλὰ νά, ξαφνικὰ παρουσιαζόταν, ἢ τὴν στιγμὴ σηκωθῆ ἀπὸ δύνειρο λάγνο. "Ο λαϊμός της, ποὺ πιὸ ἀσπρος φαινόταν ἀπ' τὸ ἀνοιχτὸ και μαῦρο βελουδένιο πολκάκι της, τὸ σῶμα της καθὼς ἦταν ξαπλωμένη....

—"Ελά.

—Νάι! εἶπε κείνος μισούπνωτισμένος ἀπ' τὸ κύτταγμα της.

—Λέγε!...

Έκανε μιὰ προσπάθεια. Σὰ νὰ μὴ ἥθελε νὰ ἀρχίσῃ ἀκόμα νὰ τὸ πῆ, ἀλλ' αὐτὴ τὸν ἔβλεπε ἔτοιμη νὰ ἀκούσῃ. "Η ἀπόφαση, ποὺ εἶχε λάρη πάλι, ἥλθε και τὸν κέντροις. "Εφερε τὸ χέρι στὸ μέτωπο, κύτταξε τὴ λάμπα, ποὺ ἀφίνε κάποιον ὑχον σὰ νὰ τραγουδοῦσε και εἶπε.

—Θὰ ο' τὰ πῶ!.. "Ακουσε!.. "Η θέσι μου ὁν ἔρενς πάει πιά!.. Στάσον!.. Δὲν τὸ ἔμαδε κανεῖς! "Όχι! Άλλα τὶ ὀφελεῖ μοιστὸ; Ως ἔρενς ἔγω χάμηρα! Πάτησα ὅλα τὰ ἔρεα γιὰ τὴν ἀγάπη σου! Δὲν μετανοῶ! "Όχι! Και ἀκόμα περισσότερα γιὰ τὸ χατῆρι σου θὰ πατοῦσα, θὰ σύντριψα! Δὲν μπορῶ δμως πιὰ νὰ ὑποφέρω, νὰ προσποιοῦμαι τὸν τίμο... ἐνῶ δὲν είμαι! Είμαι ἔρενς και ἔπρεπε νὰ πρατήσω τὴ θέσι μου! "Ας εἶνε!.. Τώρα ἐπιτέλους θέλω νὰ ἀναστηθῇ φανερὰ ἡ ἀγάπη, ἀφοῦ χάμηρε δ παπᾶς! "Όχι! Νὰ μετανοία πιά, δχι! "Εμεῖς είμεδα! Η ἀγάπη εἶνε ἔρεα και εἶνε ντροπή ὅταν κρύβεται!.. "Ελά, Ελένη, τὸ ἀποφάσισα! Πρέπει νὰ φύγωμε! Πρέπει νὰ φύγωμε, δπου και σὲ δποιο μέρος, και νὰ ζήσωμε ἐνωμένοι και χωρὶς ντροπή! δχι ικνυμένοι, δχι!

Επερίμενε νὰ ἀκούσῃ φωνὲς χαρᾶς, ἀλλὰ τὴν εἶδε ψυχρή, ἀφωνη και χωρὶς νὰ τὸν κυττάζῃ.

—Τί; Δὲν σάρεσει; τὴν δύνατος.

Τὸν κύτταξε χωρὶς νὰ πῆ λέξι και κούνησε μόνο τὸ κεφάλι καθώς ἀπέσυρε τὸ βλέμμα της ἀπὸ πάνω του.

—Γιὰ πές μου, δὲν σάρεσει;

—Μὰ τὸ λέσ! Εἶνε λόγια αὐτὰ νὰ λέγωνται; Νὰ φύγωμε! Μὰ τρελάθησε; "Ασε τὸ δέξιλικι! Βάλε τᾶλλα!..

—Τί ἔννοεις;

—Εκείνο, ποὺ δὲν μπορεῖς σὺ νὰ καταλάβης!.. Επειδὴ σάγαπτησα, πρέπει νὰ ἀφήσω τὸ σπίτι μου και νὰ πάρω δρόμο! γιατὶ σοῦ βάλθηκε σένα, δτι πάτησες τὰ ἔρεα και ἔρεω και ἔγω τί ἀλλο!..

Ο Ιερώνυμος αἰσθάνεται τὰ λόγια αὐτὰ νὰ τοῦ ἀνοίγουν ἔνα κενὸ στὸ μέρος τῆς ἀγάπης του. "Επέμενε δμως.

—"Όχι! τὸν εἶπε κείνη, δχι! "Άν τρελάθησες σύ, ἔγω δέν τρελάθηκα! εὐτυχῶς!..

Τὸν φάνηκε και σὰ νὰ θύμωσε. Εἶδε και ἔνα μικρό, μικρὸ κοκκίνισμα ατὰ μάγουλά της.

—Μιὰ στιγμή! τῆς εἶπε. Δὲ μοῦ λές ἐσὺ πῶς θάφισης τὸν ἄνδρα κείνον, ποὺ ἔρχεται, τὸν

ἄνδρα σου δηλαδή, νὰ σάγκαλιάσῃ, ἀφοῦ ἀνήκει, καιθώς ἔλεγες, σέμενα;.. Θὰ τὸν ἀφήσης;

Εἶδε δτι αὐτὴ ἔπαιζε μὲ τὴ χρυσὴ καδένα τοῦ λαϊμοῦ της χωρὶς νὰ φαίνεται δτι προσέχει, κυττάζοντας ἀλλοῦ, και θύμωσε.

—Σύ, φαίνεται, δὲν αἰσθάνεσαι αὐτά, ποὺ αἰσθάνομαι ἔγω! Μὰ εἶνε καλλίτερη ἡ θέση σου ἀπ' τὴ δική μου; Γιατὶ δὲν ἥθελες νὰ φύγης και μοῦ εἶπες δτι τρελάθηκα; Θέλεις νὰ μείνης νὰ ὑποκρίνεσαι ἀγάπη ποὺ δὲν ἔχεις, γιά!..

—Μπράβο! "Αρχίσαμε και βρισιέσ!

Ο Ιερώνυμος σηκώθηκε. "Όχι! Μέσα σὲ κείνο τὸ σῶμα, δὲν ἔτρεχε, δὲν ὑπῆρχε ἡ ψυχή, ποὺ νόμισε...

—Κατάρα! εἶπε. Τί φοβερό! Νὰ πατήσω, θρησκεία, δρόκονς, δλα γιὰ ἀνθρωπο...

Αὐτὴ τὸν κύτταξε καλά και μὲ γυρμένο στὰ πλάγια κεφάλι.

—Πέ το! τοῦ εἶπε.

—Καλά!.. "Ισαμε δῶ!

—Αφησε αὐτὴ τὴ στάσι εκείνη. "Ορθωσε τὸ σῶμα της και γέλασε.

—Καλὸ και τοῦτο!

Και ἔφερε τὸ βλέμμα της ἀλλοῦ μένα γελαστὸ σαντό. "Εμειναν σιωπηλοί.

Ακούσθηκε στὴ σιωπή τους δ ἀνεμος ἔξω νὰ φυσᾷ. Η λάμπα ξακολουθοῦσε τὸ τραγούδι της τὸ μονότονο.

Αὐτὸς ἥθελε νὰ φύγῃ. Κατὶ τὸν ἔκανε νὰ τὸ θέλῃ αὐτὸ μὲ τὴ μανία σχεδὸν κείνη, ποὺ τὸν ἔπιανε νὰ πηγαίνῃ. Στενοχωρέθηκε τόσο κεῖ μέσα στὴν ἀτμοσφαῖρα κείνη τὴ γεμάτη μυρουδιὰ βιολέττας, ποὺ νόμισε δτι και τὴν ἀναπνοή του μὲ δυσκολία ἔπαιρνε.

Εφερε τὸ βλέμμα σαντὴ και τὴν εἶδε νὰ κυττάζῃ πόδες τὸ παράθυρο. Δὲν εἶδε τὰ κάλλη της, δ λαϊμός της δὲν τὸν σκανδάλισε, οὔτε ἡ λευκὴ τῆς δψη. Και εὐχαριστήθηκε ποὺ εἶδε νὰ μὴ τὸν κυττάζῃ και ἀκόμα φοβήθηκε μὴ τὸν παρακαλέσῃ, τοῦ φερμῆ γλυκά.

—Θὰ πηγαίνω!..

—"Οπως θέλεις! "Απήντησε αὐτὴ χωρὶς νὰ κινηθῇ.

Εὐχαριστήθηκε, ἀλλὰ και λυπήθηκε.

Και πάλι εἶπε χωρὶς νὰ θέλῃ.

—"Εχω ἔργασία!..

—Στὸ καλό!..

Αὐτὸς αὐτὴ τὴ λέξι της τὴν δέχτηκε σὰν καλὸ κύπριο τῶν σχέσεων των και μὲ θύμωμένα μάτια, ποὺ σχεδὸν τὰ βίαζε νὰ εἶναι ἔτσι, εἶπε.

—Χαῖρε!..

Λίγο κινήθηκε τὰ χείλια της, μὰ λίγο, και ἀφήσαν:

—Χαῖρε!

Καθὼς ἔβγαινε εἶδε τὴ λύπη νὰ πέφτῃ πάνω του σὰν δρόνεο σὲ πληγωμένο μικρὸ ζώο.

—"Όχι! "Ετσι ἔπειτε! εἶπε σιγά.

Η πόρτα πίσω του κλείσθηκε μὲ κρότο, ποὺ τοῦ ἔκαμε ἐντύπωσι πένθιμη. Ήταν τὸ θάψιμο τῆς ἀγάπης του!

Ο ἀνεμος φυσοῦσε δυνατός. Ψηλὰ λίγα ἀστέρια ἔλαμπαν σὰν ἀράχνες χρυσες και φανόνταν κατὶ νὰ ὑφαίνουν. Ο οὐρανὸς γινόταν πάλι συνεφώδης.

Προχωροῦσε χωρὶς νὰ σκέπτεται.

Οταν ἔφθασε στὸ τέλος τοῦ δρόμου, ἔκει ποὺ ἀρχίζει και ὁ ἄλλος δρόμος, ποὺ ἔφερνε στὴ λίμνη, στάθηκε. Έκείνο ποὺ εἶχε αἰσθάνθη τότε μέσα στὸ σπίτι τῆς Ελένης ποὺ τὸ βίαζε νὰ φύγῃ, νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτή, και τοῦ δυνάμωνε τὴ δυσαρέσκεια του, ἔκεινο φάνηκε πάλι συνεφώδης.

Ηλθε ἔπειτα στὸ νοῦ του ἡ Ελένη.

—Όχι! Δὲν τὴν εἶδε δπως τὴν ἔβλεπε ἀλλοτε, και σὰν μὲ ἀπορία κύτταξε τὴν ἀγάπη του. Τί ἀγαποῦσε;

Τὸ σῶμα, ποὺ δταν τὸ θυμόταν τὸν θάμπωνε τόσο, της μάγισσας, δὲν τὸν δάμπιωνε τῷ τόρο της; Μὴ ἦταν δικό της; Σὰ νὰ ἀνακάλυψε δτι ἦταν γρηγάλη γελαστὴ!

Και δ ὁ παπᾶς πάλι προχωρησε γρήγορα μὲ δρόμο. Τὰ δάσσα του φούσκωναν ἀπ' τὸν ἀνέμο.

Οι δροι του. Τὰ τόσα ποὺ πάτησε; Σὰ μικρές, μικρὸς ἔκρηκες πετάγονταν στὴ μέση τὸ ένα μετὰ τὸ ἄλλο... Τώρα; Εἶνε παπᾶς; Τί θὰ κάνῃ; Επίορκος...

Κοντὰ σὲ κατὶ λεύκες, ποὺ ἀναστέναζαν, παρ

Καὶ ὁ παπᾶς γρήγορος ἔκλεισε τὸ παράθυρο καὶ βγῆκε στὸν κῆπο. Ἐνα τσεκούρι ἦταν στὴ δίζα ἑνὸς δένδρου διχιμένο, καὶ μὲ δομῇ ἀρπάζοντάς το δίχτηκε καὶ ἀρχισε νὰ χτυπᾷ, νὰ συντρίβῃ τὰ λουλούδια του. Καὶ δὲν τὰ σύντριψε μόνο, ἀλλὰ τὰ πατοῦσε μὲ μανία, ποὺ φαινόταν νὰ βγαίνῃ ἀπὸ ἔνα μεγάλο μῆσος. Ἐδῶ ἔπεφταν οἱ μενεξέδες, κεῖ τὰ ζεμπούλια, οἵ φρεζίες, οἱ γαρυφαλίες καὶ ἄλλα, καὶ μιὰ δομῇ ἄφυναν

εὐώδη σὰ νάταν τὸ τελευταῖο τραγούδι των στὸν ἔρωτα, στὴν ἀγάπη!

Καὶ ὁ παπᾶς ξακολουθοῦσε γὰ σπῦ, νὰ συντρίψῃ, νὰ ξεριζώῃ τὸ δι, τι ἀγάπησε, ἐλάτερευσε...

Ἡταν αὐτὸ μιὰ ἐκδίκηση στὸν ἔρωτα, στὸν Θεόν, ποὺ τὸν ἔσυρε καὶ ἐσκότωνε τοὺς ψάλτες του, τὰ χερούβειμ τοῦ Θεοῦ τῆς Ἡδονῆς, τῆς μανιακῆς Ἀγάπης!

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ*

“Η ἀναβίωσις τῆς Γυμναστικῆς — Οἱ Ἑλληνες καὶ ή Ἀναγέννησις — Οἱ φιλανθρωπισταὶ καὶ ἡ νεωτέρα Γυμναστική.

Παρῆλθε μακρὰ σειρὰ αἰώνων, χωρὶς ἡ Γυμναστικὴ νὰ δώσῃ σημεῖα ὑπάρξεως, μόλις δὲ περὶ τὸν 10 μ. X. αἰῶνα ἀναφαίνεται αὕτη καὶ πάλιν ὡς διαιτητικὸν καὶ θεραπευτικὸν μέσον εἰς τὰ συγγράμματα τῶν Ἀράβων ἰατρῶν Μουχάμμεδ βὲν Παΐζη (850-932 μ. X.), Ἀλῆ Ἀββᾶ τοῦ ἐπονομαζομένου μάγου (950 μ. X.), Ἀβδαλλάχ-Τιμπν-Σίνα (Ἀβικέννα, 980-1037 μ. X.) καὶ Ἀχμέτ-Τιμπν-Ρόσσοντ (Ἀβερρόη, 1126-1198 μ. X.) πάντες ὅμως οὗτοι ἀντέγραψαν τοὺς Ἑλλήνας ἰατρούς, καὶ μάλιστα τὸν Ἰπποκράτη καὶ τὸν Γαληνόν, ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ Ἰδιοὶ οἱ σχολιασταὶ αὐτῶν διολογοῦσι, καὶ δὲν ἥδυνήθησαν ἐξ ἄλλου ν ἀποφύγωσι τὴν ἐπίδρασιν τοῦ συγχρόνου αὐτῶν ἀλχημιστικοῦ μυστικισμοῦ, διστις κατ’ ἔξοχήν συνέτεινε μετὰ τὸν θρησκευτικὸν δεισιδαιμονιῶν, ὅπως ἡ θεραπευτικὴ ἔξελθη ἐντελῶς τῆς δόδοι, τὴν διστις οἱ ἀρχαῖοι ἰατροὶ εἶχον χαράξει δι’ αὐτήν. Ἡ Μοῖρα ὅμως, ητις εἶχε δειχθῆ τόσον σκληρὰ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φυλήν, πάλιν εἰς αὐτὴν ἔπεφύλαξε τὸν κλῆρον τῆς ἐν νέου ἀποκαλύφεως τοῦ ἀρχαίου φωτὸς καὶ τῆς μετα-

λαμπαδεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον. Οἱ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἰταλίαν καταφυγόντες Ἑλληνες σοφοί, ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι διδάσκαλοι τῶν Ἰταλῶν εἰς τὴν κλασικὴν παιδείαν, καὶ συνετέλεσαν, ὅπως πάντες οἱ τότε σοφοὶ τῆς Δύσεως ἀναρρέεσσιν εἰς τὰς ἀληθεῖς πηγὰς τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ ἀναβίωσις αὕτη τῆς κλασικῆς παιδείας ἐφερεν ἐκ νέου εἰς φῶς καὶ τὸ ἔτερον τῶν μερῶν τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς, ἦτοι τὴν Γυμναστικήν, καὶ τάχιστα ἀπετέλεσεν αὕτη τὸ κύριον θέμα τῆς ἔρευνῆς πλείστων σοφῶν τῆς ἐποχῆς πλεῖστα ἄξια λόγου, ὑπὸ ἔρευνητικὴν κυρίως ἐποψιν συγγράμματα ἐγράφησαν περὶ τῆς ἀρχαίας Γυμναστικῆς καὶ τῆς καταλλήλου ἐφαρμογῆς αὐτῆς εἰς τὸν νεώτερον βίον. Ἡ τοιαύτη δὲ ἐπίμονος ἔρευνα καὶ τὸ ἀληθῶς σπουδαῖα ἔργα τῶν Gazi, Fuchs, Faber, Mercuriali, Du Choul, Laurent, Joubert Du Chesne, Fuller, Hoffmann, Andry κ. ἀ. συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς νεωτέρας Γυμναστικῆς, τῆς διστις τὰ πρῶτα θεμέλια ἐτέθησαν ὑπὸ τῶν Φιλανθρωπιστῶν κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰώνος εἰς τὸ ἐν Dessau τῆς Γερμανίας «Φιλανθρωπινὸν» τοῦ Basedow.

Τὸ ἔργον τοῦ Ling — Ἡ ὑπεροχὴ τῆς Σουηδικῆς Γυμναστικῆς.

Ἐντελῶς διάφορον ἔργον ἄλλων παρουσιᾶσι εἰς Σουηδὸς P. H. Ling, ὁ θεμελιωτὴς τῆς Σουηδικῆς Γυμναστικῆς, ἡ διστις δικαίως κατέκτησε τὸν τίτλον τῆς ἐλλόγου καὶ ἐπιστημονικῆς Γυμναστικῆς, ἀκολουθοῦσα δὲ ἔκπτε τὰς προόδους

τῆς Βιολογίας, κερδίζει συνεχῶς ἔδαφος καὶ τείνει ν ἀποδιώξῃ σὺν τῷ χρόνῳ πᾶσαν ἄλλην γυμναστικὴν ἐμπειρικότητα καὶ κακοτεχνίαν, πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀσκουμένης νεότητος καὶ διοικήσου τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ στοιχεῖα, διὰ τῶν διποίων δι Ling ἐδημιούργησε τὸ γυμναστικόν του σύστημα, ἦσαν αὐτὰ ἀκριβῶς, τῶν διποίων ἐστεροῦντο οἱ σύγχρονοί του Γερμανοί γυμνασταί, ἦτοι βαθεῖα μελέτη τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ καὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς πληρώσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ διὰ τῶν σωματικῶν ἀσκήσεων, ἡ ἐπισταμένη ἔρευνα τῆς ἀρχαίας Γυμναστικῆς, καὶ ἡ τελεία κατανόησις τῶν γυμναστικῶν ἀρχῶν τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, καθὼς καὶ λεπτομερεστάτη ἀπὸ ἀνατομικῆς, φυσιολογικῆς καὶ μηχανικῆς ἀπόψεως μελέτη τῶν κυρήσεων ἡ τελευταία δὲ αὕτη κυρίως παρέσχεν εἰς αὐτὸν τὰ μέσα νὰ θέσῃ εἰς συστηματικὴν καὶ ἐπιστημονικῶς συγκερατημένην ἐφαρμογὴν τὰ πορίσματα τῶν θεωρητικῶν αὐτοῦ μελετῶν καὶ γνώσεων εἰς τὸ μοναδικὸν σύγγραμμά του περὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς Γυμναστικῆς (Gymnastikens Allgemeine Grunder), κατώρθωσεν δχι μόνον νὰ συγκεντρώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ μεθοδικῶς πάντα τὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα, ἐπὶ τῶν διποίων ὀφείλει νὰ βασισθῇ ἡ σωματικὴ τοῦ ἀνθρωπίου ἀγωγή, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποδειχῇ καὶ αὐτὰ τὰ μέσα, ἦτοι τὸ σύστημα τῶν ἀσκήσεων, διὰ τῶν διποίων αὐτη δὰ ἐπετύγχανεν ἀσφαλῶς τὸν ὑψηλὸν αὐτῆς σκοπὸν τὸν τρόπον δὲ τοῦτο τῆς ἐπιστημονικῆς σχέσιν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἐπίδρασιν τῶν ψυχικῶν καὶ μεθοδικῆς ἐργασίας, ὑποδεικνύει καὶ εἰς τὸν διανοητικῶν πρὸς τὰς σωματικὰς δυνάμεις, καὶ τὴν ἀνάγκην ἐπομένως καθολικῆς τοῦ ἀνθρωπίνου συνόλου μορφώσεως, καὶ δχι μόνον διανοητικῆς διδασκαλίας, τέλος δὲ πραγματεύεται περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν κυρήσεων ἐπὶ τῶν ζωὴῶν λειτουργιῶν. Μετὰ τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ κυρίως τεχνικὸν μέρος τοῦ συστήματος του, ἦτοι εἰς τὴν διαίρεσιν τῆς Γυμναστικῆς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῆς κατηγοριῶν. Διαιρεῖ τὴν Γυμναστικὴν εἰς τέσσαρας κατηγορίας· τὴν παιδαγωγικὴν Γυμναστικήν, τῆς διστις σκοπὸν δρίζει αὐτὸν τὸν ὑπὸ τοῦ Πλάτωτος τεθέντα, ἦτοι τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ σώματος ὑπὸ τὴν βούλησιν (ἄλλα τὴν πεφωτισμένην βούλησιν, ἡ διστις δὲν ζητεῖ τὸ ἀδύνατον ἐν τῇ κυρήσει, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνο, τὸ διστις διστις καὶ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῆς κατηγοριῶν). Διαιρεῖ τὴν Γυμναστικὴν εἰς τέσσαρας κατηγορίας· τὴν παιδαγωγικὴν Γυμναστικήν, τῆς διστις σκοπὸν δρίζει αὐτὸν τὸν ὑπὸ τοῦ Πλάτωτος τεθέντα, ἦτοι τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ σώματος ὑπὸ τὴν βούλησιν (ἄλλα τὴν πεφωτισμένην βούλησιν, ἡ διστις δὲν ζητεῖ τὸ ἀδύνατον ἐν τῇ κυρήσει, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνο, τὸ διστις διστις καὶ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῆς κατηγοριῶν).

Ἡ μελέτη τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ ἔργου τοῦ Ling· ἐν αὐτῇ θεώρει τὸν ἀνθρωπόν τὸν ἀποτελεῖ πρὸς τὴν ζωὴν καὶ αδιαίρετον σύνολον, ἔγκλειον τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὰ ἔλαχιστα αὐτοῦ μέρη, περὶ τῶν διποίων πάντων πρέπει νὰ λαμβάνεται μέριμνα ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀποστολήν, τὴν διστις εἰκαστον ἔξι αὐτῶν ἔχει εἰς τὴν ζωὴν οἰκονομίαν· ἡ δρμονία πάντων τούτων τῶν μερῶν ἀποτελεῖ τὴν ὑγείαν, ἡ δὲ δυσαρμονία τὴν ἀσθένειαν· ἔναντι τῶν ζωὴῶν λειτουργιῶν. Μετὰ τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ κυρίως τεχνικὸν μέρος τοῦ συστήματος του, ἦτοι εἰς τὴν διαίρεσιν τῆς Γυμναστικῆς καὶ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῆς κατηγοριῶν. Διαιρεῖ τὴν Γυμναστικὴν εἰς τέσσαρας κατηγορίας· τὴν παιδαγωγικὴν Γυμναστικήν, τῆς διστις σκοπὸν δρίζει αὐτὸν τὸν ὑπὸ τοῦ Πλάτωτος τεθέντα, ἦτοι τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ σώματος ὑπὸ τὴν βούλησιν (ἄλλα τὴν πεφωτισμένην βούλησιν, ἡ διστις δὲν ζητεῖ τὸ ἀδύνατον ἐν τῇ κυρήσει, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνο, τὸ διστις διστις καὶ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν γενικῶν αὐτῆς κατηγοριῶν).

* Απὸ τὸ προσεχῶς ἐκδιδόμενον μὲ τὸν ἀνω τίτλον βιβλίον τοῦ κ. I. Χρυσάφη, δημοσιεύμεν ἀπόσπασμα τῆς Ελλαγωγῆς, τὸ διστις εἰς τὰ «Παναδήναια». Η Ελλαγωγὴ ἐκνέτουσα τὴν θεωρίαν καὶ τὴν ιστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς γυμναστικῆς, μὲ πλήρη ἀντίληψην καὶ βαθεῖαν μελέτην αὐτῆς, φθάνει εἰς τὴν Σουηδικὴν Γυμναστικήν, τὴν διστις προόδους

πιώσει δὲν είναι πλέον χρηστή βούλησις, ἀλλ' ἀκαταλογιστία καὶ παραφροσύνη); τὴν στρατιωτικήν, τὴν θεραπευτικήν καὶ τὴν αἰσθητικήν. Όρζει τὰ φυσιολογικὰ καὶ μιχανικὰ στοιχεῖα ἑκάστης ἀσκήσεως τῆς παιδαγωγικῆς γυμναστικῆς, καὶ τὸν τρόπον τῆς αὐξήσεως τῆς ἐντάσεως αὐτῶν περιγράφει τὰς διαφόρους εἰδικὰς κατηγορίας τῶν ἀσκήσεων (ἔξαρτήσεις, ἀναρριχήσεις, ὑπερεκτάσεις, ισορροπίας, ἀλματα κτλ.), καθὼς καὶ τὰς παιδιάς, εἰς τὴν ἡθικοποιητικὴν ἀποστολὴν τῶν δποίων ἀποδίδει μεγίστην σημασίαν. Ἐξετάζει τὴν δπλομαχίαν ἀπὸ παιδαγωγικῆς ἀπόψεως, καὶ θεωρεῖ αὐτὴν ὡς συμπλήρωμα τῆς παιδαγωγικῆς Γυμναστικῆς, διότι προάγει τὴν ἀνδρικὴν ψυχικὴν παρουσίαν, καὶ παρέχει τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν εἰς τὴν πρέπουσαν στιγμήν· ἐμμένων δὲ πάντοτε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρμονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ σώματος, συνιστᾶ, δπως καὶ ὁ Πλάτων, τὴν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἔξασκησιν. Ἐν τῇ θεραπευτικῇ γυμναστικῇ συγκρίνει τὰς ἐνεργητικὰς πρὸς τὰς παθητικὰς ἀσκήσεις, καὶ ἀποδεικνύει τὸ πλεονεκτικὸν τῶν δευτέρων ἐπὶ διαφόρων ἀσθενεῶν ἔξετάζει τὴν ἐπίδρασιν τῆς κινήσεως ἐπὶ διαφόρων νοσημάτων, καὶ ἐνδιατρίβων λεπτομερέστατα εἰς τὸ ζήτημα τῆς ποσότητος καὶ τῆς ποιότητος τῆς κινήσεως, ἀνατρέχει ἀνά πᾶν βῆμα εἰς τὴν πεῖραν καὶ τὴν γνῶσιν τῶν Ἀρχαίων. Ἐν δὲ τῇ αἰσθητικῇ γυμναστικῇ, τῆς δποίας μερικὸς σκοπὸς είναι ἡ σωματικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου, ὅμιλει ἐν ἐπάσει περὶ τῶν καλαισθητικῶν τῆς Γυμναστικῆς ἀποτελεσμάτων, τῆς δι' αὐτῆς ἐνισχυομένης ἀρμονίας καὶ τοῦ στενωτέρου συνδέσμου μεταξὺ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

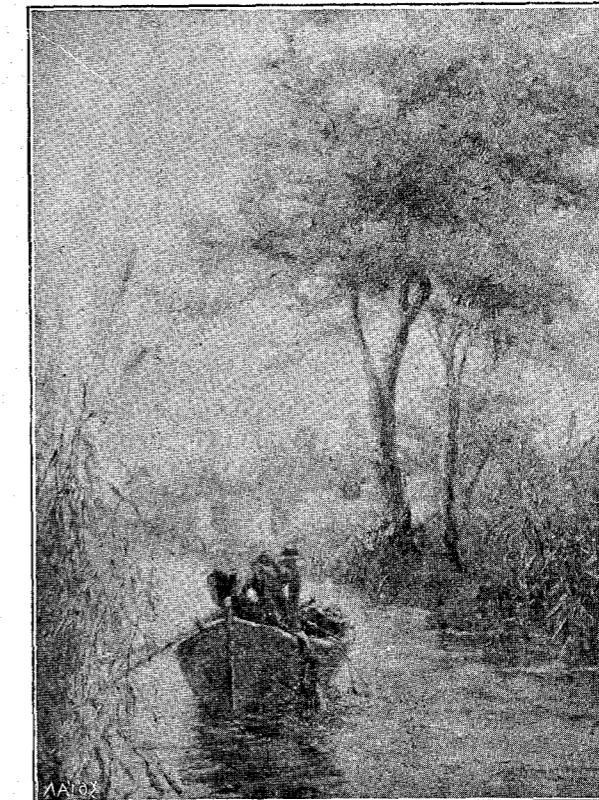
Ἔδιατερον κεφάλαιον ἀφιερώνει εἰς τὸν Γυμναστήν, εἰς τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν, τὸν καλὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας τῆς Γυμναστικῆς, τὰ γυμναστικὰ ὅργανα καὶ τὴν γυμναστικὴν ὄνοματολογίαν, περὶ τῶν δποίων λεπτομερέστερον πραγματεύεται ἐν τῷ γυμναστικῷ αὐτοῦ Κανονισμῷ (Reglementeför Gymnastik Stockholm 1836). Υποδεικνύει τὴν ἐπιβεβλημένην ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Γυμναστικῆς καὶ εἰς τὴν γυναικείαν ἐκπαίδευσιν, τὴν σημασίαν τῆς Γυμναστικῆς

I. ΧΡΥΣΑΦΗΣ

διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νεοσυγγένετων στρατιωτῶν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς εἰδικῆς γυμναστικῆς μορφώσεως τῶν ίατρῶν ἐν τῷ Εἰδικῷ Γυμναστικῷ Ἰνστιτούῳ, τὸ ὅποιον συσταθὲν ὑπὸ αὐτοῦ τῷ 1813, δι' ἀδιαλείπτον μεθοδικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἐργασίας συνεπλήρωσε τὸ μέγα ἔργον τοῦ ἀληθῶς μεγάλου ἐκείνου ἀνδρός, καὶ κατέστη ἡ ἀληθῶς μοναδικὸν ἔδρυμα, ὅχι μόνον εἰς τὸν γυμναστικὸν ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον.

Η Σουηδικὴ Γυμναστικὴ πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς σωματικῆς ἀγωγῆς.

Ἐν τῆς περιληπτικῆς ταύτης ἀναλύσεως τῶν δύο ἀντιπάλων μεθόδων τῆς συγχρόνου Γυμναστικῆς καὶ τῆς συγκρίσεως αὐτῶν πρὸς τὰς σοφωτάτας τῶν ἀρχαίων ὑποθήκας, καθὼς καὶ πρὸς τὰ πρόσημα τῆς συγχρόνου Ἐπιστήμης, ἀποδεικνύεται ἐναργέστατα ἡ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑπεροχὴ τῆς Σουηδικῆς Γυμναστικῆς μεθόδου, οὐδὲ σύγκρισιν ἐπιδεχομένης πρὸς τὴν ἐμπειρικὴν καὶ ἐπιστημονικῶς ἀνερμάτιστον Γερμανικὴν γυμναστικήν. Ἡ Σουηδικὴ γυμναστικὴ θεμελιώθεισα ἐπὶ τῶν ἀκλονήτων καὶ αἰωνοβίων βάσεων τῆς ἀρχαίας σοφίας καὶ τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης, συμπληρωθεῖσα δὲ καὶ τελειοποιηθεῖσα μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων αὐτῆς λεπτομερεῖῶν ἐπὶ αἰώνα δλόκηρον ὑπὸ ἀνδρῶν, οἱ δποίοι εἰδικῶς ἐνέκυψαν καὶ ἀποκλειστικῶς ὀφειρώθησάν εἰς αὐτήν, ἐπιβάλλεται ἴδιαιτέρως εἰς ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους Ἑλληνας πρὸς συνέχισιν τῶν Ἐθνικῶν γυμναστικῶν ἡμῶν παραδόσεων καὶ ἔλλογον συμπλήρωσιν τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν ἀγωγῆς, ἐκ τῆς δποίας κυρίως ἔξαρταται ἡ ἡθικὴ προσαγωγή, ἡ ὑλικὴ εὐημερία καὶ αὐτὸ τὸ μέλλον δλοκήρου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἐλέγῃ ἡμᾶς δι' οἰνοδήποτε λόγον, παραδεχομένους τὸ τέλειον τοῦτο γυμναστικὸν σύστημα, καθόσον ἀρκούντως ἐδεῖξαμεν ἡδη ὅτι τὸ νεώτερον τοῦτο βόρειον γυμναστικὸν σέλας δὲν εἶναι εἰμὴ ἀνταύγεια τοῦ Ἀρχαίου γυμναστικοῦ φωτός, η δποία ἐνισχυομένη διὰ τῆς συγχρόνου Ἐπιστήμης, θὰ φέρῃ ἡμᾶς καὶ πάλιν εἰς τὴν ὅδὸν τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ὁραιού καὶ τοῦ ἀγαθοῦ.

ΥΑΡΑΔΕΣ—Σ. ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

ΕΙΔΩΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΧΑΪΔΗ

Ἐ πέρασα μαζί του ὀκτώ γλυκυτάτας ἡμέρας, ἡμέρας πλήρεις ἀπὸ εἰρηνοποιὸν ἐνεργητικότητα καὶ ἀπὸ γαληνιαίαν ἀγαλλίασιν. Ἀνεκίνησα τὴν σποδὸν ὑπὸ τὴν δποίαν κοιμᾶται ψυχὴ θελκτική. Ἐστρεψα φύλλα χάρτου σπαρδόμενα μὲ τόνους ωχρούς, ἥκιστα πολυαριθμούς, οἱ δποίοι δὲν παρέχουν τὴν ὄψιν πλήθους, ἀλλὰ μερίδος ἐκλεκτῆς ἐνυπάρχουν ἀήρ καὶ φῶς ἀνάμεσα εἰς αὐτούς. Ἐδιάβασα πάλιν τὴν «Δημιουργίαν» καὶ τὰς «Ωραὶ τοῦ Ἐτους», διέτρεξα τὰς «Συμφωνίας» καὶ τὰς «Κουαρτέτα», δλα αὐτὰ ἀκόπως, διότι δλα αὐτὰ εἶνε εὔκολα εἰς τὰ μάτια καὶ εἰς τὰ δάκτυλα. Εἶνε κόσμος μορφῶν ἢ μᾶλλον πνευμάτων εὐκινήτων καὶ ἐλαφρῶν. Δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα τραχέα, ἀλλ' οὔτε καὶ πονηρά· ὑπάρ-

χουν δλίγα μελαγχολικά, ὡς νὰ μὴ ἐνθυμεῖτο ὁ Χάϊδην τὰς λύπας τῆς νεότητός του παρὰ μόνον διὰ νὰ τὰς συγχωρῇ.

Haydn! ὅνομα χαριτωμένον τὸ δποῖον προφέρει κανεὶς ἀπνευστὶ καὶ διὰ πνοῆς ἐλαφρᾶς! Ἐκεῖνος ὁ δποῖος ἦτο περιφρόμενον νὰ τὸ δοξάσῃ, ἐγεννήθη ἀπὸ ἔνα καραγωγέα καὶ ἀπὸ μίαν ὑπηρέτριαν, εἰς τὴν αὐτὴν αὐτοτακῆν ἐκείνην γῆν εἰς τὴν δποίαν ἔμελλε ἐπίσης νὰ γεννηθῇ ὁ Μόζαρτ, εἰς τὴν δποίαν ἔμελλε νὰ ζήσῃ ὁ Μπετόβεν, εἰς τὴν χώραν αὐτὴν τὴν διπτῶς πατρίδα τῆς μουσικῆς ἢ δποία φιλοσοφεῖ ἀκόμη ὡς ἡ Γερμανία καὶ ἡδη τραγουδεῖ ἀκόμη ὡς ἡ Ἰταλία.

Ἡ παιδικὴ ἡλικία καὶ ἡ νεότης τοῦ Χάϊδην ὑπῆρξαν χαλεπαί. Παραληφθεὶς μακρὰν τοῦ χω-

ρίου του ἀπὸ ἔνα συγγενῆ του ὁ ὅποιος ἦτα
μουσικός, γενόμενος δεκτὸς μὲτ' οὐ πολὺ εἰς τὸ
χορὸν τοῦ καθεδρικοῦ ναού τῆς Βιέννης, παρέ
μεινεν δέκα ἔτη εἰς τὸν χορὸν αὐτόν, ἐργαζόμε
νος διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ πρόστια τὸ ξῆν καὶ ἥδη μ
ζῶν ἦ διὰ νὰ ἐργάζεται.³ Αποπεμφθεὶς διὰ κάποια
μαθητικὴν ἀταξίαν, προσελήφθη εἰς τὸν οἶκο
ἐνὸς ἀγαθοῦ φενακοπώλου, ὁ ὅποιος ἦγάπι
τὴν μουσικήν ἔπειτα προσελήφθη εἰς τὴν ὑπη
ρεσίαν ἐνὸς μεγιστᾶνος, τοῦ πρίγκηπος Ἐστερ
χᾶζυ. Παρέμεινε πλησίον του τριάκοντα ὄλο
κληρο ἔτη, συνθέτων ἐν ἡσυχίᾳ ἀναρρίθμητα ἀρ
στουργήματα διὰ τὸν κύριον του ὁ ὅποιος δὲ
ἦτο ἀνάξιος αὐτῶν.

Είχε τυχαίως ννυμφευθῆ καὶ ἐγκατέλειψε σχεδόν παρευθὺς τὴν κόρην τοῦ εὐσπλάγχνου φενακοπώλου. Παρεδίδετο εἰς τὴν λήθην εὐαρέστω πλησίον μιᾶς ιταλίδος ἀσιδοῦ, τῆς δεσποινίδος Μποζέλλι, ἡ ὁποία ἀνῆκεν ἐπίσης εἰς τὸν μουσικὸν οἶκον τοῦ πρύγκηπος.

Ἐγειρόμενος πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, μπεριβολὴν ἐπιμελημένην ἐκαλησιαστικοῦ ἀρχμουσικοῦ, μὲ τὴν περοῦκαν, μὲ τὰ ἐπὶ τοῦ στέρεον τρίχαττα, μὲ τὸ ἀπὸ ἐκλεκτότατον ἐριοῦχονδυμά του καὶ μὲ τὰ ὑποδήματα τῶν δοπιώτατακούνια ἥσαν κόκκινα, φέρων εἰς τὸν δάκτυλον δακτύλιον ὃ δόποῖς τοῦ ἐδωρήθη ἀπὸ τὸ Φρειδερίκον B', ὁ μικρόσωμος ἀνὴρ ὃ δόποῖος ἦτος ὃ μέγας Χάϋδην, εἰργάζετο εὐφροσύνως ἀπ-

τὸ πρῶτὸν ἔως τὸ βράδυ καλύπτων μὲ τὴν λεπτήν
του γραφήν τὰ φύλλα χάρτου τὸν διοῖον δὲ
εὑρισκε ποτὲ ἀρκετὰ λεῖον οὔτε ἀρκετὰ λευκόν.
«Δὲν θ' ἀπεμακρύνετο ἵσως, γράφει κάπου
Στένταλ, ἀπὸ τὸ Eisenstadt, ἀν̄ ἡ δεσποινὶ^ν
Μποζέλλι δὲν ἀπέθνησκεν αἴφνης.^ο Ο Χάϋδν, μετ̄
τὴν ἀπώλειαν αὐτῆν, ἥρχισε νὰ αἰσθάνεται κενὸν
ἐν ταῖς ήμέραις αὐτοῦ». Διὰτὸν πληρώσῃ αὐτ̄
βέβαια, ἔκαμε δύο ταξείδια εἰς τὴν Ἀγγλίαν
καὶ μὲ τὰ χοήματα τὰ διποὺα ἐκέδοισε πέρα ἐκεῖ
εἰς τὴν ὁμίχλην, ἥγόρασε ἔνα σπιτάκι ἐπὶ τῆς
ὅδου τῆς ἀγούσης εἰς τὸ Schloenbrunn, ἐ-
μέσω ἥλιων.

Ἐκεῖ ἔζησε τὰ τελευταῖα του ἔτη, ἐκεὶ ἀπέθαν
τῷ 1809, ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν γαλλικῶν τηλεβό-
λων, σχεδὸν σχεδὸν ὑπὸ τὰς γαλλικὰς βόμβας
προσευχόμενος εἰς τὸν Θεόν ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκρά-
τορός του καὶ καθησυχάζων τοὺς ἐντρόμους ὑπη-
ρέτας του μὲ τὰ ἔξης πλήρῃ κορυνθίλιον ὑπερο-

φανείας λόγια: «Πρέπει νὰ ἡξεύρετε, ὅτι ἐκεί
ποὺ εἶνε ὁ Χάῦδν, κακὸν δὲν μπορεῖ νὰ ἐπέλθῃ»

Ἡ πατρὶς ἐδόξασε τὸ γῆρας του. Κάποτε, ἡ ἀριστοκρατία τῆς Βιέννης διωργάνωσε πρὸ τοῦ τίμην του, ἐν τῷ μεγάρῳ Λόβκοβιτς, μίαν ἐκτέλεσιν τῆς «Δημιουργίας» του, ἡ ὅποια δι’ αὐτὸν ὑπῆρχεν ἀλληλής ἀποθέωσις. Ασθενής καὶ ἀνάπτηρος δ Χαύδην, παρέστη εἰς αὐτήν. Πάντες οἱ ἐν τῇ ἀχανεῖ αἰδούσῃ ἥγερθησαν ὅταν αὐτὸς ἐνεφανίσθη, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συναυλίας, ἐπειδὴ ἐφαίνετο ὅτι ἔκρυψεν, τὰ μετάξινα ἐπώμια τὰ βαρυτιμότερα σάλια, διηγεῖται δ αὐτὸς Στένταλ, κατέλιπον παρευθὺνς τοὺς ἄβρούς ὅμους τοὺς ὅποιους ἐκάλυπτον καὶ ἐσωρεύθησαν διὰ νὰ θερμάνουν τὰ σκέλη τοῦ ἀγαπημένου πρεσβύτου. Μετ’ οὐ πολὺ ἀπεσύρθη ἀπὸ τὴν αἰδούσαν φερόμενος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίτου του ὑπὸ θεραπόντων οἱ ὅποιοι ἔφερον ποιγνητικὴν οἰκοστολήν, καὶ διερχόμενος ὀνόματος τῆς ἐκλεκτικῆς ἐκεὶ διηγύρεως ἡ ὅποια τὸν ἀνευφήμει, μὲ τὸ χέρι του τρέμον τὴν ηὐλόγησεν.

Οὐχὶ διλιγότερον τῶν ἴσχυρῶν οἱ ταπεινοὶ τὸν
ἡγάπων οἱ χωρικοὶ Ἰδίως τοὺς διποίους ἡγάπησε
καὶ αὐτός. Συνήθησε κατ' ἔτος δὲ οὗντος ὅσους
ἥσαν γείτονές τους παρέθετεν εἰς αὐτοὺς πλου-
σιοπάροχον γεῦμα καὶ τοὺς ἐφιλοδώρει οὐκ δὲ λιγό-
ἀργυρᾶ νομίσματα· ἀπεκάλει δὲ τοῦτο «ἡ ἡμέρα
μου μεγαλοδωρίας». Ἀλλ᾽ ἀπὸ ὅλα τὰ δῶρα τὰ
ὅποια ἔκαμεν εἰς αὐτούς, τὸ μεγαλοδωρότατον
Ἀπῆρξαν αἱ «Ωραι τοῦ Ἐτούς», τὰ μουσικὰ
ταῦτα «Γεωργικά», τὰ ὅποια ἀφιέρωσεν ἄναμφι-
βόλως εἰς τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς φύλους τους, εἴς
ὅλους ἔκεινους οἱ διποῖοι ζοῦν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ
εἶνε ἀχώριστοι ἀπὸ αὐτῆς, οἱ διποῖοι καλλιερ-
γοῦν καὶ οἱ διποῖοι σπέργονταν, οἱ διποῖοι θερ-
ζοῦν καὶ οἱ διποῖοι τρυγοῦν, καὶ τοὺς διποίους
ὅμνῶν πρῶτος οὔτεν τοὺς καθιέρωσεν. Οἱ
Γκουνδό, νομῆσι, ἔλεγεν «Ο Χάϋδην ἥνοιξε τὴν
θυρίδα». Εἶνε ἀληθὲς τοῦτο, ἀπὸ τὴν ἀνοικτήν
θυρίδα εἰσώριμησεν ἡ εὐφροσύνη τῶν ἀγρῶν. Οἱ
Μπάχ εἶχε περιορίση τὴν γερμανικὴν μοῦσαν
ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ. Ο Χάϋδην τὴν ἔξήγαγεν ἀπὸ
ἔκει. Τὴν μετέφερεν ἔξω τοῦ ναοῦ, ἔξω καὶ
αὐτῆς ἀκόμη τῆς πόλεως, καὶ βλέποντα διὰ πρώ-
την φορὰν τὰ ἄνθη, τὰ διάκια, τὰς κοιλάδας καὶ
τὰ δάση, ἡ γερμανικὴ Μοῦσα ἵλαρά ἐμειδίασεν

· Ο Χάϋδν ἐδημιούργησε τὴν «συμφωνίαν

καὶ τὸ «κουαρτέτον», δύο τεχνικὰς μιρρφάς αἱ δποῖαι εἶνε ὑπὲρ πάσας θαυμασταί, τὰς δποίας δ Μόζαρτ καὶ δ Μπετόβεν, ηὔρουναν ἀλλὰ εἰς τὰς δποίας δὲν εὐθρον τίποτε πρόδη διόρθωσιν.¹ Η «Ἡρώεική» ή «Ποιμενική» καὶ αἱ ἀδελφαὶ τῶν δὲν εἶνε παρὰ εὐγενεῖς γόνοι τῶν ἀφελῶν καὶ θελατικωτάτων ἐκείνων προγόνων αἱ δποῖα ἐκαλοῦντο «Ἡ Ἐκπληξίς», «Ροξελάνη» ή «Βασιλισσαὶ τῆς Γαλλίας».

“Οσφ διὰ τὸ «κοναρτέτον», μόλις εἶμεθα ἀκόμητ
ἄξιοι νὰ τὸ κατανοήσωμεν, τόσῳ πολὺ τὸ θέα-
τρον μᾶς ἀπορροφᾷ καὶ μᾶς κακοσυνειθίζει, τόσῳ
πολὺ ἀποβαίνομεν ὅλεσνα μῆμοι καὶ καμποτίνοι.
Δὲν φροντίζομεν σήμερον ἢ πῶς νὰ ἔξερχωμεθα
τρόπον τινὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μας. Πρέπει ἔξι
ἐναντίας νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας
διὰ ν' ἀγαπήσωμεν τὸ «κοναρτέτον», τὴν ἔκφαν-
σιν ταύτην τὴν μουσικήν, καὶ μόνον μουσικήν
τῆς ἐνδιαμέτου ζωῆς, τῆς θεωρίας καὶ τῆς ἀπο-
λύτου σκέψεως. Ναὶ τῆς σκέψεως τῆς ὅλως ἀπο-
λύτου, τὴν δύοιαν καμία ἐπέμβασις δράματος ἢ
προώπου δὲν περιορίζει, τῆς σκέψεως τῆς ξένης
πρὸς πᾶν ὡρισμένον ἀντικείμενον, τῆς ἔξειλισσο-
μένης ἐν ὅλῃ τῇ ἀρτιότητι τοῦ εἶναι αὐτῆς καὶ ἐ-
δῆλη τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ δοῦ της. Μουσικὴ τοι
δωματίου! ”Ω! τῆς ωσαίας ἐπωνυμίας! Μουσικὴ

ἔχθρα τῶν ἔκτὸς καὶ τοῦ οὐδόμου, φίλη τοῦ μονωτηρίου, τοῦ ἀσύλου, αὐτοῦ τοῦ δωματίου τέλος, τοῦ δποίου ἢ «Μίμησις» μᾶς συμβουλεύει νὰ κλείωμεν τὴν θύραν εὐθὺς ὡς εἰσερχόμεθα εἰς αὐτό: ἀριστουργήματα μεταξὺ ἀριστουργημάτων, ποῖος θὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ ποτὲ ποίους θησαυροὺς χάριτος σοβαρᾶς καὶ ἐλαρᾶς φρονήσεως ὁ καλοκάγαθος Χάύδην ἐνέκλεισε μέσα σας!

Πρὸ δὲ διάγον καὶ δοῦ εἰς τὸ Ὁδεῖον τῶν Παρισίων, μετὰ τὸ «Προανάκρουσμα τοῦ Τριστάν» ἔπαιξαν τοῦ Χάϋδν μίαν μικρὰν συμφωνίαν, βεβαίως μίαν ἀπὸ τὰς μικροτέρας. Μερικοὶ δοκησίσοφοι ἔχαμογελοῦσαν. Ἀλλά, ἐνῷ ἔξι ορμῶσαι φαιδρῶς ἔτρεχον αἱ γοργαὶ ἰδέαι, ἐνόμισα ὅτι ἔβλεπα εἰς μίαν ἀπὸ τὰς στρογγύλας προσωπογραφίας, αἱ δοποῖαι περικοσμοῦν τὴν

αἰθουσαν, νὰ μειδιά ὁ γηραιος μουσουργος.
«Διατί, ἐφαίνετο λέγων, διατί ἐβασανίζεσθε πρὸ¹
δλίγον; Ποῦ ἔτειναν αἱ ἄγραι αὐτὰ δόμαι καὶ
πόθοι οἱ ἀκόρεστοι; Πιστεύσατε ἐμένα; ἡ τέχνη
δὲν εἶνε τόσῳ πολὺ δύσκολος, οὕτε ἡ ζωὴ τόσῳ
σκληρά, οὕτε τόσῳ ἀραιὰ καὶ στανία ἡ χαρά.
Υπάρχουν ἀκόμη γεωργοὶ οἱ δποῖοι τραγουδοῦν
παρὰ τὸν αἴλακα τοῦ ἀρότρου, θερισταὶ ἐν
μέσῳ τῶν θυμωνιῶν καὶ τρυγηταὶ εἰς τὰς κλι-
τύας τοῦ γηλόφου.

[Μετάφραστις Χ. Θ. Δ.] CAMILLE BELLAIGUE

τως ἀργά; Δὲν τὴν θέλει τὸ Ἐθνος, δὲν εἶνε δυνατὸν πλέον νὰ τὴν θέλῃ, καὶ δὲν θὰ τὴν θελήσῃ ποτέ. Αὐτὸ βροντοφωνεῖ σημειῶν ἡ γενικὴ ἔχθρότης, ἡ ἀμειλικτος καὶ ἀναντίορθος, ἐναντίον τῶν ψυχαριστών. Καὶ ἡ ἔχθρότης αὐτὴ ἀποτελεῖ γεγονός, ἀποτελεῖ παφράγωντα, τὸν ὅποιον πρέπει νὰ είνει κανεὶς τυφλός ἢ τρελλός διά νὰ μὴ λάβῃ νῦν ὅψει του εἰς τὴν κατάστρωσιν καὶ τὴν λύσιν τοῦ γλωσσικοῦ μας προβλήματος. Μὴν ἀεροβατῆτε! “Οσον δὲν θέλει μαζί σας και τὸ Ἐθνος, δὲν κάμετε τίποτε. Καὶ ἀν τὰ πράγματα, τὰ ἴστορικά καὶ τὰ ψυχολογικά τῆς φυλῆς, ἀποδεικνύουν δι τε εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸ θελήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ίδουν ἡ τρέλλα καὶ ίδουν ἡ ματαιωσονία!

Δέν θέλομεν νά υποθέση κανείς δτι ἐντρεπόμεθα διότι μίαν φοράν ὑπήρξαμεν καὶ ἡμεῖς ψυχαρισταί· Ἀπεντάτις κακώμαθεν διὰ τοῦτο. Ἡτο ἀπό τά δινειδα τῆς νεότητός μας καὶ ἥτο ὁράσαν δύνειρον! Κάθε εἰλικρινῆς ὄφειλεν νά τ' ὁδολογήσῃ· Νάποτινάξωμεν τὸ βαρύν καὶ καταθλιπτικὸν φροντίον τῆς ἀχριτότητος, — νάποτογωρισθῶμεν ἀμειλίκτως τὸν Ἑλληνισμόν, εἰς δὲ τι εἶνε πλέον νεκρός τύπος, καὶ νά ἔναιγκαλισθῶμεν μὲ ἀγάπην τὴν Ρωμαιοσύνην, ἢ δοπία κατὰ βάθος εἰνε αὐτὴν ἡ οὐσία τὸν Ἐλληνισμοῦ, — νά κόψωμεν ὅλας τὰς ὀλίσσεις ποὺ μᾶς συνδέουν μὲ τὸ πτῶμα τοῦ Παρελθόντος καὶ μᾶς ἐμποδίζουν νά προχωρήσωμεν, ὅπως προχωροῦν τώρα οἱ Βούλγαροι, π. χ.— νά πλάσωμεν πρῶτα πρώτα, μίαν νέαν γλώσσαν, καλλιεργοῦντες αὐτήν ποὺ πράγματι ἔχοντες χωρὶς νά τὸ ἡξεύρωμεν, — νάντικαταστήσωμεν ὅλους τὸν δούσας τῆς γλώσσης καὶ τῆς ζωῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἀκόμη τὰ δύναματα τῶν μηνῶν, καὶ νά λέγωμεν Σπορηγᾶν τὸν Νοέμβριον καὶ Ἄϊ-Δημητρίτην τὸν Ὁκτώβριον, — νάναστηθῶμεν ὡς νέος λαὸς καὶ νά δημιουργήσωμεν ἐκ τῆς ἀρχαιτεύσης αὐτῆς βαρβαρότητος, ἐπάνω εἰς στερεούν θεμέλιουν, ἔνα νέον, ρωμαϊκὸν πολιτισμόν, ἀναδεικνύμενοι μεγάλοι κατὰ πάντα καὶ ὡς Ἐθνος καὶ ὡς Κράτος, — ἴδου τί ὀνειρεύθημεν μίαν στιγμήν... Καὶ ἡθέλαμεν, ὡς εἴταμεν, νάρχισώμεν ἀπό την ἀρχῆ: ἀπό την γλώσσαν καὶ ἀπό την φιλολογίαν, χρησιμοποιοῦντες τὸ ἀρχηγόντος ἀλλὰ πολύτιμον ὄλικον ποὺ ὑπάρχει, καὶ ἀνασύροντες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὴν μεγάλην ἀλλὰ περιφρόνημένην τῷρα, τὴν λανθάνουσαν καὶ θαυμένην ἔθνυσὶν ζωὴν...

·Ιδού διατί — τὸ ἐπηργῆσαν ἀνέκαθεν καὶ τὸ λέγο-
μεν ἀκόμη, — ὃ ψυχαρισμὸς θεωρητικῶς ἔχει μέγα¹
δίκαιον. ·Αλλὰ καὶ ίδού διατί, ἀκριβῶς, εἰς τὴν πρᾶξιν
καθίσταται ἀδύνατος. Ζητεῖ τὸ καλλιτερον, καὶ προσ-
κούνει εἰς τὸ Μοισαῖον... .

Θὰ σᾶς εἴπουν: 'Η ἀλήθεια μίαν ἡμέραν θὰ νικήσῃ.
—'Αλλ' ἐν καὶ τὸ δῆτε εἰνὲ πλέον ἀργά, εἰναι καὶ αὐτὸ^ν
μια πυρά καὶ οὐδὲν λόγος εἰς·'

Καὶ δυστυχῶς, δὲν ἐπιτρέπεται ἀμφιβολίᾳ. Εἶνε ἀργά.
"Αν ἔφωτεῖσθαι οἱ ἑλεκτοὶ τοῦ Ἐθνους πρὸ διακο-
σίων ἡ πρὸ δέκατὸν ἑτῶν, Ἰωας—καὶ τοῦτο μὲν μεγάλον
δισταγμόν,—θά λιπούσθαι καὶ τοῦτο μὲν μεγάλον
μετὰ τὴν ὕδρων καὶ τὴν ἐπαντακτὴν σχέδιον λειτουρ-
γίαν ἐνὸς Κράτους, τὸ δόπιον τυπικῶς μονον εἶνε ἀνε-
ξάρτητον ἀπὸ τὸ αἰώνιούβιον Οἰκουμενικὸν Πατριαρ-
χεῖον, ἡ δινειροποληθεῖσα ἐπανάστασις καταντῆ ὀντοτιά.
Ἀπόδειξις ἡ ἔχυθροτης, περὶ τῆς δόπιας ἐλέγαμεν εἰς
τὴν ὅδηγην, καὶ ἡ δόπια, δια τὸν προσεκτικὸν παρατη-
ρήτην, ἀποτελεῖ φαινόμενον ἀπειρῶς σπουδαιότερον
καὶ πολυτλοκάτερον ἀπὸ τὴν συνήθη κ' εὐκολονίαντον
ἀντίδρασιν τῶν συντηρητικῶν στοιχείων κατὰ πάσης
νέας ιδέας." Οχι, δὲν εἶνε ἀπλῆ ἀντίδρασις. Εἶνε ἀπε-
γνωσμένος ἀγώνιν ὑπάρξεως, ἀντίστοινη τηρούσις. Τὸ Ἐθνος
δόλοκληρον διαισθάνεται ὡς ἐξ ἐνστίκουν ὅτι, ἀν ἐπι-
κρατήσῃ δ ψυχαρισμός, αὐτὸν καταστρέφεται. Καὶ ἀμύ-
νεται μὲν δλας του τὰς δυνάμεις. "Οι δὲ θὰ κατεστρέ-

φετο, ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἐξημιοῦτο σημαντικῶς, ὅτι προήγετο ἡ ψυχαρικὴ ἰδέα, εἶνε πλέον ἡ βέβαιον. Καὶ ἴδου διατί:

Μερικοί ὅτιθρωποι ἀνέιιροστόλησαν νάναστήσουν τὴν φυλὴν αὐτὴν εἰς Κράτος μέγα καὶ θαυμάσιον. Ἀλλ' ἂν ἡ φυλὴ δὲν ἔχῃ πλέον ἐντὸς τῆς τὰ στοιχεῖα τόσῳ μεγάλης Ἱωνίας, ἀκμῆς καὶ προόδου; Ἄν δὲν εἶνε πλέον ἐπιδεικτική ἑνὸς νέου πολιτισμοῦ, ωμαλού, κατα-
τητικοῦ, ἀπορροφητικοῦ, ὑπερόχου ὡς ὁ ἀριστος; . . .
Καὶ, καθὼς φαίνεται, δὲν εἶνε. Διότι ἀνὴρ, τὴν ιδέαν τῶν πρώτων ὀνειροπόλων θὰ ἐνεστερνίζετο ἀν δχι ἡ πλειονοψηφία τοῦ Ἐδμονούς, τοῦλάχιστον μία μειονοψηφία ἵσχυρο καὶ σεβαστή. Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη σπουδαιότερον: Ἄν τὸ Ἐδμονος αὐτὸν ἦτο προωθισμένον διά μεγαλούργον Ἰωνήν, δὲν θὰ ἐπειρίμενε βέβαια ὡς ἀπόστολον τὸν κ. Ψυχάρδην, ἐμφανιζόμενον πρὸ εἰκοσι μόλις ἐτῶν. Ἀλλὰ θὰ ἥκουε τοὺς προφήτας καὶ τοὺς ἀπόστολος τούς, οἱ διποῖοι ἐνεφανίσθησαν πολὺ ἐνωρίτερα, μὲ τὴν αὐτὴν περίπου ιδέαν, κατὰ τὸ σκοτεινὸν παρελθόν. Ὁλους αὐτοὺς τοὺς περιεφρόνησε, καὶ τοὺς ἐμπτήριους καὶ τοὺς ἐγκάτειλεψιν. Ἡτο ἀργά καὶ τότε ἀκόμη! Ὅμοιώς και τώρα, τὸν κ. Ψυχάρην καὶ τοὺς ψυχαριστάς τὸ Ἐδμονος χαρακτηρίζει μὲν ἐνα στόμα ὡς ἔχθρούς του καὶ προδότας. Ἄρα δὲν θέλει, καὶ ἄρα δὲν εἶνε. Οἱ Ἑλληνισμὸς — τύπος πλέον καὶ εἰδωλολατρεία — ἔχει διαποτεῖσαι ἀνιάτως τὸν ὁργανισμὸν του, μέχοι τῶν βαθυτέρων τοι ἴνων. Ἐγει μέσα εἰς τὸ αἷμα του πτωματήν. Ζητ, ἄλλα μόλις. Καὶ ζῇ ὅσον τῷ χρειάζεται, διὰ νὰ μὴ θέλῃ νάποθανῃ.

Καὶ οὗτε πρέπει νάποθανῃ! Ἀλλοίμονον ἀν κατεδικάζαμεν εἰς θάνατον ὅλους δοὺς δὲν εἰνε πρωωρισμένους νὰ μεγαλουογήσουν! Καὶ οἱ μικροὶ ἐπίσης ἔχουν δικαιώματα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ αὐτὸι ἐπίσης είμιτορει νὰ ζῆσουν εὐτυχίσμενοι. "Ε, ὁ ψυχαρισμός δὲν συντελεῖ διόλου εἰς αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν. Ἀπεναντίας προξενεῖ κακούν εἰς τὸν ὁργανισμὸν τὸν ποιισμένον βαθέως καὶ ἀνιάτως ἀπὸ Ἐλληνισμόν, καὶ τέτοιον, ὥστε ἀν χαλαρῷδη ἡ ἐναντίον του ἀμυνα κ' ἐξαπλωθῇ τὸ κακὸν ἀπόκμη, δ ὁργανισμὸς τελειώνει... Δὲν πειράζει, λέγουν οἱ μεγαλοῦδεται τοῦ κ. Ψυχάρη ἔχομεν καιρὸν μετὰ ἑκατόν, μετὰ διακόσια, μετὰ πεντακόσια ἔτη, — τί εἰνε οἱ αἰλῆνες εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ἐθνῶν; — θὰ νικήσωμεν τότε τὸ Ἐθνός να ἔχῃ γλώσσαν, γραμματικὴν καὶ φιλολογίαν, καὶ τότε πάντοτεν θὰ χωρήσῃ πρός τὴν μεγάλην ζωὴν, ποδὸς την πόροδον.

Ναι· ἀλλ᾽ ὅταν λέγωμεν ὅτι εἶνε πλέον ὁργά, ἐννοοῦμεν ἀκριβῶς ὅτι δὲν ἔχομεν καιρόν... Κανεὶς δὲν ἔχει τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ μᾶς περιμένῃ ἔως νὰ ἔξυπνωμεν... Ὁ ψυχαρισμός ἐννοεῖ νὰ γράφωμεν σήμερον εἰς μίαν γλώσσαν, ή όποια κινεῖ τὴν γενικήν ἀγανάκτησον καὶ τὴν όποιαν κανεὶς δὲν ἐννοεῖ, ή κανεὶς δὲν θέλει νὰ ἐννοήσῃ. Ή πνευματική κίνησις θὰ περιωρίζετο μεταξύ πέντε - δέκα μειωμένων. Καὶ ἀφώτιστον, ἀγγλωσσον, αφιλοσόφητον, ἀνίδεον, ἀκατάρτιστον, γυμνόν παντός ὅτι δίδει τὸ πνεῦμα, — καὶ τὸ πνεῦμα δίδει καὶ πλούτον, καὶ στόλον, καὶ στρατόν... — τὸ δυστυχές αὐτὸν "Εδμος θὰ ἡλιατοῦτο δλονέν, ὅπως ἀπεναντίας μεγαλώνει τώρα ή Βουλγαρία. Καὶ θὰ κατέκτητο καὶ πάλιν ὡς Κρήτος, καὶ θὰ ὑπεδουλωθετο, διὸ νάρροιστη καὶ πάλιν κατὰ τὴν παλαιάν του συνήθειαν, νὰ ὀνειρεύεται μίαν ἀνάστασιν." Α, κανεὶς δὲν περιμένει!..

"Ἄς μὴ ζητοῦμεν τὰ μεγάλα, δταν εἶνε ἀκατόρθωτα. Νά ξέσφαλίσωμεν, νά διατηρήσωμεν τὸ Ἐδύνος αὐτὸ^ν εἰς τὸν μικρούλην του ζωήν, τὴν πανταχόθεν ἀπειλούμενήν, καὶ νά του τὴν καταστήσωμεν ὅσφι τὸ δυνατὸν εὐτυχεστέραν, τιμιωτέραν, λογικωτέραν, ίδοιν, εἰς τοὺς δυσκόλους αὐτοὺς καιρούς, ποιὸν πρέπει σε εἶνε τὸ τολμηρὸν ὄνειρόν μας. Καὶ ὃν τὸ ἐπιδώξεωμεν αὐτῷ,

ότε — ἀλλὰ μόνον τότε, — οἱ ἀπόγονοί μας εἰμπορεῖ
ἀ συλλάβουν καὶ κανένα τολμηρότερον... (C)
(B)

Οἱ δημοτικοῖς, οἱ χρονικοῖς μένοντις ἀπὸ τὸν ψυχαρισμόν, αἵδες φαίνεται ὅτι εἶνε οἱ μόνοι που καλλιεργοῦν τὸ νειρὸν αὐτὸν καὶ συντελοῦν εἰς μίαν βελτίωσιν. Τὸ ἔργον αὐτὸν δημιούργος, τὸ ἀληθινὸν προδευτικόν, τὸ παρεμποδίζον, μὲ τὴν λινσσώδην ἀντίδρασιν ποὺ γενοῦν, οἱ ψυχαρισταὶ. Δι' αὐτὸν δὲ οἱ ψυχαρισμός πρέπει νὰ κτυπήθῃ καὶ νὰ λειψῃ. Εἶνε κάτι ἔξω ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, αὐτὸν τὴν ζωὴν, καὶ — ἀς τὸ εἰλικρινὲν καὶ ἡμεῖς μαζὶ ου, — ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν. Ἀπεναντίας ἡ «μιστικὴ λῶσσα» τῶν συμβιβαστικῶν, τὴν δύσιν τὸσον πολεμεῖται ὃνδομάτι τῆς γραμματικῆς ὁ κ. Ψυχάρης, αὐτὴ τὴν τήμερον εἶνε ἡ μόνη Ἰδέα ἡ συμφωνοῦσα μὲ τὰ πράγματα. Καὶ αὐτὴ ἐπικρατεῖ ὀλονέν καὶ θὰ ἐπικρατήσῃ ὅσον γρηγορώτερος ἀπομνηνωθοῦν αὐτας καταστοῦν ἀκίνδυνοι οἱ ψυχαρισταί. Αὐτὴν τὴν λῶσσαν τὸ «Ἐθνος» ὀλον τὴν θέλει, ἡ τοιώλαχιστον δὲ τὴν θελήσην. Διότι ἔχει μέσα της Ἑλληνισμὸν καὶ Ρωμιοσύνην μαζὶ, δύτως τὰ ἔχει καὶ τὸ «Ἐθνος». Εἶνε Μῆτρας αὐτὴν δὲν ἥθελε, αὐτὴν δὲν ἐδίδασκε καὶ δὲ Σολωμός; «Ἀπὸ δύο λέξεις τῆς αὐτῆς ἔννοιας, δημοτικὰς καὶ τὰς δύο, δὲ μέγις ἔκεινος Διδάσκαλος ἔξειλεγε πάντοτε τὴν ἀρχαίαν. Ἀπεναντίας ὁ κ. Ψυχάρης ἔκλεγε τὴν νέαν. Αὐτὸν καὶ μόνον ἀρκεῖ διὰ νὰ κατανησωμεν τὴν ἀπέραντον ἀλληλούχον διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύο φαινομενικῶν συγγενῶν συστημάτων. Οἱ Σολωμός ὠνειρεύετο νὰ φθάσωμεν εἰς μίαν γῆλοσσαν διὰ τῆς συγχωνεύσεως τῶν δύο της σποιχείων. Οἱ ψυχαρισμός ἀπολείει δὲν ὀλωδιόλον τὸ ἔν. Καὶ τούτο σήμερον, ἀφοῦ πάλιέν ἔκποντας τῆς λειτουργίας ἐλευθέρου Κράτους ἵκαλλιεργήσεν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν μόνον αὐτὸν, μόνον τὸν Ἑλληνισμόν, ἀποπνίξασα ὅσον ἡμιπρόσετη τὴν Ρωμιοσύνην! Ποῦ ἡκούσθη τερατωδέστερος παρασιγισμός;

Τὸν Ἐθνὸς λοιπὸν δὲν ἀποστέρεγει τὸν συμβιβασμόν. Εἰμιπορεῖ νὰ μηδὲ προτιμᾷ ἐπισήμως ἀκόμη τὴν «μισῆν λίλωσσαν» ἀπὸ τὴν δόλωληρον, ἀλλὰ τὴν ἀνέχεται. Πατέα αὐτὸν εἶνε τὸ πᾶν. Ἡ «μισὴν λίλωσσα» θὰ θαυμασουνδήσῃ. Τὸ κράμα αὐτὸν θὰ καταρργήσῃ σιγά - σιγά τὴν διγλωσσίαν. Καὶ δι' αὐτοῦ θὰ προαχθῇ ἡ πνευματική ζωή, καὶ μαζὶ μὲ αὐτήν ἡ ἔλπις ὅτι εἰμιπορεῖ τὸ Εθνὸς μας νὰ ζήσῃ ἀκόμη καὶ νὰ εύνυχησῃ. Ο ψυχαρισμὸς δὲ τὸ καταδιάζεις διὰ παντὸς εἰς τὸ σκότος, — καὶ διὸ σύντος εἶνε θάνατος.

Ούτε πρέπει νά μάς ἀγνοησχῇ διόλου, ήμας τοὺς ὅπα-
δοὺς τῆς μικτῆς, τὸ σύμπτερα τοῦ μιστριωτισμοῦ.
Ο μιστριωτισμός, μὲ τοὺς σεβαστοποιείσους ἀγώνας
καὶ τὰς καλοστυπείους Γλωσσικὰς Ἐταιρίας, εἶνε ή
μνηγακία ἀντίδρασις κατὰ τὸν ψυχαρισμόν. Ὄταν οἱ
μὲν ἀρνοῦνται κάθε Ἑλληνισμόν, οἱ ἄλλοι φυσικὰ
ἔθαρρηθον κάθε Ρωμιούνην. Θά ἐπινεύσῃ ὁ μιστριω-
τισμός, — βεβαιωθῆτε, — ὅταν θὰ παύσῃ νά δρυγάζῃ
εἰς τὴν γηραιότητά της.

Αντάς τας σκέψεις μᾶς ἐνθύμισεν ἡ ἀνιαρὰ ἀνάγνωσις τοῦ Δ' Τόμου τοῦ κ. Ψυχάρη. Και ἐπροτιμήσαμεν νὰ ἔκθεσώμεν αὐτάς, παρὰ νὰ ἐνδιατρίψωμεν τὴν εἰλίξ τους προλόγους καὶ τὰ παντοειδῆ πολεμικά ἢ προτυπωτικά ἄρθρα του βιβλίου, εἰς τὰ δύοια ἀνεργίσκομεν τὰ ἴδια πάντοτε ἐλαττώματα καὶ τὰ ἴδια προτερημάτα τοῦ κ. Ψυχάρη, — αὐτοσχάραν λογικήν ἀλλ' ἐπί βάσεως πάντοτε λανθασμένης, — χάροιν κάποτε καὶ εὐγλωττίαν, ἀλλὰ μικρολόγον ὁρεπιτοπλεῖστον καὶ μικροχαρῆ, — διαλεκτικήν, κυνοτοποηίαν, χιοῦμος, γλωσσοπολυγλή, σοφίαν καὶ ὅτι ἄλλο. Θέλετε, — ἀλλὰ προπάντων γρεοντικήν φυλαριάν, ἡ δύοια τώρα-ὔστερα κατήνησε ἀνυπόφορος. Ἔκείνη ἡ ίστορία π. κ. τοῦ Πατρωαρχικοῦ Γράμματος, ἀν δὲν εἶνε σωστὸν κρονολήρημα, δὲν εἰξεύσομεν πλέον τί εἶνε!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ψυχάρης ὡς συγγραφεύς. «Τ' ὅνειρο τοῦ Γαννίδη». Βλιονορισία ὑπὸ Γεωργ. Ἀποστολίδου. Ἀθῆναι.

ΙΟ τὴν Κωνσταντινούπολιν μᾶς ἥλθε πρὸ πολλοῦ
μία ὀλιγοσέλιδος, ἀλλὰ πολὺν οὐσιαστικὴ βιβλιοκρι-
διὰ τὸ γνωστὸν μυθιστόρημα τοῦ κ. Ψυχάρη
ὅνειρο τοῦ Γιαννίδη. Συγγραφεύς της εἶναι δὲ κ.
δηγούς Ἀποστολῆς δικηγόρος. Οἱ φιλοπαίγμων
τικὸς δὲν εἶνε ἄγγωστος εἰς τὴν νεοελληνικὴν λογο-
τρίαν. Αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ κατά καιροὺς περιο-
δῶν τῆς Βασιλευούσης, καθὼς καὶ τὸ ἡμερολόγιον
ἐκκινούσι, ἐδημοπίευσαν καὶ δημοσιεύουσιν ὅραιά λογοτε-
κά ἀρδθα καὶ μελέτας τοῦ ἔνθυμου ἐπιστημονικούς,
πρὸ πάντος ἀλλού δὲ κ. Ἀποστολῆς εἶνε εὑφυέ-
τος ὅσον καὶ πολυμαθής. Παρακολούθει τὴν ἴδιαν
φιλολόγιαν, καθὼς καὶ τὰς ἔνεας, μὲ βουλιμίαν
επεντύνει. Αἱ δὲ τὸν ἔχοντας ὅπεραν τοὺς βυζαντι-
κοὺς λογογράφους, εἶνεν ἡ ἀγάπη τοῦ πρόδεξ ἦτι δαρανῶν
ον εἰς τὴν γλώσσαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν οὐσίαν.
Λοινότι ζῇ εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου οἱ τύποι ἔχουν
εἰσεῖσθαι πρὸ πολλοῦ τὴν οὐσίαν, μολονότι ἔχομενάτιος καὶ
ερδερός τοῦ ἐκεί Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἀπὸ τοῦ βῆ-
ματος του ὃν ἔποισιν ἔχουν ἀκούσθητα δανμάσια πρόγραμματα,
καὶ πολλαὶ ἀνοησίαι γλωσσικαί, δὲ κ. Ἀποστολί-
μένει πάντοτε δὲ εὑφύεστερος λογογράφος, ποὺ
ει ὅσον δλίγοι, τί ζητεῖ καὶ τί πρέπει νὰ θυμάσῃ.
Επειτα ὡς δικηγόρος συνειδημένος ἐπὶ τοῦ ἐπαγ-
ματός του νὰ ἔξονχηται καὶ τὰς ἐλαχίστας τῶν λε-
μερειῶν, συλλαβεῖται τὸν συγγραφέα τοῦ «Ονείρου
Γιαννίδη» καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα. Δὲν τοῦ ἀφίνει
οστικὸν ἡ αἰσθητικὸν σφάλμα ποὺ νὰ μη τὸ σύρρ
τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὸ ἀνασκευάση διὰ ἔωνταν
χειρημάτων. Τώρα ἵστως νὰ μη συμφωνῶ κοθὲ δλο-
γίαν μὲ τὰς γενικωτέρας παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀπο-
στολῆς περὶ τῆς καθόλου αἰσθητικῆς τοῦ κ. Ψυχάρη.
Αἰσθήτητος διμως καὶ ἀν διαβάση τὴν μικρὸν αὐτῆν
λιοκρισίαν, είνε ἀδίνατον ν' ἀρνηθῆ ἔνα πολὺν Ισχυ-
ρὸν sens εἰς τὸν συγγραφέα της. Καὶ αὐτὸν δὲν
δὲ δλίγον καὶ θὰ ὑσχύμην δλοψύχως νὰ τὸ είχαν
λοι ἐπ τὸν συγχρόνων λογίων ποὺ ποζάρουν εἴτε
συγγραφεῖς, εἴτε ὡς κριτικοί.

ΠΕΤΡΟΣ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Ἐὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς Ζακύνθου

μυροβόλος νῆσος τοῦ Ἰονίου διέσωσεν ὅρωμα παλαιῶν ἀναμνήσεων. Εἰς δὲ τὴν νῆσον σώζοντὸν ἀκόμη διεπαρούμενα πολύτιμα διὰ τὸν βίον κειμήτων μεσσιανικῶν χρόνων.

Επιτροπή συνεστήθη εἰς τὴν Ζάκυνθον διὰ τῶν ργειῶν τοῦ κ. Γ. Μαζαράκη, πρός διάσωσιν τῶν αὐλίων τῆς νήσου. Ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἀπέταθη εἰς Ὑπουργεῖον ἡγιονούσα τὴν ἀποστολὴν εἰδοκού ἐπιμυνός πρὸς ἔξετασιν τῶν μνημείων τῆς νῆσου. Τὸ συνεχέον ἔστειλε τὸν κ. Ἀδαμαντίου.

Ο. κ. Ἀδαμάντιον περιῆλθε μετὰ τῶν μελῶν τῆς τροπῆς, καὶ μάλιστα τοῦ κ. Γ. Μαζαράκη καὶ τῶν ἴων τῆς νήσου κ. κ. Σπ. Δὲ Βιάζη καὶ Λ. Ζώνη μέρη, δύον ἡμιποροῦσε νὰ κρούτωνται αἴξια λόγουν ιεψίμενα χριστιανικά καὶ μεσαιωνικά καὶ ἐπιστα-
ως, ἔξητας τὰ πάντα, ἵνα ὑποβάλῃ ἔκθεσιν περὶ
μέτρων, τὰ δόποια πρόσπει νὰ ληφθοῦν πρὸς διά-
συν καὶ συντηρησιν τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων, τὰ
τὰ ἔχοντα συμβασίαν ἐθίμιαν καὶ τοπικήν.

αν εχουν οιμάδων εντοπικήν ή τοπικήν.
Εν Ζακύνθῳ δύναται νὰ ίδουμη Μουσεῖον Μεσαιωνί-
κον δξιον λόγουν. Ή απαρχή μάλιστα τῆς ἐργασίας
τῶν. Γλυπτά βυζαντινά ὑπάρχοντα εἰς χωρὶς τῆς νήσου.
Βουηνάτον καλούμενον, μετακοιμήθησαν καὶ ἡσα-

ται νὰ μεταμορφώσῃ τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ ισχυρὸν κωμικὸν εἰς ισχυρότατον τραγικόν. Τὸ ἀτύχημα ἥτο δι τὸ κοινὸν μὴ ἀντιλαμβανόμενον τὰς ψυχολογικὰς μεταπτώσεις τοῦ καλλιτεχνου ἐχειροκρότει καὶ ἐγέλα ἔκουσι τὸν ἐπρεπε τὸν ἀκροῦται μετὰ εὐλαβείας καὶ σιωπῆς.

Ο. παπαντωνίου γράφει εἰς τὸ «Ἐμπρός» ἀπὸ τὸ Παρόσιον: Τὰ ὅπτω δέκατα τῶν γυναικῶν εἰς τὸ Παρόσιον βάφονται. Γυναῖκα, ἥπποτοι δὲν εἶναι βαμμένη, θεωρεῖται ἀσχημη. Αἱ γυναικὲς συνήθως ἔχουν τὰ βαφικὰ εἰδὸν στὴν τσέπη των, καὶ τελειοποιοῦν τὸ βάφωμα τῶν εἰς τὸ καφενεῖον, ἐνώπιον τοῦ κόσμου. Χείλη γυναικὸς ἀβαφα εἰναι ἀδίνατον νὰ ἴδηται. Μάτια ἐπίσης. Αἱ γυναικὲς τῆς καλλιέρεως τάξεως βάφονται μὲ τέχνην τόσον λεπτήν, ὡστε θὰ ἔλεγες ὅτι τὸ χρῶμα ποὺ ἔχουν εἶναι φυσικόν, ἔαν δὲν ἥσο βέβαιος ὅτι βάφονται. Η γυναῖκα, η δύοια δὲν εἶναι βαμμένη τρεπεται νὰ μητῇ εἰς καφενεῖον.

Η κόμμωσις τῶν Παρισινῶν γυναικῶν εἶναι ποίημα τέχνης καὶ ὁμορφιάς. Ἄλλα καὶ αὐτὴ εἶναι φεύτικη. Οὐδέποτε Παρισινὴ θεωρεῖται καλῶς χτενισμένη, ἔαν δὲν ἔχῃ προσθέσει μαλλιά ἔναν εἰς τὸ δικά της. Μόνον μὲ πολλὰ μαλλιά, κατὰ τὴν ἀντίληψή των, ήπιατρεῖν τὸν ἄναδεικνῦ τὸ κεφάλι καὶ νὰ σταθῇ τὸ καπέλλο. «Ἐνας ίατρὸς καὶ λόγιος δὲν ποτὲς ἔκαμε διέλεξιν εἰς κάποιο σαλόνι, εἴπε πρὸς τὰς κυρίας:

«Ἐάν ήξενρετε ἀπὸ ποὺ προσέρχονται αὐτὰ τὰ ἔνα μαλλιά ποὺ φορεῖτε, θὰ ἐστηκώντο ἐκ φράκτης αὶ δλίγαι τρέχες ποὺ εἶναι ἴδιαι σας . . .».

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Εἰς τὴν Γερμανίαν ἐτέθη εἰς τοὺς διαφόρους κριτικοὺς καὶ συγγραφεῖς τὸ ἐρώτημα «ἀν τὸ θέατρον εἶνε μέσον ἐπιπολιτισμοῦ τῶν λαῶν». Πλεῖστοι συγγραφεῖς ἀπήντησαν διαφοροπόρως. ἀλλ’ ὅλοι ἐκφράζονται εὐνόην ὑπὲρ τοῦ θεάτρου.

Αληθής θησαυρὸς εἶναι αἱ ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ τοῦ Μπετόβεν αἱ δημοσιευθεῖσαι τελευταίως. «Ολαι ἀπευθύνονται πρὸς τὸν ἀνεψιόν του τοῦ ὅποιον ἡ ἀγνωμόσύνη δὲν περιγράφεται καὶ δοτὶς εἰλέ γίνη ἀφορμὴ μεγάλων θλίψεων εἰς τὸν διάσημον μουσουργόν.

Η διεθνῆς γλῶσσα τὸ «Ἐσπεράντο» κατὰ τὰ φαινόμενα ἀρχίζει νὰ κάμηνη πολλὰς προόδους. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν οἱ σοσιαλισταὶ δημοσιεύονταν πλεῖστα ἀρνηταὶ εἰς τὸ γλωσσικὸν αὐτὸν ἰδίωμα, τὸ δύοιον ἐτιθυμοῦν νὰ καταστήσουν γλῶσσαν τῆς διεθνοῦς δημοκρατίας τῶν ἐργατῶν.

Η «Νέα Ἐπιθεώρησις» τοῦ Βερολίνου δημοσιεύει ἀνεκδότους ἐπιστολὰς τοῦ ποιητοῦ Γεωργίου Χέρβεγκ, δοτὶς γεννηθεῖς τὸ 1817 εἰς τὴν Βυζαντινήν εἰχεν ἀποσυρθῆ ἀπὸ τοῦ 1851 εἰς τὴν Ζυρίχην μακρὰν πάσης πολιτικῆς κινήσεως βυθισμένος εἰς τὰς μελέτας του. Ο μουσικὸς Λίστ δοτὶς τὸν εἰλέ στενάτατο γνωρίσει τὸν ἀπεκάλει, ὡς ἔκ τῶν πολλῶν του γνώσεων, Φάουστ.

Εἰς τὴν Κοπεγχάγην ἀπέθανε τελευταίως ὁ πρεσβύτερος τῶν Δανῶν ποιητῶν Χόλζερ Δράχμαν τοῦ δοτού τὸ ποιητικὸν τάλαντον ἥτο τόσον ποικίλον καὶ πλούσιον.

Αἱ τελευταίως ἀνακαλυψθεῖσαι κωμῳδίαι τοῦ Μενάνδρου θὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὰ προγράμματα τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν καθ’ ὅλα τὰ Γερμανικὰ Πανεπιστήμια.

Εἰς τὸ Κάιρον συνεστήθη καλλιτεχνικὸς σύνδεσμος μὲ πρόδεδρον τὸν κ. Ράγκαβάν, γεν. γραμματέα τὸν κ. Ν. Καραβίαν καὶ μέλη τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου κ. κ. Θάλειαν Φλωρᾶ - Καραβία, Περικλῆ Τσιριγώτην,

Θεοφ. Δημητρίου ζωγράφους, Νικολ. Χατζηπέτρον διητηγόρον, Δημ. Καλλίμαχον καὶ Ἀριστ. Τερωνυμίδην

Τὴν 20 Ἀπριλίου ἔγειναν εἰς τὸ ἀνάκτορον Τσάροσιος - Τσέλο τῆς Πετρουπόλεως οἱ γάμοι τῆς Μ. Δουκίσσης Μαρίας Παυλόβνας, κόρης τῆς πριγκηπίσσης τῆς Ἑλλάδος Ἀλεξάνδρας, μὲ τὸν πρίγκηπα Γουλιέλμον τῆς Σουηδίας.

Ἡ ίδεα τῆς καύσεως τῶν γεκρῶν κερδίζει δλοεν ἔδαφος. Καὶ δύοις εἰς τὴν γερμανικὴν Βουλήν ὅπου ἐποβλήθη σχετικὸν νομοσχέδιον, ἐπροβλέπετο τόση ἀντίδρασις ὡστε ἡ ναγκάσθησαν νὰ τὸ ἀναβάλουν. Διετάγμησαν δύοις αἱ ὁρκαὶ νὰ δίδουν τοιαύτας ὀδειάς ὅταν ζητοῦνται.

Ο Κάιζερ ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴν Κέρκυραν διὰ τὴν Λευκάδα καὶ τὴν Ἰθάκην καὶ ἀπ’ ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλαν.

Ἀπέθανε ὁ στρατηγὸς Τύρος, ὁ δύοιος εἰλέ ἐπιχειρήσει τὴν τομὴν τοῦ Ισθμοῦ τῆς Κορίνθου, χωρὶς νὰ ἡμιπορέσῃ νὰ τὴν περατώσῃ.

Εἰς τὸ Μόντε-Κάρολο ἔγινε πρὸ δημορῶν μία μεγάλη συναυλία, τῆς δύοιας τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε ἀποκλειστικῶν μέροη ἐπ τοῦ μελοδράματος ἡ «Δόγισσα» τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ φιλοτέχνου δημογενοῦς κ. Ν. Συναδινοῦ. Ή κριτικὴ καὶ τὸ μουσικάτατον ἀκροατήτιον ἔχοινται τὸ ξεργον τοῦ κ. Συναδινοῦ εὑμενέστατα.

Κατὰ μίαν δημοσιευθεῖσαν ἐν Ἀμερικῇ στατιστικήν, εἰς τὰ δύο μεγάλα μελοδραματικὰ θέατρα τῆς Νέας Ύόρκης ἐδόθησαν 256 παραστάσεις. Ἐκ τῶν παρασταθέντων μελοδραμάτων 145 ἦσαν ἵταλικά (ἐκ τούτων 52 τοῦ Βέρνη καὶ 23 τοῦ Πουτσίνη), 71 γαλλικά καὶ 40 μόνον γερμανικά. Κατὰ τὴν λήξασαν ἐφετεινὴν χειμερινὴν περιόδον τὰ βαγνέρεια ἔργα παρημελήθησαν περισσότερον ἀπὸ ἄλλατα.

Ο Καρούζο διὰ 56 παραστάσεις εἰς τὴν Ἀμερικήν, ἐπληρώθη 56,000 δολλάριο. Δηλαδὴ 1000 δολλάρια καθ’ ἑσπέραν.

Η «Μελέτη» — Ἀπρίλιος — δημοσιεύει ἐν συνεχείᾳ τὸν Ὁδηγὸν τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης τοῦ Φουρτβαλγίλερ, μεταφρασμένου ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Σωτηριάδον. Ἐπίσης χαρακτηρισμὸν τοῦ Παπαδιαμάντη ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Κακλαμάνου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Ν. Σ. Σμύρνην—Κάτι καλὸν κρύβει τὸ ποίημά σας ἀτελῶς δριοῦ ἐκφρασμένον. Σάν νὰ ἔμεινε ἡ εἰκὼν στὴ μέση. Ἐλπίζομεν νὰ μᾶς στείλετε τίποτε καλύτερον ἀλλην φοράν.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πνευματικὴ Ἰδιοφυΐα ὑπὸ Ἀριστοτέλους Κουρτίδη (Ἀπόστασμα «Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογικῆς Ἐπιθεώρησεως»). Ἀθῆναι.

Galathia drame en 2 actes d'après Vassiliadis, par A. Madra. Paris Sansot, fr. 2.

Dunkelheiten Novellen von Max Hochdorf. Berlin.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ τὸ διπλοῦν τεῦχος τῶν «Παναθηναίων» Ιουλίου 1907. Ὁποιος θέλει ἀς μᾶς γράψῃ εἰς ποίαν τιμὴν τὸ παραχωρεῖ.